Økonomiplan for 2024 — 2027
Sortland

Foto: Terje Nesthus

Innholdsfortegnelse

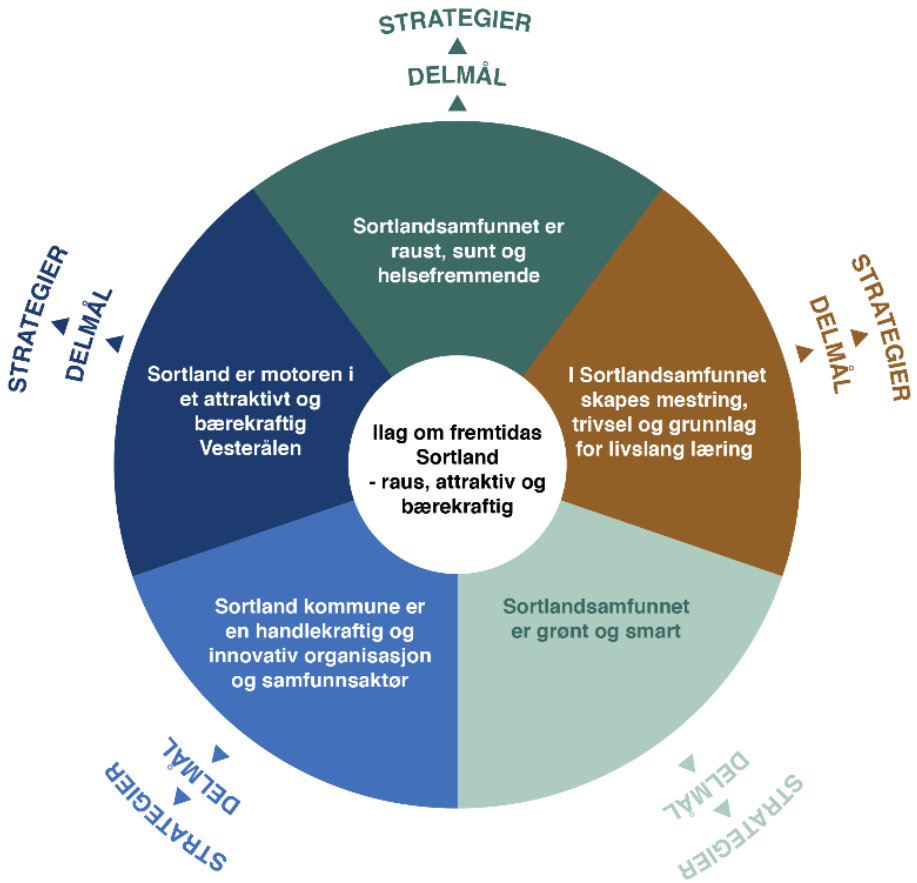
Budsjettvedtak 6
1A Bevilgningsoversikt - drift (§5-4 første ledd) 6
1B Bevilgninger - drift (§5-4 andre ledd) 7
2A Bevilgningsoversikt - investering (§5-5 første ledd) 8
Bevilgningsoversikt investering (§5-5 andre ledd) 9
Økonomisk oversikt - drift (§5-6) 12
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen (§5-7) 13
DEL 1 Forutsetninger, rammebetingelser og utfordringer 15
A) Økonomiplan og årsbudsjett 15
B) Statsbudsjettet for 2024 - Nasjonalt nivå 17
C) Statsbudsjettet for 2024 - Lokalt nivå for Sortland kommune 23
D) Kommunale gebyrer - Selvkostbudsjett 2024 24
E) Kommunalrapports kommunebarometer 26
F) Befolkningsutvikling og demografikostnader 27
G) Sykefravær og IA - arbeid 34
DEL 2 Økonomisk utvikling i planperioden 36
Økonomiske måltall for bærekraftig utvikling i økonomiplanperioden 36
Økonomisk handlingsrom Sortland 37
Økonomisk utvikling i planperioden 38
DEL 3 Hovedtallene i budsjettet (sentrale kapitler) 42
Sentrale inntekter 42
Finansinntekter og -utgifter 43
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner 44
Satsingsområder 45
Forutsetninger, rammebetingelser og utfordringer 45
DEL 4 Kommunens tjenesteområder 47
Kommunedirektør 47
Oppvekst 56
Helse og omsorg 64
Teknisk og Samfunnsutvikling 79
DEL 5 Investeringer i økonomiplanperioden 92

Forord

Kommunedirektøren legger med dette fram sitt forslag til budsjett og økonomiplan for 2024-2027.

Forslaget bygger på regjeringens forslag til statsbudsjett og KS sin prognosemodell, inneværende budsjett og økonomiplan, kommunens økonomiske stilling, politiske vedtak som gir føringer for budsjett- og økonomiplanarbeidet samt andre forhold som påvirker den økonomiske situasjonen og kommunens utfordringsbilde.

Kommunestyret vedtok i februar 2022, en ny kommuneplanens samfunnsdel. Hovedmål, og et utvalg av delmål og strategier fra planen sammen med mål fra sektorenes planer, er lagt til grunn for satsinger og målsetninger i budsjett og økonomiplan. Sortland kommune må ha tydelige og synlige strategier for å tiltrekke oss nye innbyggere, beholde dagens innbyggere og bidra til å inkludere alle i arbeidsliv og samfunnsliv.

Sortland kommune har over år hatt en positiv befolkningsutvikling på høyde med de beste nordnorske kommunene. Den positive utviklingen stoppet opp i et par år, siste år har folketallet igjen økt, noe som i sin helhet er knyttet til økt innvandring.

For å sikre en bærekraftig utvikling og legge til rette for framtidige demografiske endringer, er det nødvendig å se på hvordan kommunen kan jobbe for fortsatt positiv befolkningsutvikling samtidig som man forbereder seg på økt andel eldre og redusert andel barn og unge. Sortland kommunestyre vedtok i 2023 ***«Plan for forebyggende arbeid for barn og unge 2023-2033 Trygge voksne gir trygge barn»*** Planen inneholder flere viktige tiltak for å sikre barn og unge i Sortland. Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022, og har som mål å styrke arbeid med forebygging og tidlig innsats. Forslag til budsjett og økonomiplan 2024 – 2027 har innarbeidet noen av tiltakene som er prioritert i planen.

Bygging av nytt sykehjem kom for alvor i gang i 2023 etter at tilskudd fra Husbanken ble avklart. Dette er en viktig del av arbeidet med å sikre at Sortland kommune kan gi nødvendig helse og omsorg til en økende andel eldre i årene framover.

Det er stor aktivitet i det lokale næringslivet i Sortland. Sortland kommune som støttespiller, tilrettelegger og myndighetsutøver, må i 2024 øke sin kapasitet for å være den samarbeidspartneren som næringslivet har behov for.

I august 2023 kom meldingen om at Høyesterett avviste å behandle anke fra Lofotkraft Holding AS i tvistesaken om forkjøpsrett på aksjene i Vesterålskraft som Sortland kommune overførte til Vesterålen energi. Det medfører at Sortland kommune gjennom eierskap i Vesterålen energi, har aksjemajoritet i Vesterålskraft AS, slik kommunestyret har lagt til grunn i sine vedtak siden 2021.

De siste årene har Sortland kommune hatt positive regnskapsresultater. Mindreforbruket har i all hovedsak blitt brukt til å bygge opp disposisjonsfond, men har også blitt disponert til ulike driftstiltak. Ved inngangen til 2023 var disposisjonsfondet på 152 MNOK. Gjennom 2 budsjettreguleringer er bruk av disposisjonsfond for 2023 beregnet å være 86 MNOK. Hovedsakelig er dette merforbruk tjenesteområder, kjøp av aksjer, økte pensjonskostnader og overføring til investering.

Årsbudsjettet for 2023 stipulerer etter siste budsjettregulering (regulering 3) et negativt netto driftsresultat på -6,3 %, tilsvarende 75 MNOK. Lånegrad ved utgangen av 2023 vil anslagsvis være ca. 93 %, tilsvarende 1 200 MNOK. Renteutgiftene øker med 39 MNOK på årsbasis fra budsjett 2022 til budsjettår 2024. Noe er mulig å dekke inn ved hjelp av økte inntekter på rammetilskudd og økte tilskudd for bosetting av flyktninger. Den totale balansen i økonomiplanen er i kommunedirektørens forslag, saldert også med bruk av midler fra disposisjonsfond. Fondet vil med gitte forutsetninger være ca. 45 MNOK ved utgangen av 2027.

Sortland kommunens økonomi kan fortsatt oppsummeres slik:

- Stram, foreløpig under kontroll, men med underliggende ubalanse
- Økende årlige driftsutgifter knyttet til gjennomførte og planlagte investeringer
- En økende langsiktig gjeld som følge av planlagte investeringer
- Fondsreserver som gir evne til å tåle kortsiktig inntektssvikt eller utgiftsvekst, bidrar til likviditet og gir en viss tid til omstilling.

Sortland kommune har vedtatt store investeringsprosjekter som skal iverksettes i løpet av økonomiplanperioden. Dette vil øke nye låneopptak med 585 MNOK i 4 års perioden. Samlet lånegjeld stipuleres til til å være ca. 1 600 MNOK i 2027, og er en dobling av lån fra 2016, mens renteutgiftene er tredoblet i samme periode. Avdragene har i tillegg økt med 6 MNOK i samme periode.

Investering i idrettshall vil først påvirke kommunens driftsbudsjett deler av siste året i planperioden, men vil ha full driftseffekt i neste økonomiplanperiode. Selv om det på sikt er signalisert et lavere

rentenivå er det imidlertid nødvendig å gjøre tilpasninger i driften for å møte økte kapital-, demografi-, og driftsutgifter.

Bærekraftig utvikling.

FNs Bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer innen 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge for fremtidas generasjoner. Kommuneplanens samfunnsdel er basert på bærekraftsmålene som kommunens rammeverk for planlegging og utvikling i planperioden.

Utvikling i Vesterålen

Kommunedirektøren erfarer at kommuner i og utenfor Vesterålen har mange felles utfordringer. Det gjelder særlig økonomi, nå forsterket av økte renteutgifter og avdrag. Det er også utfordringer med å sørge for tilstrekkelig kapasitet og kvalitet i tjenesteleveransene, statlige krav til "generalistkommunene" stor kompleksitet i oppgaver, og demografiske endringer.

Utgangspunktet synes å være det samme, alle kommuner har utfordringer med å skaffe nok personell med riktig kompetanse til å løse de faktiske arbeidsoppgavene som skal utføres. Vesterålen er èn arbeids-region og kommunene konkurrerer i stadig større grad om de sammen menneskene. Et løsningsalternativ kan være i større grad å løse oppgaver utføres på tvers av vesterås-kommunene. Tiltaket vil primært ha en kvalitativ målsetning om å bedre tjenesteproduksjonen, men også kunne ha en viss effektiviserende effekt. Arbeidet med en balansert modell for interkommunalt tjenestesamarbeid ble startet i 2023 og er planlagt videreført i 2024.

Rita Johnsen

Kommunedirektør

Budsjettvedtak

1A Bevilgningsoversikt - drift (§5-4 første ledd)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-330 559	-383 232	-381 687	-402 511	-407 111	-407 114	-407 125
Inntekts- og formuesskatt	-382 800	-326 730	-344 335	-369 742	-369 742	-369 742	-369 742
Eiendomsskatt	-35 374	-32 805	-32 805	-42 245	-42 245	-42 245	-42 245
Andre generelle driftsinntekter	-32 109	-15 385	-15 660	-30 485	-22 185	-32 285	-23 185
Sum generelle driftsinntekter	**-780 842**	**-758 152**	**-774 487**	**-844 983**	**-841 283**	**-851 386**	**-842 297**
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**715 733**	**687 219**	**724 670**	**767 666**	**752 566**	**762 616**	**762 636**
Avskrivninger	42 899	42 927	42 745	43 890	43 890	43 890	43 890
Sum netto driftsutgifter	**758 632**	**730 145**	**767 415**	**811 556**	**796 456**	**806 506**	**806 526**
Brutto driftsresultat	**-22 210**	**-28 006**	**-7 071**	**-33 427**	**-44 827**	**-44 880**	**-35 771**
Renteinntekter	-6 151	-3 070	-5 370	-8 680	-8 480	-7 677	-7 677
Utbytter	-2 898	-4 100	-4 100	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	3 550	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	22 781	42 715	45 015	61 215	60 215	58 215	60 215
Avdrag på lån	36 232	37 000	37 000	39 000	40 000	41 000	42 000
Netto finansutgifter	**53 515**	**72 545**	**72 545**	**88 235**	**88 435**	**88 238**	**91 238**
Motpost avskrivninger	-42 899	-39 102	-38 920	-43 890	-43 890	-43 890	-43 890
Netto driftsresultat	**-11 595**	**5 437**	**26 554**	**10 918**	**-282**	**-532**	**11 577**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	2 215	4 215	12 298	3 000	3 000	3 000	3 000
Avsetninger til bundne driftsfond	6 285	572	665	612	612	612	612
Bruk av bundne driftsfond	-11 173	-4 844	-4 980	-4 680	-80	-80	-80
Avsetninger til disposisjonsfond	47 400	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-33 132	-5 380	-34 537	-9 850	-3 250	-3 000	-15 109
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**11 595**	**-5 437**	**-26 554**	**-10 918**	**282**	**532**	**-11 577**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

1B Bevilgninger - drift (§5-4 andre ledd)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Kommunedirektør	37 925	38 778	36 988	71 500	61 900	59 650	59 650
Oppvekst	277 025	253 732	280 215	260 807	263 807	273 807	272 627
Helse og omsorg	304 057	281 484	291 994	315 373	316 373	318 673	318 673
Teknisk og Samfunnsutvikling	96 365	86 583	96 241	96 944	92 044	92 044	93 244
Sentrale poster	62	26 200	26 200	26 024	26 024	26 024	26 024
Sum bevilgninger drift, netto	**715 434**	**686 777**	**731 638**	**770 648**	**760 148**	**770 198**	**770 218**
Herav:							
Avskrivinger	4 595	3 825	11 277	7 045	7 045	7 045	7 045
Netto renteutgifter og -inntekter	-5	5	5	5	5	5	5
Avsetninger til bundne driftsfond	6 285	572	665	612	612	612	612
Bruk av bundne driftsfond	-11 173	-4 844	-4 980	-4 680	-80	-80	-80
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**715 733**	**687 219**	**724 670**	**767 666**	**752 566**	**762 616**	**762 636**

2A Bevilgningsoversikt - investering (§5-5 første ledd)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	116 362	271 146	248 519	272 530	210 150	68 000	294 000
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 437	2 215	2 215	3 000	3 000	3 000	3 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**118 798**	**273 361**	**250 734**	**275 530**	**213 150**	**71 000**	**297 000**
Kompensasjon for merverdiavgift	-14 427	-26 732	-32 550	-39 806	-40 670	-12 820	-64 820
Tilskudd fra andre	-23	0	-900	0	-73 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-2 667	-7 100	-7 100	-11 100	-10 100	-8 200	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-248	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-92 384	-235 314	-205 969	-221 624	-86 380	-46 980	-229 180
Sum investeringsinntekter	**-109 750**	**-269 146**	**-246 519**	**-272 530**	**-210 150**	**-68 000**	**-294 000**
Videreutlån	26 231	30 000	30 000	30 000	30 000	4 000	4 000
Bruk av lån til videreutlån	-26 231	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-4 000	-4 000
Avdrag på lån til videreutlån	8 918	4 000	5 882	4 000	4 000	4 000	4 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-6 024	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Netto utgifter videreutlån	**2 894**	**0**	**1 882**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift	-2 215	-4 215	-4 215	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 882	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-4 776	0	-1 882	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-5 109**	**-4 215**	**-6 097**	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**6 833**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt investering (§5-5 andre ledd)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Driftsmateriell og transportmidler					
Biler - Hjemmetjenesten	4 900	4 800	1 200	0	0
Feiebil	600	0	0	0	0
Brann beredskap – Kommandobil	1 300	0	0	0	0
Brann forebyggende feierbåt	150	0	0	0	0
IT - ramme	1 250	1 250	1 250	1 250	0
Biler - Oppvekst og Integrering	1 100	0	0	0	0
Institusjonsutstyr - Lamarktunet	200	0	0	0	0
El- ladere - Komm. bygg	200	200	200	200	0
Kameraovervåkning - kommunale bygg	250	250	250	250	0
Inventar/ utstyr - samfunnsalen Rådhuset	500	0	0	0	0
Bil- /maskinpark - Eiendom Park	600	0	600	0	0
Bil - Eiendomsdrift	400	0	0	0	400
Biler - VVA KTEK	750	750	0	0	0
VA Kommunalteknisk arbeidsbiler	0	600	600	0	0
Traktor - VVA	2 000	0	0	0	0
Sum Driftsmateriell og transportmidler	**14 200**	**7 850**	**4 100**	**1 700**	**400**
Kommunale bygninger					
Lamarka skole - rehabilitering	250	0	0	0	0
Holmstad skole - rehabilitering bygg	300	0	0	0	0
Sigerfjord skole - rehabilitering bygg	0	400	400	0	0
Maurnes skole - rehabilitering bygg	500	150	150	0	0
Sortland barneskole oppgradering bygg	500	0	0	0	0
Sortland barneskole NY	0	0	0	0	2 000
Strand skole - rehabilitering bygg	300	300	300	0	0
Vestmarka bhg - rehabilitering bygg	0	0	150	0	0
Strand bhg - rehabilitering bygg	0	200	200	0	0
Sigerfjord barnehage - bygg	2 000	0	0	0	0
Kjempenhøy oms.bolig tiltak bygg	1 100	1 450	0	0	0
Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.	500	500	500	500	0
Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak	200	200	200	200	0
Bygg - lokasjon utetjenesten	6 000	4 000	0	0	1 000
Nortura eiendommen	5 900	0	0	0	0
Jennestad brygge fundament	200	200	200	200	0
Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II	200	200	200	200	0
Rådhuset, aggregat	900	0	0	0	0
Rådhuset - rehabilitering	2 500	2 500	2 500	2 500	0
Rådhus 2, ombygging Parkveien legektr/helsestasjon	1 000	0	0	0	0
Bygg Aronsvei - rehabilitering	0	200	200	0	0
Nytt sykehjem - Lamarka	50 000	170 000	146 000	0	0
Parkveien 2 - rehabilitering bygg	200	2 500	0	0	0
Svømmebasseng hinderløype	250	0	0	0	0
Sum Kommunale bygninger	**72 800**	**182 800**	**151 000**	**3 600**	**3 000**
Park og anlegg					
Maurnes skole, basseng	9 600	2 000	0	0	0
Uteområdet - Sigerfjord skole	0	0	0	300	200
Skoleparken	100	0	0	0	0
Kjempenhøy omsorgsbolig uteområde	0	300	0	0	0
Uteområder - Aktivitetssenter Håløytunet	500	0	0	0	0
Uteområder - Rådhuset	300	200	0	0	0
Lamarktunet - uteområde	-200	0	300	0	0
Lamarktunet sykkelparkering	500	0	0	0	0

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Friluftsområder - oppgradering	200	200	200	200	0
Utområder - Byplan	250	250	250	250	0
Lekeplasser – nye lekeapparat	500	0	500	0	0
Kyststi	100	0	0	0	0
Blåbyhallen - rehabilitering bygg	700	3 000	0	500	0
Hall i Lamarka	3 000	2 000	2 000	10 000	238 000
Sortlandshallen - rehabilitering	0	500	0	500	0
Sum Park og anlegg	**15 550**	**8 450**	**3 250**	**11 750**	**238 200**
Vann, avløp og VVA					
VVA Havnegt fra Kulturfabr. - Kystvakta	30 400	0	0	0	0
VA Separering Kirkåsveien, nord og sør	1 000	1 000	0	6 000	0
VVA Natlandsveien, sanering	0	1 000	3 000	4 000	0
VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning	9 300	11 200	6 200	6 200	6 200
VA - KDP avløp vannmiljø - pumpestasjon/ledn Strand sentrum	0	0	6 300	0	0
HP vann – diverse tiltak	3 000	3 000	1 000	1 000	0
Vann - damanlegg Storvannet	1 000	2 000	0	0	0
Vann - økt vannkapasitet sentrum øst	3 000	0	0	0	0
Vann - økt vannkapasitet sentrum	8 000	700	0	0	0
Vann - inntak Liland	21 000	0	0	0	0
Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgata	4 000	1 200	0	0	0
Avløp - renseanlegg Myrland	0	1 200	0	0	0
Avløp - avskjæring Selnes RA	0	0	0	4 000	0
Avløp - Selnes nord RA	0	0	0	6 000	0
Avløp - rensing Myrland - Strandskog	4 000	5 500	4 000	1 000	8 000
Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda	0	0	0	1 100	4 200
Avløp renseanlegg Blåheiveien, slamavskiller	0	0	0	4 400	0
Avløp renseanlegg Ånstadsjøen, slamavskiller	0	0	0	4 400	0
Sum Vann, avløp og VVA	**84 700**	**26 800**	**20 500**	**38 100**	**18 400**
Vei, trafikk og gatelys					
Vei - Markveien, nordre del med G/S	9 400	5 000	0	0	0
Vei - Kong Øysteins vei, utrykningsvei	2 100	1 000	0	0	0
Trafikale løsninger - Kjempenhøy	34 696	10 000	0	0	0
Vei - Steiroveien rehabilitering	4 000	1 200	0	0	0
Vei - Åsveien Solveien	0	500	0	3 250	0
VEI- torg parkeringsplasser	600	600	600	600	0
Skilting – gatenavn	1 400	1 200	1 200	0	0
Vei - Bakkeveien sanering	0	0	0	500	4 500
Vei - Kommunale bruer og kulverter	2 000	2 330	0	0	0
G/S Sigerfjord	6 000	0	6 000	6 000	0
G/S Vesterveien	0	900	0	900	0
Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan	200	200	200	200	0
G/S Holmstad	500	0	0	0	0
Bjørklundvn, nedre del	0	2 300	18 000	0	0
Bjørklundv - Vesterv sammenkobling	0	500	1 000	0	28 500
Gatelys - systematisk utskifting	1 200	1 200	1 200	1 200	1 000
Sum Vei, trafikk og gatelys	**62 096**	**26 930**	**28 200**	**12 650**	**34 000**
Tomter					
Tomtefelt - ramme	100	100	100	200	0
Vestmarka industriområde	200	0	0	0	0
Vestmarka næringsområde - nyetabl felt nord	21 500	16 500	0	0	0
Sum Tomter	**21 800**	**16 600**	**100**	**200**	**0**
Prosjektstruktur mangler					
Pakkemaskiner til Kjøkkenet	0	600	0	0	0
Trygghetsalarmer 200 stk	0	1 000	0	0	0

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Aggregat- Rådhus II (Ventilasjonsaggregat)	0	1 500	0	0	0
Hardbruks hus	0	0	3 000	0	0
Sum Prosjektstruktur mangler	**0**	**3 100**	**3 000**	**0**	**0**
Investeringer i varige driftsmidler	**271 146**	**272 530**	**210 150**	**68 000**	**294 000**

Tilskudd til andres investeringer (§5-5 andre ledd)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Tilskudd til andres investeringer	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringer i aksjer og eiendeler (§5-5 andre ledd)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Finansiering investering	2 215	3 000	3 000	3 000	3 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	**2 215**	**3 000**	**3 000**	**3 000**	**3 000**

Utlån (§5-5 andre ledd)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Utlån av egne midler	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum del 1-4	**273 361**	**275 530**	**213 150**	**71 000**	**297 000**

Økonomisk oversikt - drift (§5-6)

Beløp i 1000

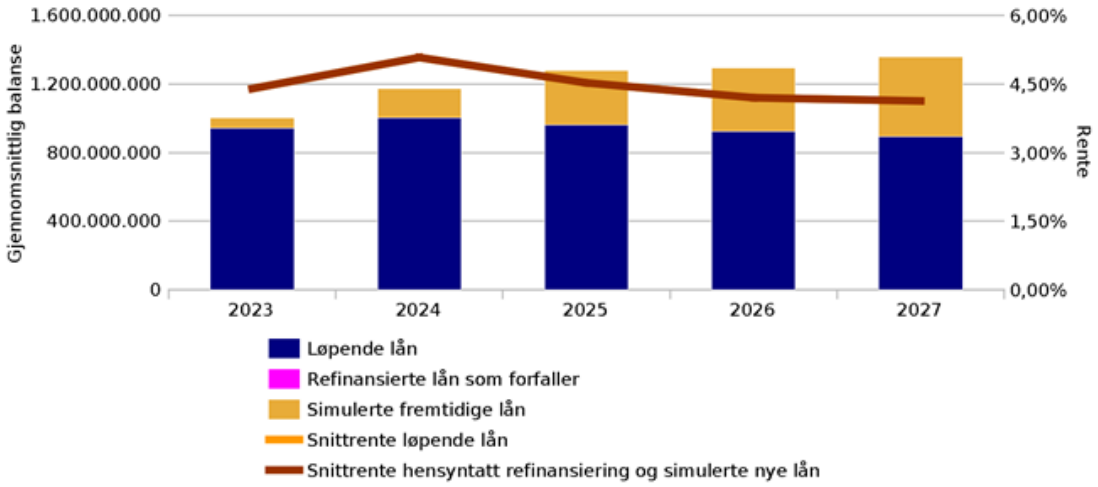
	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Rev. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-330 559	-383 682	-382 137	-402 511	-407 111	-407 114	-407 125
Inntekts- og formuesskatt	-382 800	-326 730	-344 335	-369 742	-369 742	-369 742	-369 742
Eiendomsskatt	-35 374	-32 805	-32 805	-42 245	-42 245	-42 245	-42 245
Andre skatteinntekter	-149	-142	-142	-142	-142	-142	-142
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-94 575	-91 063	-91 338	-155 525	-147 225	-147 325	-138 225
Overføringer og tilskudd fra andre	-224 395	-203 995	-208 333	-218 301	-218 301	-218 301	-218 301
Brukerbetalinger	-31 027	-31 630	-30 727	-32 115	-33 115	-33 115	-33 115
Salgs- og leieinntekter	-46 196	-54 027	-53 734	-63 016	-63 016	-63 016	-63 016
Sum driftsinntekter	**-1 145 075**	**-1 124 074**	**-1 143 551**	**-1 283 597**	**-1 280 897**	**-1 281 000**	**-1 271 911**
Lønnsutgifter	581 534	602 152	610 425	683 254	681 154	681 454	681 554
Sosiale utgifter	86 449	78 320	82 607	119 463	119 463	119 463	119 463
Kjøp av varer og tjenester	323 719	300 394	322 379	316 862	313 062	313 062	312 982
Overføringer og tilskudd til andre	88 263	72 275	78 324	86 701	78 501	78 251	78 251
Avskrivninger	42 899	42 927	42 745	43 890	43 890	43 890	43 890
Sum driftsutgifter	**1 122 865**	**1 096 068**	**1 136 480**	**1 250 170**	**1 236 070**	**1 236 120**	**1 236 140**
Brutto driftsresultat	**-22 210**	**-28 006**	**-7 071**	**-33 427**	**-44 827**	**-44 880**	**-35 771**
Renteinntekter	-6 151	-3 070	-5 370	-8 680	-8 480	-7 677	-7 677
Utbytte	-2 898	-4 100	-4 100	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	3 550	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	22 781	42 715	45 015	61 215	60 215	58 215	60 215
Avdrag på lån	36 232	37 000	37 000	39 000	40 000	41 000	42 000
Netto finansutgifter	**53 515**	**72 545**	**72 545**	**88 235**	**88 435**	**88 238**	**91 238**
Motpost avskrivninger	-42 899	-39 102	-38 920	-43 890	-43 890	-43 890	-43 890
Netto driftsresultat	**-11 595**	**5 437**	**26 554**	**10 918**	**-282**	**-532**	**11 577**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	2 215	4 215	12 298	3 000	3 000	3 000	3 000
Avsetninger til bundne driftsfond	6 285	572	665	612	612	612	612
Bruk av bundne driftsfond	-11 173	-4 844	-4 980	-4 680	-80	-80	-80
Avsetninger til disposisjonsfond	47 400	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-33 132	-5 380	-34 537	-9 850	-3 250	-3 000	-15 109
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**11 595**	**-5 437**	**-26 554**	**-10 918**	**282**	**532**	**-11 577**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen (§5-7)

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden.
Nedenfor fremgår en oversikt over utviklingen i langsiktig gjeld, samt renteutgifter knyttet til nye låneopptak i økonomiplanperioden.

3 Gjeldsprofil

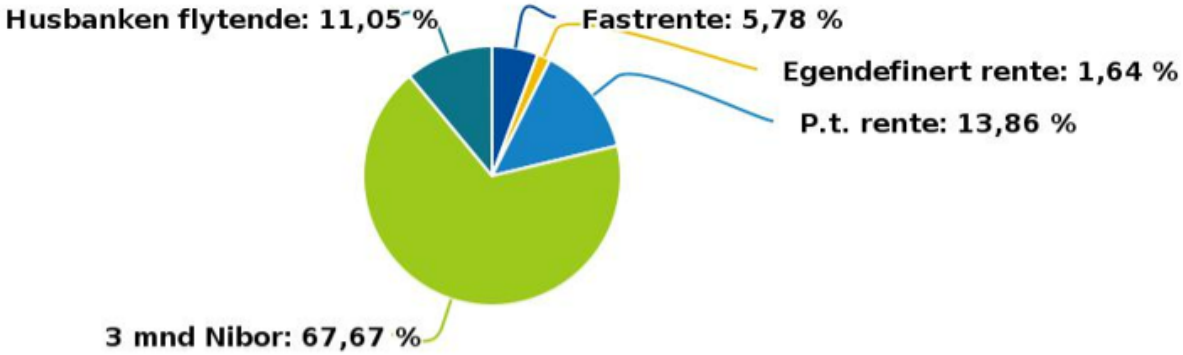
Prognose på fremtidig gjeldsprofil og gjennomsnittlig rente.
Dersom porteføljen inneholder lån som forutsettes refinansiert (f.eks. sertifikat- eller obligasjonslån), og/eller simulerte fremtidige låneopptak, vil også effekten av disse vises.

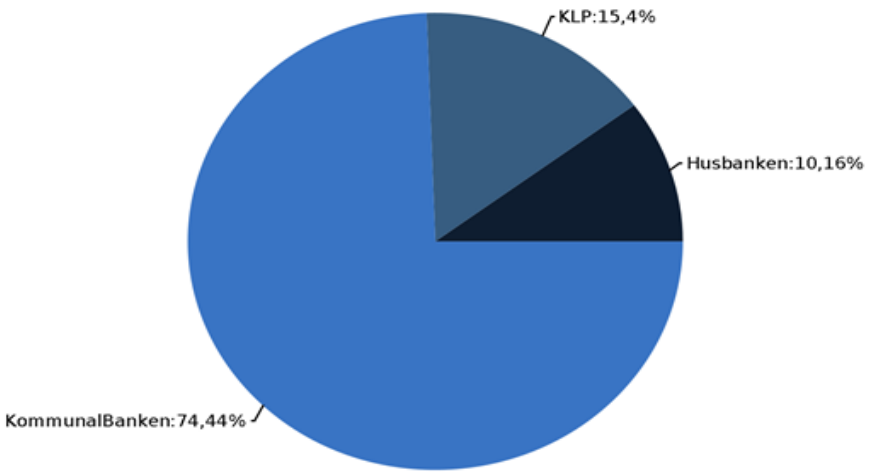
Grafen viser oversikt over langsiktig gjeld ved utløpet av hvert år i økonomiplanperioden, og viser balansen med og uten de simulerte låneopptakene som ligger inne på bakgrunn av foreslåtte låneopptak i økonomiplanperioden, ref. bevilgningsoversikt investering §5-5.

I simulerte låneopptak har kommunedirektøren benyttet 100 % gjennomførelsesgrad på opptak av lån. Dette vil si at rente og gjeldsprognoser som er benyttet i økonomiplanen vil investeringsprosjekter fullt ut gjennomføres i takt med det som budsjetteres hvert år. Det er benyttet 3 mnd-Nibor, med et marginpåslag på 0,6 %. I tallene over er forpliktelsene til Husbanken ikke inkludert.

Som det fremgår av diagrammet på neste side, er Sortland kommune høyt eksponert overfor rentesvingninger i markedet. Dette medfører at kommunen følger nivået på flytende renter på lånestolen og må tilpasse seg nivået hvis bankene øker eller senker rentenivået på lån.

Diagrammet nedenfor viser at Sortland har hoveddelen av sin låneportefølje i Kommunalbanken, hvor ca. 25 % av porteføljen er i KLP og Husbanken. Bakgrunnen for at kommunen har den største andelen av lånestolen i Kommunalbanken er at de siste årene har margin vært noe lavere enn andre tilbydere. På ellers like lånevilkår har kommunedirektøren foretatt loddtrekning og godtatt betingelse fra trukket part.

DEL 1 Forutsetninger, rammebetingelser og utfordringer

A) Økonomiplan og årsbudsjett

Forutsetninger og rammebetingelser for budsjett- og økonomiplan

I delkapittelet gjennomgås hvilke forutsetninger og rammebetingelser årsbudsjettet og budsjett- og økonomiplanen er bygget på.

Budsjett og økonomiplandokumentet er på samme måte som tidligere også en handlingsplan ved at noen styringsparametere utover økonomi er gitt fokus i dokumentet.

Sortland vil i lik grad med andre kommuner preges av uroligheter i økonomien nasjonalt og internasjonalt. Det er usikkerhet i finans- og rentemarkeder og gjennomgående høy inflasjon (lønns- og prisvekst) som påvirker driften og planlagte investeringer. Strammere økonomiske utsikter krever at kommunen vurderer omstilling, gjør tydelige prioriteringer og sikrer en best mulig effektivitet i ressursbruken fremover.

Endringer i kommunens demografi og mottak av flyktninger fører videre til at organisasjonen får økt press på driften i de kommunale tjenestene. For år 2024 er det lagt til grunn at Sortland kommune skal ta imot 200 nye flyktninger.

Selv med veksten i de frie inntektene som er lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2024, forventes en stram økonomi i årene fremover.

Forutsetninger i økonomiplandokumentet

Ved å budsjettere for en 4 års-periode er det usikkerhet knyttet til flere av forutsetningene som fremmes i kommunedirektørens forslag til budsjett- og økonomiplan. De viktigste forutsetningene som er lagt til grunn i arbeidet er oppsummert i dette kapittelet. Forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 tar utgangspunkt i videreføring av vedtatt budsjettnivå for 2023 med tilhørende budsjettreguleringer i året. Det er naturlig at det gjennom året har forekommet endringer fra opprinnelig budsjett og informasjonen som ble lagt til grunn ved fremleggelse av forrige økonomiplandokument.

Økonomiplan og årsbudsjett

Kommunens økonomiplan skal vise hvordan det er planlagt å følge opp langsiktige utfordringer, mål og strategier. Økonomiplanen skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger med tilhørende mål og premisser som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Dokumentet skal også vise utviklingen i kommunens økonomi, gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

Årsbudsjettet

Årsbudsjettet presenteres som en detaljoversikt for det første året i økonomiplanperioden. Budsjettet skal fremvise prioriteringer i økonomiplanen og fungerer som bevilgningsdokument.

Vedtatt budsjett angir de rammene kommunestyret har bevilget til kommunens virksomhet for det kommende året. Kommunedirektøren fremmer gjeldende praksis hvor investeringer som gjennomføres i budsjettåret vedtas på prosjektnivå, jfr. tabell bevilgningsoversikt investeringer 5-5 2. ledd.

Utgangspunkt

2. tertialrapport for 2023 er et viktig informasjonsgrunnlag i forarbeidet til budsjett- og økonomiplanen for 2024-2027. I utarbeidelsen av budsjettet for 2024 og økonomiplan 2024-2027 har kommunedirektøren gjennomgått tidligere vedtak og endringer for inneværende år. Økonomiske endringer som er vedtatt i 2023 som har økonomiske virkninger utover budsjettåret, justeres for dette i budsjettet for 2024.

Rammebetingelser

Budsjett- og økonomiplan 2024-2027 bygger på flere rammebetingelser:

- Vedtatt budsjett og økonomiplan 2023-2626
- Kommuneproposisjonen og det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2024
- Kommunestyrets vedtatte budsjettreguleringer i 2023
- Handlingsregler for den økonomiske utviklingen, vedtatt av kommunestyret
- Statsbudsjettet for 2024

I tillegg til budsjettets rammebetingelser som er lagt til grunn i budsjetteringen, styrer kommunedirektøren etter klare mål og premisser for budsjettet, disse er nærmere forklart nedenfor.

Mål og premisser

Det følger av kommunelovens § 14-4 andre ledd at årsbudsjettet skal vise de mål og premisser som budsjettet bygger på.

Budsjettforutsetninger og premisser for bruk av bevilgninger blir gitt når økonomiplanen vedtas.

- Budsjettet vedtas på kommunalsjefnivå/rammenivå, og kan ikke omprioriteres til andre formål eller tjenester uten politiske vedtak. Eventuelle endringer vil bli løftet frem ved budsjettregulering.
- Spesifikke budsjettendringer fra et år til neste og premissene for endringene fremkommer i økonomiplandokumentet i egne tabeller med tilhørende forklarende beskrivelser. Dette gjelder for rammeøkninger og ved "tiltak" i form av innsparingskrav. Endringer i forutsetninger, utsettelse eller andre forhold omtales ved tertialrapporteringer og i årsrapporten dersom det er av større økonomisk betydning.
- Det budsjetteres med bruk av og avsetning til bundne fond og disposisjon der dette er planlagt i form av tidligere vedtak.
- For bevilgninger til investeringer beskrives premisser for bruk og framdrift i økonomiplanen, hvor endringer og eventuelle omprioriteringer av bevilgningene kun skjer ved politiske vedtak eller tildelinger.
- Forutsetter mottak av 200 flyktninger i 2024, og 10 MNOK i mindreforbruk på inntektene som mottas.

Utover overnevnte mål og premisser benyttes flere prognoseverktøy som grunnlag i budsjetteringen:

- KS' prognosemodell for skatt- og rammeinntekter
- Kontali analyse for beregning av inntekter fra Havbruksfondet
- Kommunalbankens simuleringsmodell for budsjettering av finansutgifter

- KLP og Statens Pensjonskasse sine prognoser for pensjonskostnader
- Gjennomgang og vurderinger av kapasitet og framdrift i kommunens investeringsprosjekter i planperioden

B) Statsbudsjettet for 2024 - Nasjonalt nivå

Generelt om kommuneopplegget i 2024

Kommuneproposisjonen presenterer regjeringens politikk for kommunesektoren og det økonomiske opplegget for 2024. I det videre vil hovedtrekkene belyses.

Regjeringen la i kommuneproposisjonen opp til en realvekst i frie inntekter på mellom 5,6 og 5,9 MRD kroner i 2024. Når nasjonalbudsjettet ble lagt fram vises det til et forslag om vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 6,4 MRD. Inntektsveksten for år 2024 som varsles er basert på anslått inntektsnivå i 2023 i revidert nasjonalbudsjett 2023. Dette legger til rette for at økte demografi- og pensjonskostnader blir dekket innenfor veksten.

Kommunal deflator (Pris- og lønnsvekst)

I nasjonalbudsjettet for 2024 er veksten i kommunal deflator anslått til **4,3 prosent.**

Deflatoren benyttes til prisjustering av statlige rammetilskudd og øremerkede tilskudd i statsbudsjettet og beregnes ut fra prisvekst produktinnsats, prisvekst i investeringer og lønnsvekst.

Kommunal skattøre 2024

Kommunal skattøre angir andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skatteytere som tilfaller kommunesektoren. Det er en langvarig praksis at for at skattøre fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre ca. 40 prosent av samlede inntekter for kommunen.

Den kommunale skattøren foreslås redusert fra 11,15 prosent i 2023 til 10,95 prosent i 2024. Nedjustering av skattøren må ses i sammenheng med relativt høy vekst i lønnssummer og i regulering av pensjonsinntekter.

Eiendomsskatt

Regjeringen foreslår ingen større endringer i eiendomsskatteloven. Kommunene kan selv endre satser, brunnfradrag etc. innenfor lovgitte rammer.

Grunnrente på havbruk og vindkraft

Vindkraft

Regjeringen mener tiden nå er inne for å innføre grunnrenteskatt på landbasert vindkraft, og foreslår å innføre grunnrenteskatt med en effektiv skattesats på 35 prosent fra og med inntektsåret 2024. Forslaget har vært på høring, og det foreslås romslige overgangsordninger for eksisterende vindkraftanlegg. Innføring av en nøytral grunnrenteskatt for 2024 vil gi næringen forutsigbare rammebetingelser og legge til rette for utbygging av lønnsom vindkraft på land i årene fremover.

Innføring av grunnrenteskatt på landbasert vindkraft er basert på tanken om at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdien som skapes ved å utnytte fellesskapets naturressurser.

Havbruk

Som omtalt i Prop. 78 LS (2022-2023) skal minst halvparten av bruttoprovenyet fra grunnrenteskatten på havbruk fordeles til kommunesektoren. Bruttoprovenyet fra grunnrenteskatten på havbruk anslås nå til om lag 5 MRD NOK påløpt i 2023, se omtale i Prop. 1 LS (2023-2024) *Skatter og avgifter 2024*. Kommunene får inntekter fra havbruksvirksomheten gjennom flere mekanismer. Vertskommuner og -fylker får inntekter fra produksjonsavgiften, som ble økt til 90 øre per kg fra 1. juli 2023. Samtidig er vertskommunenes og -fylkenes andel av inntekt fra salg av ny tillatelseskapasitet økt fra 40 til 55 prosent. I tillegg la regjeringen opp til å gi en ekstra bevilgning i år der grunnrenten er høy, fordelt på kommunene etter kostnadsnøkkelen i rammetilskuddet og til fylkeskommunene. Regjeringen foreslår at den ekstra bevilgningen delfinansierer tiltak på barnehageområdet. Tiltakene innebærer redusert makspris per måned i hele landet og ytterligere redusert sats i spesifikke soner. Midlene til barnehagetiltakene foreslås plassert på kommunenes rammetilskudd.

Endringer i rammetilskudd

Nedenfor fremkommer oversikt over endringer i rammetilskuddet til kommuner som følge av endringer i oppgavefordeling, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd etc.

Tabell 5.9 Endringar i rammetilskotet som følgje av endringar i oppgåver mv.

(i 1 000 2024-kroner)

	Kommunar	Fylkeskommunar
Statlege og private skular – endring i elevtal	-119 955	-38 325
Ny opplæringslov – regelendringar med økonomiske konsekvensar for kommunesektoren	47 235	252 408
Ekstraordinære inntekter frå konsesjonskraft – reversert trekk i rammetilskotet	558 005	344 190
Gevinstar knytt til nytt prøvegjennomføringssystem i skulen	-6 571	
Gratis deltidsplass på SFO på 2. trinn – heilårseffekt av endring i 2023	863 567	
Gratis barnehage i tiltakssona i Finnmark og Nord-Troms – heilårseffekt av endring i 2023	71 352	
Gratis barnehage frå tredje barn i barnehagen – heilårseffekt av endring i 2023	24 000	
Redusert pensjonspåslag for private barnehagar	-57 469	
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – heilårseffekt av endring i 2023	66 778	
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024	1 560 065	
Ytterlegare reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 i kommunar i sentralitetssone 5 og 6	72 340	
Pasienttilpassa basistilskot – heilårseffekt av endring i 2023	250 000	
Auka barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet – heilårseffekt av endring i 2023	1 043	
Auka rettleiande satsar for sosialhjelp – heilårseffekt av endring i 2023	295 788	
Endringar i kontantstønaden – konsekvensar for barnehage	119 700	
Vaksinasjon mot covid-19 – eingongsløyving i 2023	-70 924	
Overføring av fylkeskommunane sitt skjønstilskot til kommunane sitt innbyggartilskot	44 000	
Overføring av fylkeskommunane sitt skjønstilskot til kommunane sitt skjønstilskot	8 200	
Landslinjer – endring i tilbod		-4 519
Gratis ferjer og reduksjon av takstar – heilårseffekt av endring i 2023		216 600
Prisjustering av lærlingtilskotet		-65 900
Auka CO_2-avgift – kompensasjon til fylkeskommunane		49 700
Tannhelse – eingongsløyving i 2023		-15 645
Barnevern i Oslo – eingongsløyving i 2023		-20 130

Tabell 5.9 Endringar i rammetilskotet som følgje av endringar i oppgåver mv.

(i 1 000 2024-kroner)

	Kommunar	Fylkeskommunar
Nordøyvegen – tilskot til dekking av kapitalkostnader		80 000
Distrikts- og regionalpolitiske tilskot– tilbakeføring til øyremerkte tilskot		-113 975
Avvikling av fylkeskommunane sitt skjønstilskot		-398 808
Overføring av fylkeskommunane sitt skjønstilskot til fylkeskommunane sitt innbyggartilskot		346 608
Sum	*3 727 154*	*632 204*

Kommunene og fylkeskommunene

Statlige og private skoler – endring i elevtall

Som følge av økt tall på elever i statlige og private skoler blir rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene redusert med henholdsvis 120 MNOK og 38,3 MNOK. Se Grønt Hefte (K-2548 N) for nærmere omtale av trekk og korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler.

Ny opplæringslov – regelendringer med økonomiske konsekvenser for kommunesektoren

Stortinget vedtok ny opplæringslov i juni 2023, jf. Innst. 442 L (2022-2023). Lovendringene skal etter planen tre i kraften fra høsten 2024- For at kommuner og fylkeskommuner skal kunne forberede seg, ble rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene økt med 5 MNOK og 56 MNOK kroner i 2023. Som kompensasjon for flere ulike lovendringer blir rammetilskuddet til kommunene økt med ytterligere 47,5 MNOK kroner i 2024, og rammetilskuddet til fylkeskommunene økes med ytterligere 252,4 MNOK. Medregnet i dette tilskuddet til yrkesfaglig rekvalifisering, som blir innlemmet i rammetilskuddet til fylkeskommunene. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft – reversert trekk i rammetilskuddet

I saldert budsjett for 2023 ble det vedtat et ettårig trekk i rammetilskuddet på til sammen 3 MRD kroner fra kommuner og fylkeskommuner med konsesjonskraftinntekter fra prisområdene Østlandet (NO1), Sørlandet (NO2) og Vestlandet (NO5). Trekket ble fordelt med 2,2 MRD kroner på kommuner og 0,8 MRD kroner på fylkeskommuner. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble trekket redusert med 1 665 MNOK for kommunene og 470 MNOK for fylkeskommuner som følge av lave strømpriser. Resterende beløpe er tatt inn igjen i rammetilskuddet fra 2024 fordelt med 558 MNOK på kommunene og 344,2 MNOK på fylkeskommunene.

Kommunene

Gevinster knyttet til nytt prøvegjennomføringssystem i skolen

Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering og gir gevinster for kommunesektoren. Kommunene sin gevinst som i stor grad er knyttet til digitalisering av kartleggingsprøver, er i 2024 vurdert til 6,6 MNOK. Rammetilskuddet blir redusert tilsvarende. For fylkeskommunene sin del blir det trolig igangsatt sikkerhetstiltak under eksamensgjennomføringa i

2024, og rammetilskuddet til fylkeskommunen blir derfor ikke redusert i 2024. Se nærmere omtale i Prop. 1 S 82023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Gratis deltidsplass på SFO på 2. trinn – helårseffekt av endring i 2023

Fra høsten 2023 er det innført gratis 12 timer SFO på andre trinn. Som følge av dette økes rammetilskuddet med 690 MNOK. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 863,6 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Gratis barnehage i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms – helårseffekt av endring i 2023

For å gjøre Finnmark og Nord-Tromsø mer attraktive for småbarnsfamilier er det fra høsten 2023 innført gratis barnehage for alle barn i tiltakssonen. Som følge av dette er rammetilskuddet økt med 77,2 MNOK. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker med ytterligere 71,4 MNOK som blir særskilt fordelt til kommunene i tiltakssonen. Lavere makspris i barnehage fra 1. august 2024 gjør at kostnaden for gratis barnehage i tiltakssonen isolert sett blir lavere enn det som tidligere ble lagt til grunn. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen – helårseffekt av endring i 2023

Fra høsten 2023 er barnehageplass gratis fra tredje barn for familier som har flere barn i barnehagen samtidig. Som kompensasjon for dette er rammetilskuddet økt med 20 MNOK i 2023. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 24 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Redusert pensjonspåslag for private barnehager

Fra 1. januar 2022 ble pensjonspåslaget for private barnehager redusert fra 13 prosent til 10 prosent av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. Det ble samtidig innført en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager, slik at de skulle få lengre tid til å tilpasse seg. Som følge av dette er rammetilskuddet redusert i både 2022 og 2023. Siden pensjonspåslaget til de enkeltstående barnehagene blir trappet videre ned i 2024, blir rammetilskuddet redusert med ytterligere 57,5 MNOK. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – helårseffekt av endring i 2023

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehagen ble fra 1. januar 2023 redusert til 3 000 kroner per måned. Kommunesektoren ble kompensert med en økning i rammetilskuddet på 329,2 MNOK i saldert budsjett for 2023. Den uventede økte prisveksten i 2023 gjorde at den reelle reduksjonen i maksprisen ble høyere enn lagt til grunn, og kommunene ble derfor kompensert med ytterligere 169,1 MNOK i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2024. Det er satt hensyn til prisveksten i utregningen av helårseffekten i 2024. Videre er det lagt til grunn at økningen i etterspørsel etter barnehageplasser først slår inn for fullt fra barnehageåret 2023-2024. Rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 66,8 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Se nærmere beskrivelse i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024

Den maksimale foreldrebetalingen i barnehagen blir videreført på 3 000 kroner per måned fra 1. januar. 2024. Fra 1. august 2024 blir foreldrebetalingen redusert til 2 000 kroner per måned. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 1 560,1 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 i kommuner i sentalitetssone 5 og 6

For kommuner i sentralitetssone 5 og 6 blir den maksimale foreldrebetalingen redusert til 1 500 kroner per måned fra 1. august 2024. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 72,3 MNOK som blir fordelt særskilt til kommunene i sentralitetssone 5 og 6. Se nærmere beskrivelse i Prop. 1 S (2023-2024) for Kunnskapsdepartementet.

Pasienttilpasset basistilskudd – helårseffekt av endring i 2023

Basistilskuddet til fastleger ble økt og lagt om fra 1. mai 2023. Som kompensasjon er rammetilskuddet til kommunene økt med 480 MNOK. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 250 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Se nærmere omrale i Prop. 1 S (2023-2024) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet – helårseffekt av endring i 2023

Som kompensasjon for en økning i barnetillegget i kvalifiseringsprogrammet fra 1. februar i 2023, ble rammetilskuddet til kommunene økt med 10 MNOK i 2023. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 1 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Se nærmere omtale i Prop 1 S 82023-2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Økte satser for sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2023

Ved behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble satsene for sosialhjelp satt opp med 10 prosent fra 1. juli 2023. Kommunesektoren ble kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på 284 MNOK. Tiltaket får helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 295,8 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Endringer i kontantstøtten – konsekvenser for barnehage

Endringer i kontantstøtten i 2024 forventes å føre med seg en økning i etterspørselen etter barnehageplass. Som kompensasjon for dette øker rammetilskuddet i 2024 med 119,7 MNOK som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2023-2024) for Barne- og familiedepartementet.

Vaksinasjon mot covid-19 – enkeltkompensasjon i 2023

I revidert nasjonalbudsjett for 2023 ble rammetilskuddet til kommunene økt med 68 MNOK som kompensasjon for oppfriskningsdose til særskilte grupper våren 2023. Dette var en engangskompensasjon og rammetilskuddet blir derfor redusert med 70,9 MNOK i 2024.

C) Statsbudsjettet for 2024 - Lokalt nivå for Sortland kommune

Økonomiske endringer for kommunesektoren i 2024 for Sortland kommune

I kommunedirektørens fremleggelse av budsjettet for 2024 er frie inntekter (ordinært skatt- og rammetilskudd) budsjettert til 772,25 MNOK. Sammenligner en med ordinært budsjett for 2023 er dette en økning på 8,78 %, og en økning fra revidert budsjett i 2023 på 5,36 % (sett at forslag til budsjettregulering 3 vedtas i henhold til kommunedirektørens forslag).

Videre i kapittelet fremgår noen av de økonomiske virkningene som regjeringens endringer og satsninger i statsbudsjettet får for Sortland kommune i 2024.

Havbruksfond

Utbetalinger fra Havbruksfondet til kommunen avhenger av flere forhold: Virksomheters kjøp av tillatelses-MTB (maksimal tillatt biomasse)/tillatelseskapasitet, produksjonsavgift og grunnrenteskatt.

Av det totale provenyet fra salg av tillatelses-MTB skal staten beholde 45 %, mens 55 % overføres til Havbruksfondet. Fra Havbruksfondet forutsettes det i nytt lovforslag at midlene utbetales til fylkeskommunene med 20 % og havbrukskommunene med 80 %.

Vertskommuner og fylker får inntekter i Havbruksfondet fra produksjonsavgiften, som ble økt til 90 øre per kg fra 1. juli 2023. Stortinget bevilger beløp til Havbruksfondet basert på estimerte inntekter av produksjonsavgiften for foregående år.

Utover inntekter fra salg av tillatelseskapasitet og produksjonsavgift skal minst halvparten av bruttoprovenyet fra grunnrenteskatten på havbruk fordeles til kommunesektoren. Bruttoprovenyet fra grunnrenteskatten på havbruk anslås nå til om lag 5 MRD NOK påløpt i 2023.

Sortland kommune hadde per 09.10.23 klarert 27.560 tonn lokalitets-MTB, som på samme tidspunkt utgjorde 0,7 % av total lokalitets MTB. Dette utgjør Sortland kommunes andel av utbetalingene gjennom Havbruksfondet, herunder beløp for salg av tillatelses-MTB og produksjonsavgift.

For omfordeling av grunnrenteskatten er kommunens andel beregnet til 0,2 %.

Kommunedirektøren har basert på prognoser fra Kontali analyse budsjettert med følgende inntekter fra Havbruksfondet i planperioden:

	2024	2025	2026	2027
Salg av tillatelses-MTB	12,7	2,3	14,1	2,6
Produksjonsavgift (bevilgning)	7,1	7,3	7,5	7,7
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		1,9		2,2
Totalt (netto)	**19,8**	**11,5**	**21,6**	**12,5**

Tabell: Estimerte utbetalinger til Sortland kommune fra Havbruksfondet

Lønnsavsetning/ felles lønnspott

For 2024 anslår regjeringen at lønnsveksten vil ende på 4,9 %. Med bakgrunn i anslått lønnsvekst for 2024 er det i kommunedirektørens forslag lagt inn ca. 24 MNOK til felles lønnspott, avsatt lønnsoppgjøret.

For de kommende år i planperioden forventes det at den høye prisveksten gradvis vil avta og gå noe nedover. I 2025 er det budsjettert med 22,5 MNOK, mens det i 2026 og 2027 er budsjettert med 20,5 og 20,6 MNOK i lønnsavsetning/lønnsoppgjør.

Pensjon

Estimatene for arbeidstakers andel av pensjonsutgifter som kommunedirektøren legger til grunn for 2024 (og resten av økonomiplanperioden) er:

- KLP fellesordningen 15,9 %
- KLP Sykepleiere 20,3 %
- Statens Pensjonskasse 8,10 %

Kommunedirektøren legger opp til bruk av premiefond med 20 MNOK per år i økonomiplanperioden 2024-2027.

Startlån

Formålet med startlån er å bidra til husstander som har utfordringer med å få etablert egen bolig. Startlån er behovsprøvd og kan omfatte unge i etableringsfasen, barnefamilien, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte. Søkere av startlån må dokumentere fremtidige inntekter, at de er tilstrekkelige for å betjene forpliktelsen i tillegg til ordinære levekostnader. Startlån kan gis til kjøp av bolig, utbedring av bolig eller refinansiering.

I økonomiplanperioden settes det av 30 MNOK i 2024 og 2025, fra 2026 er det budsjettert med 4 MNOK i denne planperioden, i tråd med vedtak fra kommunestyret.

Prisvekst

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at det hverken i budsjett for 2024 eller i økonomiplanperioden tas hensyn til full prisstigning, slik at flere avtaler og forpliktelser er i nominell verdi.

D) Kommunale gebyrer - Selvkostbudsjett 2024

Sortland kommune beregner kommunale avgifter i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at kostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som innbyggerne betaler for bruk av tjenesten. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på disse tjenestene.

Fordi det ikke er anledning til å tjene penger på disse tjenestene, er det krav om at kommunen ved eventuelle overskudd enkelte år, skal tilbakebetale til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Det vil si at hvis kommunen har bokført et overskudd som er

eldre enn fire år, må dette benyttes til å redusere gebyrene tilsvarende i det kommende budsjettåret.

Utfordringer med selvkostbudsjett

Det er flere fakturer som påvirker selvkostresultatet som ligger utenfor kommunens kontroll. Den viktigste faktoren er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + ½ %-poeng). Utover kalkylerenten kan andre utfordringer være kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. Samlet sett gjør utgjør disse momentene at det kan være utfordrende å treffe 100 % med budsjett- og gebyrsatser.

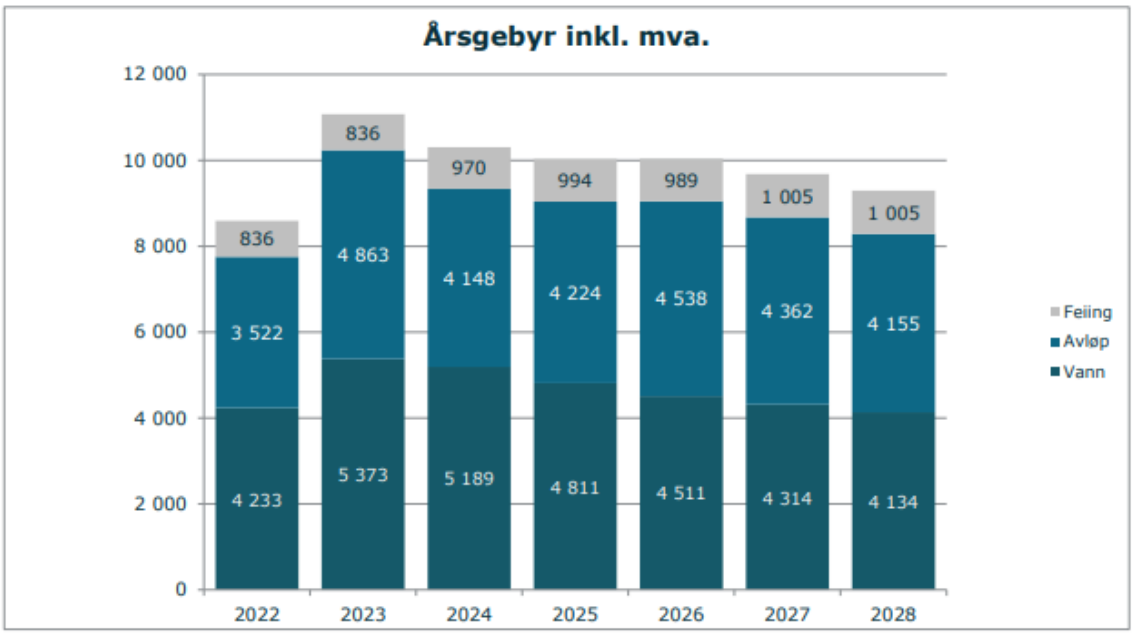
Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått til å bli 4,69 % i 2024. Budsjettet er utarbeidet den 13. september 2023. Tallene for 2022 viser en endelig etterkalkyle, tallene for 2023 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2024 til 2027 er budsjett- og økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrreduksjon på rundt -6,9 %. Feiing øker mest i prosent med 16 %. Avløp reduseres med 14,7 %. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med kr 1 090, fra kr 8 591 i 2022 til kr 9 681 i 2027. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 2,4 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på en bolig på 120 m² uten vannmåler. Gebyrsatsene er oppgitt inkl. merverdiavgift.

Av tabellen fremgår en større økning fra 2022 til 2023. Dette er bevisst for å dekke inn negative selvkostfond per 31.12.22. Som det også vises av tabellen vil avgiftene fra 2023 synke noe videre i økonomiplanperioden.

Gebyrendring fra året før	2024	2025	2026	2027	2028
Vann	-3,4 %	-7,3 %	-6,3 %	-4,4 %	-4,2 %
Avløp	-14,7 %	1,9 %	7,4 %	-3,9 %	-4,8 %
Feiing	16,0 %	2,4 %	-0,5 %	1,6 %	0,0 %
Samlet endring	**-6,9 %**	**-2,7 %**	**0,1 %**	**-3,6 %**	**-4,0 %**

Sortland kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.
Forslaget til gebyrsatser for 2024 er utarbeidet av Sortland kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 19 års erfaring med selvkostberegninger og -rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Tilknytningsgebyr for tilkobling til kommunalt vann- og avløp for nye boliger foreslås fra 01.01.2024 til følgende:

Tilknytningsgebyr vann: 8.000,- + mva.

Tilknytningsgebyr avløp: 8.000,- + mva.

E) Kommunalrapports kommunebarometer

Målingsparametere og vurderinger

Som en innledning til budsjett og økonomiplan legger kommunedirektøren fram Kommunalrapports kommunebarometer. Rapportdokumentet er en sammenligning av alle landets kommuner, basert på 2,5 millioner innsamlede verdier hentet fra flere ulike datakilder.

Formålet med kommunebarometeret er å gi beslutningstakere en oversikt over hvordan kommunene drifter. En slik rangering er ikke en kvalitetskontroll, og det er naturlig at en kommune ikke kommer like godt ut i plasseringer på tvers av organisasjonene. En kommune med lavere inntektsnivå vil jevnt over komme dårligere ut enn en kommune med høye inntekter. I det videre er det tatt med utvalgte hovedelementer direkte fra kommunebarometerets rapport.

- *Sortland kommune kom ut med 155. plass i endelig utgave av Kommunebarometeret for år 2023.*
- *Sortland kommune har ikke hatt større driftsendringer de senere år, og en kan anta at resultatene er nokså sammenlignbare over tid.*

- *Grunnskole er første sektor i barometeret. Her ser vi generelt at andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk, har økt nasjonalt de siste årene. I Sortland oppfylte 88,82 prosent av barneskolelærerne i norsk, engelsk og matematikk i 1.-7. trinn kompetansekravene i 2022. De beste kommunene ligger på 100 %. På ungdomsskolen oppfylte 87,18 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.*
- *Av dem som bor på sykehjem var tendensen at 86 prosent hadde omfattende pleiebehov i 2022. Andelen øker over tid, dette indikerer at innsatsen fortsatt dreies mot hjemmebasert omsorg, og at man må være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov.*
- *For Sortland hadde 90,79 prosent av dem som bodde på sykehjem et omfattende bistandsbehov i fjor. Dette er høyere enn for mange kommuner i landet. Det kan tyde på at kommunen i større grad har satset på hjemmebasert omsorg for dem som kan motta dette.*
- *Det er anslått at fire av fem over 80 år på sykehjem har en grad av demens. I Sortland var 81,63 prosent av plassene på sykehjem skjermende og tilpasset demente i fjor. Dette er bedre enn de fleste kommuner i landet.*
- *Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn tre måneder å behandle, gått litt ned de siste årene. Den nasjonale tendensen viser at kommunene nå overholder den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 89,53 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år. I Sortland behandles 85 prosent av sakene innenfor tre måneder. Dette er lavere enn de fleste andre kommuner i landet.*
- *Sortland har ifølge statistikkene 5,5 barn per årsverk i de kommunale barnehagene. Andelen av barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage fortsetter å øke nasjonalt. I 2021 var andelen oppe i 86,9 prosent. I Sortland går 88,9 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en marginal feilkilde.*
- *Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. Nytt for to år siden var at en del kommuner får inntekter fra Havbruksfondet. Denne utbetalingen er trukket fra for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Gjennomsnittlig prosentverdi for korrigert netto driftsresultat var 1,1 i 2022. For dette nøkkeltallet kan det imidlertid være viktigere å se på kommunens eget resultat enn hvordan den klarer seg mot resten av landet.*
- *Sortland har penger på disposisjonsfond, fondet var i fjor på 15,5 % av bruttoinntektene til kommunen. Dette er høyere enn de fleste kommunene i landet. Netto renteeksponert gjeld for Sortland var i fjor på 52,3 prosent av brutto driftsinntekter, noe som er bedre enn de fleste kommunene i landet. Investeringsnivået i Sortland var i fjor 8,32 prosent av brutto driftsinntekter for de fire siste år, og dette er under tendensen for landet.*

F) Befolkningsutvikling og demografikostnader

Befolkningsdemografien definerer kommunens satsningsområder, samt inntekter og utgifter. Antall innbyggere i kommunen og alderssammensetning har direkte betydning for tjenestebehov og hvordan kommunen planlegger fremtidig dimensjonering av sektorene som skal levere tjenester til innbyggerne.

I delkapittelet vil vi se nærmere på Sortland kommunes utvikling og belyse befolkningsutviklingen per årsak, prognoser for de neste 10 år og de kommende 25 år, samt endring i demografikostnader som følge av endring i alderssammensetning av innbyggerne i kommunen. Prognosene synliggjøres med tabeller og figurer. Tabellene som presenteres eksemplifiserer også hvordan demografiutgifter endrer seg fra inneværende år i henhold til teknisk beregningsutvalg (TBU) sin beregningsmetode.

Befolkningsutvikling per årsak 2019 - 1. halvår 2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Folketall ved inngangen av kvartalet	10 518	10 566	10 514	10 468	10 561
Fødte	93	93	100	76	45
Døde	79	80	102	83	59
Fødselsoverskudd	**30**	**13**	**-2**	**-7**	**-14**
Innvandring	54	54	81	200	48
Utvandring	21	20	42	44	17
Innflytting, innenlands	443	428	439	478	317
Utflytting, innenlands	458	529	522	528	228
Netto innvandring og flytting	18	-67	-44	106	120
Folkevekst	48	-52	-46	93	106
Folketallet ved utgangen av kvartalet	**10 566**	**10 514**	**10 468**	**10 561**	**10 667**

Tabell: Befolkningsutvikling per årsak

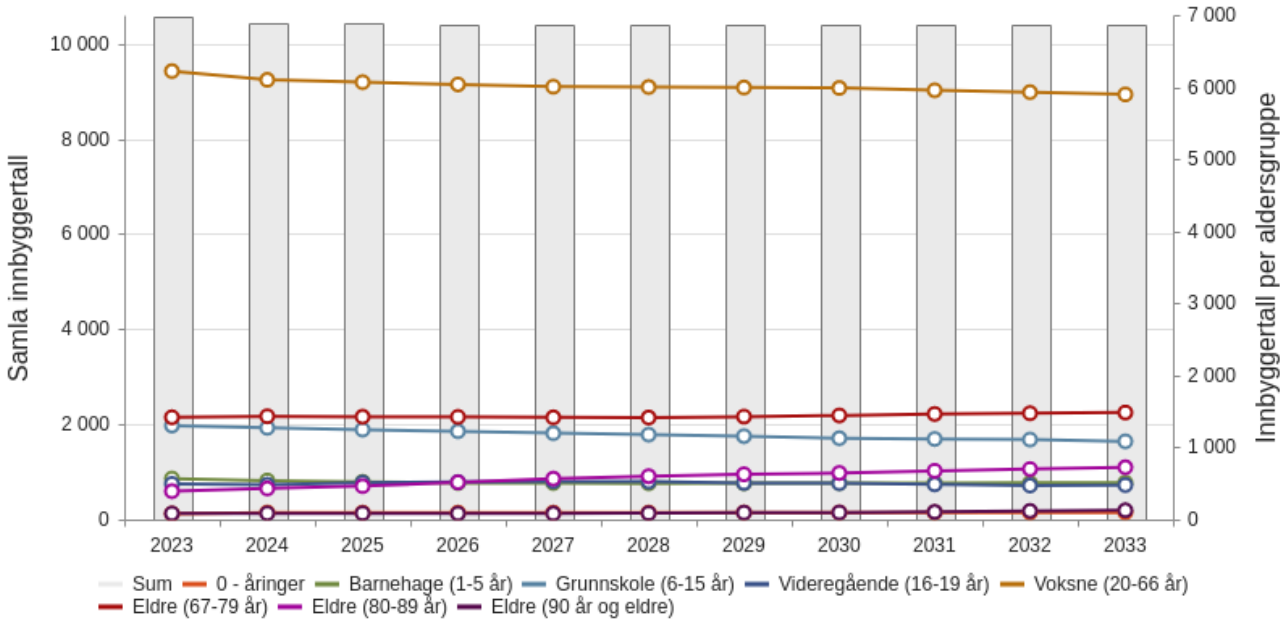
Tabellen befolkningsutvikling per årsak synliggjør endringer i kommunens befolkning de siste fem årene, fra 2019 til og med 1. halvår 2023.

Av tabellen fremgår det at Sortland kommune i 2019 hadde en befolkningsøkning, mens det i år 2020 og 2021 var en nedgang i befolkningen. Videre kan en se at kommunen har negativt fødselsoverskudd i 2021 og 2022. Per 1. halvår 2023 ligger det an til at det kan bli negativt fødselsoverskudd også i 2023. Sortland opplever likevel en økning totalt sett i befolkningen som følge av mottak av flykninger fra Ukraina. Dersom ikke kommunen hadde tatt imot flyktninger ville utviklingstrenden for befolkningstallene i Sortland vært negativ i hele perioden.

Demografi 10 år

Prognosene for Sortland kommunes demografiutvikling i den kommende tiårsperioden fremkommer i tabellen nedenfor, spesifisert ved aldersintervaller per år.

Prognose befolkning Sortland kommune

Aldersgrupper	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
0 - åringer	81	97	95	95	95	96	97	97	97	97	98
Barnehage (1-5 år)	568	541	522	507	506	502	503	506	506	508	512
Grunnskole (6-15 år)	1303	1273	1247	1225	1198	1177	1156	1128	1117	1109	1084
Videregående (16-19 år)	494	482	511	520	530	525	507	504	488	472	478
Voksne (20-66 år)	6222	6101	6068	6036	6005	6001	5994	5988	5955	5930	5898
Eldre (67-79 år)	1418	1432	1426	1423	1417	1415	1427	1443	1464	1474	1484
Eldre (80-89 år)	393	431	463	517	567	600	627	645	675	699	725
Eldre (90 år og eldre)	82	85	86	82	83	87	95	97	106	119	128
SUM	**10561**	**10442**	**10418**	**10405**	**10401**	**10403**	**10406**	**10408**	**10408**	**10408**	**10407**

I alderen 0-15 år er det i 2023 til sammen 1 952 barn og unge i kommunen. Med bakgrunn i prognosene kan en forvente at det i 2033 vil være 1 694 barn i samme aldersgruppe. Det vil si en nedgang på 258 i den kommende tiårs-perioden, som tilsvarer 13,2 % nedgang i perioden for aldersgruppen.

For aldersgruppen ungdom 16-19 år er det forventet en nedgang på 16 innbyggere, som tilsvarer 3 %.

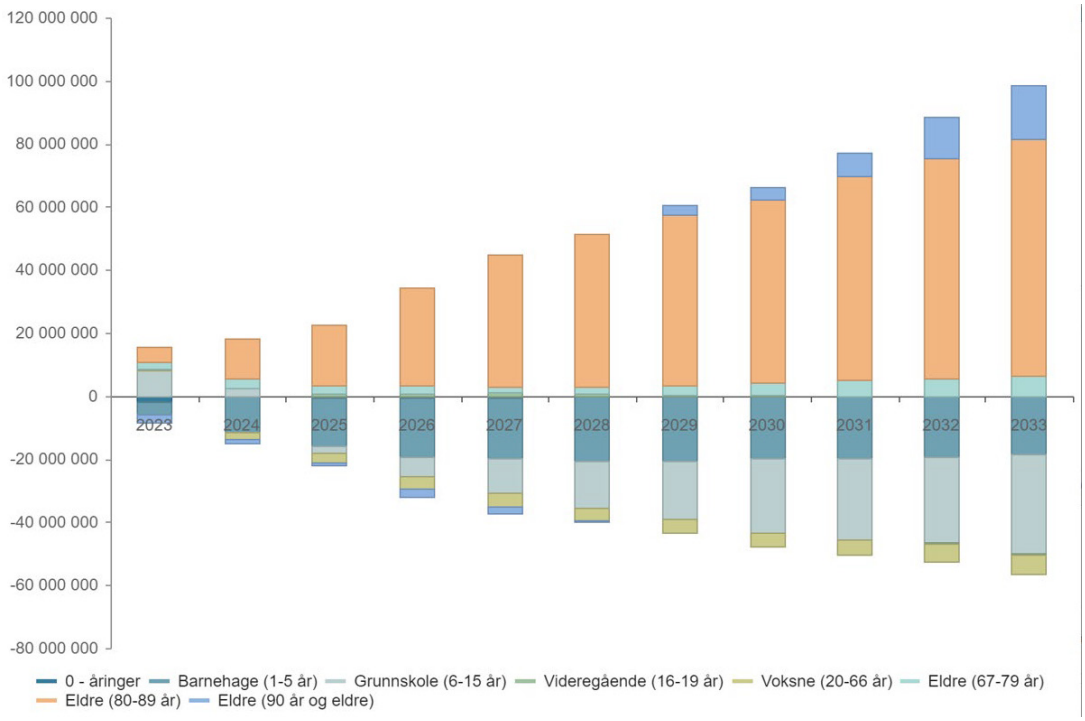
Innbyggere i alderen 20-66 år forventes å reduseres fra 6 222 personer i 2023 ned til 5 898 i 2033. Denne utviklingen i aldersgruppen utgjør en reduksjon på 5,2 % i perioden.

I gruppen eldre over 67 år er det totalt 1 893 innbyggere i år, mens det er forventet at antallet skal øke til 2 337 frem til 2033. Det betyr ifølge prognosene en økning i gruppen med 23,45 % fra 2023 til 2033.

Det er totalt sett forventet en nedgang i befolkningen på 154 personer, som utgjør reduksjon med 1,46 % innbyggere i kommunen i de kommende 10 år.

Demografikostnader 10 år

Diagrammet nedenfor skisserer endringer i demografikostnader for 10-års perioden:

Diagrammet synliggjør tydelig sammenheng i forholdet mellom befolkningsutvikling i aldersgruppene og endrede demografiske utgifter. Det vil i kommende tiårsperiode være behov for å redusere demografikostnader knyttet til grunnskole og til dels barnehage, mens pleie og omsorg vil få ytterligere økte demografiske utgifter som direkte konsekvens av større økning i andel eldre i kommunen.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Totalt
0 - åringer	-1 616 220	1 436 640	-179 580	0	0	89 790	89 790	0	0	0	89 790	-89 790
Barnehage (1-5 år)	-4 160 282	-6 892 722	-4 519 442	-3 498 298	-255 286	-1 021 144	-75 706	765 858	0	510 572	855 648	-18 290 802
Grunnskole (6-15 år)	8 148 825	-5 432 550	-4 708 210	-3 983 870	-4 889 295	-3 802 785	-3 802 785	-5 070 380	-1 991 935	-1 448 680	-4 527 125	-31 508 790
Videregående (16-19 år)	159 044	-327 116	747 580	217 076	272 916	-101 012	-470 556	-85 132	-406 776	-406 776	160 684	-240 068
Voksne (20-66 år)	496 106	-2 864 472	-810 308	-616 400	-555 664	66 664	3 060	15 678	-710 484	-677 834	-778 136	-6 431 790
Eldre (67-79 år)	2 166 412	892 052	-382 308	-191 154	-382 308	-127 436	764 616	1 019 488	1 338 078	637 180	637 180	6 371 800
Eldre (80-89 år)	4 478 229	8 103 462	6 823 968	11 515 446	10 662 450	7 037 217	5 757 723	3 838 482	6 397 470	5 117 976	5 544 474	75 276 897
Eldre (90 år og eldre)	-2 553 672	1 276 836	425 612	-1 702 448	425 612	1 702 448	3 404 896	851 224	3 830 508	5 532 956	3 830 508	17 024 480
Total	7 118 442	-3 807 870	-2 602 688	1 740 352	5 278 425	3 843 742	5 671 038	1 335 218	8 456 861	9 265 394	5 813 023	42 111 937

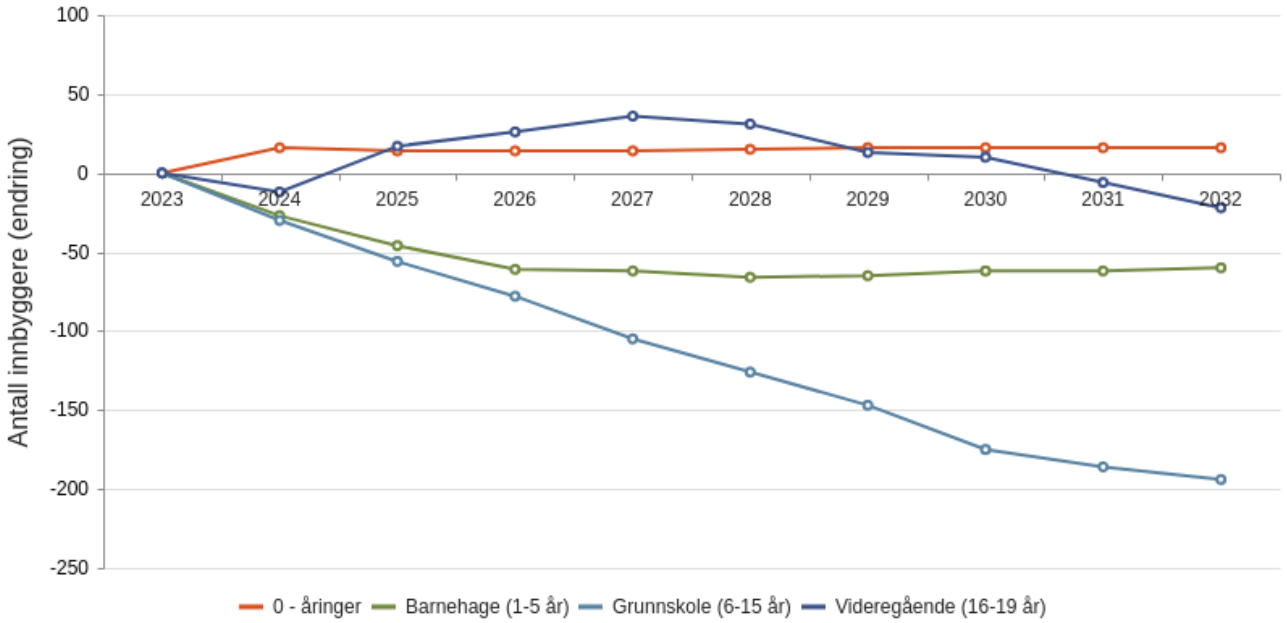
Tabell: Demografikostnader, prognose for de neste ti år

Tabellen skisserer endringen i demografikostnadene i form av tallgrunnlag. Den viser samlet sett at demografikostnadene for de neste ti årene vil øke med 42,1 MNOK utover dagens utgiftsnivå i Sortland kommune. Det vil si at det vil koste 42 MNOK mer å drifte kommunens tjenestetilbud til innbyggerne med hensyn til alderssammensetningen kommunen forventes å ha i 2033. Av tabellen fremgår det tydelig at det er i gruppen 67 år og eldre som vil ha økt utgiftsnivå, mens det er en gjennomgående reduksjon totalt sett i aldersgruppene fra 0 år til og med 66 år.

Det er blandt gruppen barn og unge, samt eldre over 67 år det forventes størst endringer i de neste ti år. For synliggjøring av prognoser for endring av barn og unge 0-19 år, samt eldre i aldersgruppen 67 år og oppover i de kommende 10 år fremvises egne tabeller spesifikt for disse gruppene.

Prognose, endring i barn og unge 0-19 år i de kommende 10 år

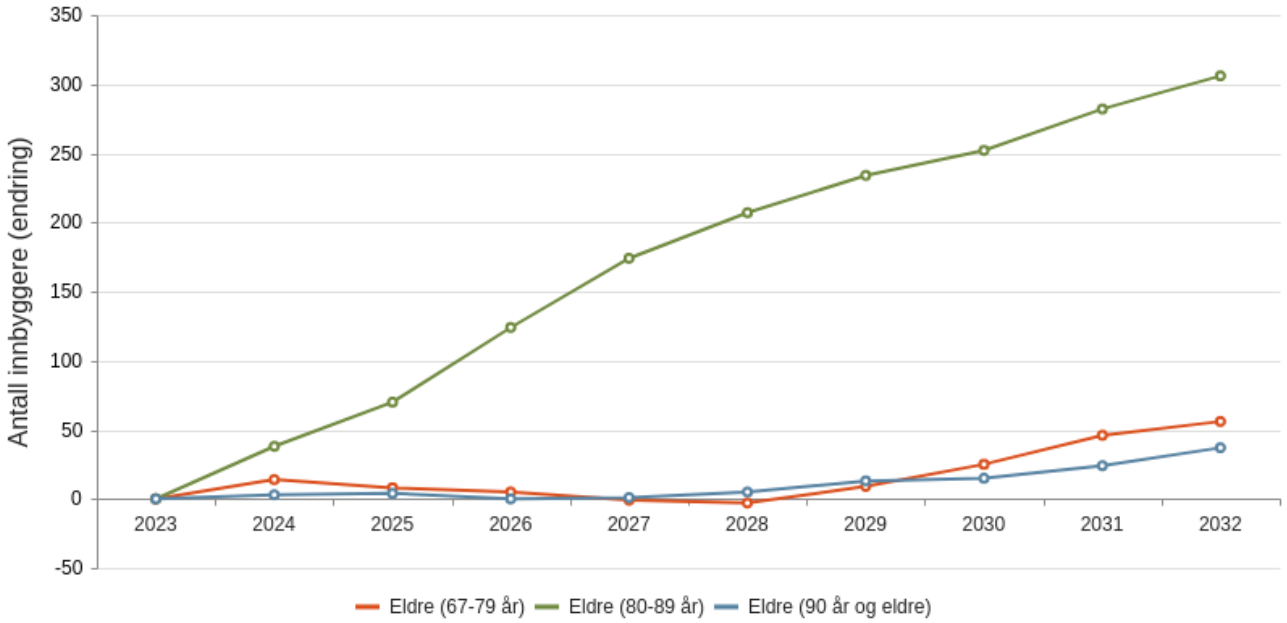
Endring antall barn og unge

Aldersgrupper	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0 - åringer	0	16	14	14	14	15	16	16	16	16
Barnehage (1-5 år)	0	-27	-46	-61	-62	-66	-65	-62	-62	-60
Grunnskole (6-15 år)	0	-30	-56	-78	-105	-126	-147	-175	-186	-194
Videregående (16-19 år)	0	-12	17	26	36	31	13	10	-6	-22
SUM	0	-53	-71	-99	-117	-146	-183	-211	-238	-260

Prognose, endring i eldre 67 år og oppover i de kommende 10 år

Endring i antall eldre

Aldersgrupper	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Eldre (67-79 år)	0	14	8	5	-1	-3	9	25	46	56
Eldre (80-89 år)	0	38	70	124	174	207	234	252	282	306
Eldre (90 år og eldre)	0	3	4	0	1	5	13	15	24	37
SUM	0	55	82	129	174	209	256	292	352	399

Demografi 25 år

For framtidig planlegging og tilpasning av kommunes tjenestetilbud til innbyggere er det nyttig å også se på prognosene for et lengre tidsperspektiv. Prognosene for befolkningsutviklingen de neste 25 år vises nedenfor i tabellen.

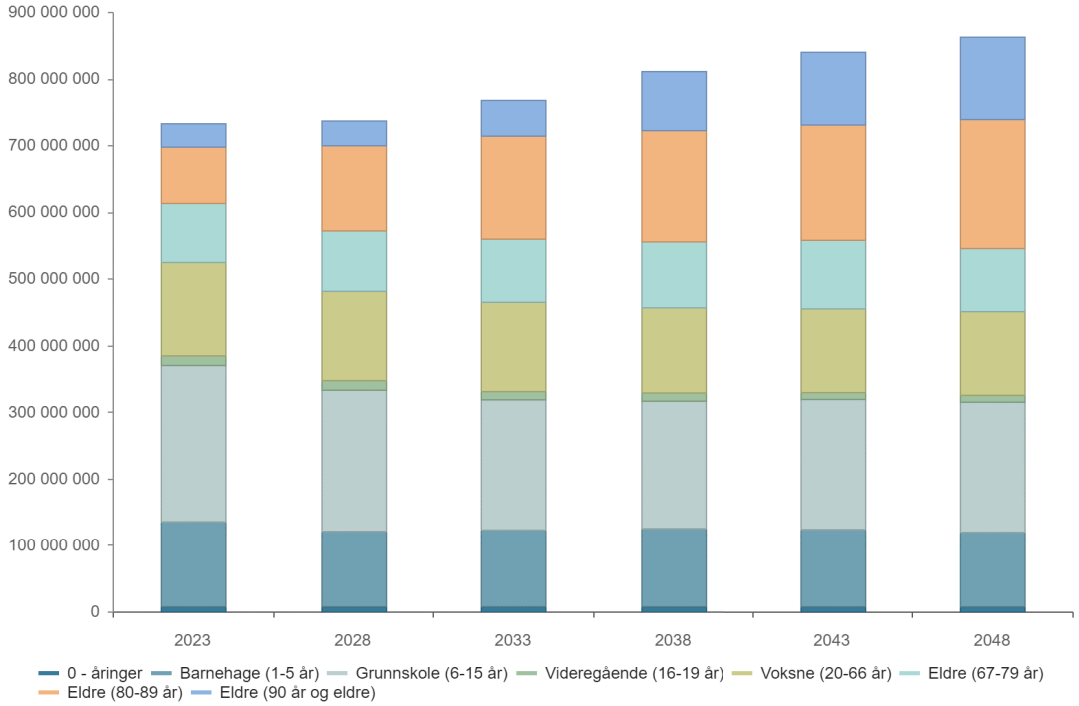
	2023	2028	2033	2038	2043	2048
0 - åringer	81	96	98	99	95	91
Barnehage (1-5 år)	568	502	512	523	518	497
Grunnskole (6-15 år)	1 303	1 177	1 084	1 060	1 077	1 081
Videregående (16-19 år)	494	525	478	436	418	426
Voksne (20-66 år)	6 222	6 001	5 898	5 731	5 571	5 492
Eldre (67-79 år)	1 418	1 415	1 484	1 551	1 595	1 499
Eldre (80-89 år)	393	600	725	782	818	908
Eldre (90 år og eldre)	82	87	128	207	255	293
Total	10 561	10 403	10 407	10 389	10 347	10 287

Prognosene for de kommende 25 år viser i stor grad en videre lik tendens i utviklingen utover de kommende 10 årene. De neste 25 år er det forventet at det blir gradvis færre yngre, samtidig som eldre over 67 år øker. Det er forventet størst økning blant aldersgruppene over 80 år og over 90 år, mens aldersgruppene 67 år og eldre totalt sett forventes å øke med 42,6 % i løpet av de kommende 25 år.

Utover endringer i aldersgruppene er det ventet en nedgang på 2,6 % innbyggere frem mot år 2048.

Demografikostnader 25 år

Det er beregnet følgende demografikostnader frem til år 2048:

	2023	2028	2033	2038	2043	2048	Totalt
0 - åringer	7 272 990	1 346 850	179 580	89 790	-359 160	-359 160	8 170 890
Barnehage (1-5 år)	128 287 352	-16 186 892	2 056 372	2 311 658	-614 446	-4 699 022	111 155 022
Grunnskole (6-15 år)	235 953 755	-22 816 710	-16 840 905	-4 346 040	3 078 445	724 340	195 752 885
Videregående (16-19 år)	12 676 564	809 444	-1 208 556	-1 082 636	-470 556	205 304	10 929 564
Voksne (20-66 år)	140 205 472	-4 780 180	-2 147 716	-3 800 600	-3 643 914	-1 826 392	124 006 670
Eldre (67-79 år)	90 352 124	-191 154	4 396 542	4 269 106	2 803 592	-6 116 928	95 513 282
Eldre (80-89 år)	83 806 857	44 142 543	26 656 125	12 155 193	7 676 964	19 192 410	193 630 092
Eldre (90 år og eldre)	34 900 184	2 128 060	17 450 092	33 623 348	20 429 376	16 173 256	124 704 316
Total	733 455 298	4 451 961	30 541 534	43 219 819	28 900 301	23 293 808	863 862 721

Tabell: Demografikostnader kommende 25 år

Prognosene viser at utviklingen i demografikostnader understøtter utviklingen på i alderssammensetningen av kommunens innbyggere.

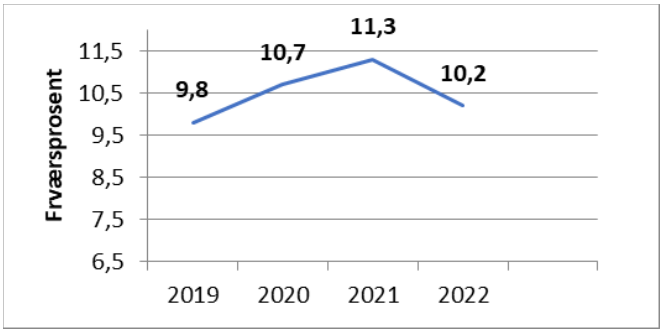
I den neste 25-års perioden forventes en liten økning i demografikostnader for nyfødte, mens det innen barnehagealder forventes en reduksjon med 17 MNOK i de kommende 25 år. For innbyggere i grunnskolealder er det ventet reduserte utgifter på 40 MNOK i kommende 25 års periode som følge av redusert antall barn i aldersgruppen fremover. For voksne vil demografikostnadene reduseres med omtrent 16 MNOK i 25 års perioden, mens det i de øvre aldersgruppene er forventet en økning på 5 MNOK mellom 67-79 år, ca. 110 MNOK økning i aldersgruppen 80-89 år, og omtrent 90 MNOK for innbyggere over 90 år. Hvis en ser på hele innbyggergruppen og utviklingen i alder, forventes det økte kostnader med totalt 128,5 MNOK i løpet av de kommende 25 år.

G) Sykefravær og IA - arbeid

Godt arbeidsmiljø - økt nærvær og redusert sykefravær

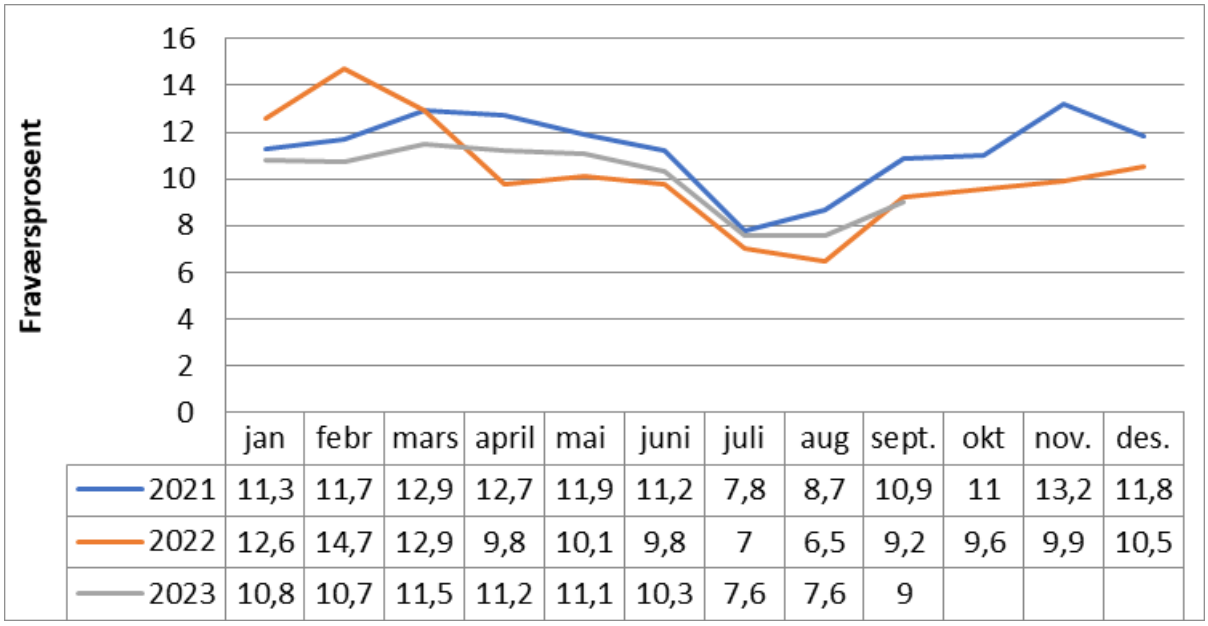
Sortland kommune arbeider målrettet for å få ned sykefraværet, og har et mål om å få redusert sykefraværet til 8,5 % i 2026.

Årlig sykefravær i perioden 2019- 2022:

Sykefraværet for januar -september 2022 var 10,3%. Til sammenligning er sykefraværet for samme periode i 2023 på 10%.

Tabell for månedlig prosentmessig utvikling av sykefraværet 01.01.21-30.09.23:

	jan	febr	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept.	okt	nov.	des.
2021	11,3	11,7	12,9	12,7	11,9	11,2	7,8	8,7	10,9	11	13,2	11,8
2022	12,6	14,7	12,9	9,8	10,1	9,8	7	6,5	9,2	9,6	9,9	10,5
2023	10,8	10,7	11,5	11,2	11,1	10,3	7,6	7,6	9			

Sykefraværet fordelt per fagområde i perioden januar- tom september i 2020-2023:

År + ans./ fagområde	Stab *HR/Fellestj./IKT Økonomi*	Skoler/ SFO	Barne-hager	Omsorg	Helse	NAV	Vester. Barne-vern	Teknisk
2020	5,6	9,4	8,1	15,4	4,7	11,6	15,3	5,3
2021	8,5	10,2	12,8	13,5	12	15	6	6,3
2022	6,4	11,3	12,5	11,3	8,9	5,9	12,9	5,6
2023	4,7	7,8	11,8	13,8	12,1	6,3	8,6	5,5

Status per fagområde januar - september 2023

Stab, skole/SFO, NAV og teknisk ligger innenfor kommunens måltall på 8,5 %.

Barnevernet og skole har hatt en betydelig nedgang i fraværet sammenlignet med samme periode i fjor. Omsorg, helse og barnehager har høyt fravær. Helse og omsorg har høyt og økende fravær sammenlignet med fjoråret, mens barnehage har høyt og noe nedadgående fravær.

Tiltak

Sortland kommune har høyt fokus på helsefremmende arbeidsplasser og økt jobbnærvær. Sortland kommune har utarbeidet en egen nærværsstrategi, vedtatt 30.11.21.

På bakgrunn av denne utarbeides det årlige overordnede mål og handlingsplaner. Fokus for 2022 - 2023 er partssamarbeid og arbeidsmiljø. Dette er tema for KLP prosjekt i perioden 2022-2024.

Det jobbes kontinuerlig med forebygging og oppfølging av sykemeldte i Sortland kommune ute på enhetene. HR bistår i oppfølging av enkeltpersoner og på avdelinger etter behov. Det er tett samarbeid mellom Sortland kommune, NAV lokal og NAV arbeidslivssenter. Nærværsarbeid/HMS/arbeidsmiljø er fast tema på alle kommunedirektørens enhetsledermøter.

Kommunen gjennomfører medarbeiderundersøkelse annet hvert år. Resultatet gir lederne i samarbeid med de ansatte et godt utgangspunkt i å jobbe konkret med utvalgte arbeidsmiljøfaktorer på egen arbeidsplass.

Sortland kommune har avtale med bedriftshelsetjenesten Sør-Troms HMS. Det arrangeres 40 timers kurs for nye verneombud og HMS kurs for lederne årlig. Kommunen benytter også kurs for ledere som tilbys fra NAV.

Muskel og skjelettlidelser er den største årsak til sykefravær. Sortland kommune har tilbudt yoga som et aktivitetsfremmende og forebyggende tiltak i 2023. Aktivitet kan variere fra år til år.

Sortland kommune har for første gang arrangert IA uke. Det har vært tilbud om kurs til ledere og ansatte. Tema har vært arbeid og psykisk helse. IA uke vil bli videreført.

Sortland kommune har vedtatt en strategi om heltidskultur. Våre ansatte har behov for et fullverdig ansettelsesforhold, med lønn og pensjon til å leve av, samt forutsigbar arbeidstid og fritid.

Sortland kommune har innført tilbud om trepartsamtaler mellom gravide arbeidstakere-ledere og jordmor. Dette for å ivareta arbeidsgivers tilretteleggingsplikt, samt finne trygge arbeidsmuligheter til tross for plager som kan oppstå i et svangerskap.

DEL 2 Økonomisk utvikling i planperioden

I denne delen gjennomgås økonomiske nøkkeltall, måltall og driftstiltak for planperioden.

Økonomiske måltall for bærekraftig utvikling i økonomiplanperioden

Kommunestyret vedtok i KS 070/19 Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 følgende handlingsregler

1. **Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (0,1 %)**
2. **Netto langsiktig lånegjeld maksimalt 85 % av brutto driftsinntekter utenom selvkostområder ved utgangen av 2023.**
3. **Egenfinansiering av investeringene minimum 20 % av total finansiering ved utløp av økonomiplanperioden, med følgende utvikling: 2021 10 % og påfølgende år 20 %.**

1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Nøkkeltallet viser hva kommunen sitter igjen med av løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra. I tillegg til inntekter og utgifter knyttet til den ordinære driften, inngår også finansinntekter- og utgifter. Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og gir dermed en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet. Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler et netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 1,75 prosent for kommunene.

2. Netto langsiktig lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

I langsiktig lånegjeld inngår all langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Nøkkeltallet omfatter dermed utlån, der hvor mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet

3. Egenfinansiering av investeringene i % av total finansiering

Nøkkeltallet viser hvor stor del av kommunens investeringer som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel er et virkemiddel for å begrense gjeldsveksten, og fører til mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter. Aktuelle finansieringskilder er statlige tilskudd (herav også merverdiavgiftskompensasjon), salg av fast eiendom og bruk av tidligere oppsparte midler avsatt på investeringsfond eller overføring fra drift. Begrepet defineres som brutto investeringsutgifter minus bruk av lån. Formidlingslån inngår ikke i definisjonen.

Økonomisk handlingsrom Sortland

Disposisjonsfond

Sortland kommune hadde ved inngangen av 2023 et disposisjonsfond på 151,8 MNOK. Gjennom året har det vært bruk av disposisjonsfondet, og dette fremkommer i tabellen under. Foreløpige beregninger antyder at kommunens saldo på disposisjonsfond kan være ca. 65 MNOK ved utgangen av 2023. Dette er medberegnet kjøp av «Vesterålskraft AS» aksjer, inntil kr 34 MNOK.

Beløp i 1000	2023
IB Disposisjonsfond	-151 827
Kommunestyret 70/19 Inndekning driftstiltak	*1 350*
Kommunestyret 77/20 Inndekning drifts-/investeringstiltak	*7 850*
Sommervedlikehold vei	*6 500*
Egenkapitalinnskudd i investering	*2 215*
Endring opprinnelig budsjett - Bruk av fond	*6 380*
Bud. Reg 2 - Merforbruk tjenesteområdet	*17 691*
Bud. Reg 2 - Overføring til investering	*6 833*
Bud. Reg 2 - Tilskudd til Sortland Alpinklubb	*1 218*
Bud. Reg 2 - Tilleggsvedtak fra kommunestyret	*2 164*
Bud. Reg 2 - "Prosjekt Gaia", "Samarb.avtl. Byforening" + forprosjekt skole (2024-2027)	*1 250*
Bud. reg 3 Kjøp av aksjer	***34 000***
Bud. reg 3 Økning pensjonskostnader	***18 024***
Saldering økplan	- *18 915*
Netto avsetning til eller bruk av disp. fond	**86 560**
UB Disposisjonsfond	-65 267

Som det fremgår av budsjettskjema 1A i plandokumentet under "Avsetninger til- eller bruk av disposisjonsfond", er den samlede bruken av disposisjonsfond i denne økonomiplanperioden på 31,2 MNOK. Dette utgjør nesten halvparten av forventet disposisjonsfond tilgjengelig etter 2023.

Ubundne fond

Ubundne fond gir kommunen en viss økonomisk frihet, da de kan brukes til å møte ulike behov eller investeres på en måte som kommunen finner hensiktsmessig. Det er viktig å merke seg at kommunene må følge lover og regler når det gjelder bruken av slike midler, og det kan være restriksjoner på hvordan midlene kan investeres eller brukes. Dette er fond som er bygget opp gjennom avsetning av frie midler og som står til kommunestyrets disposisjon, under vises «disposisjonsfondets» ulike fond.

Status før 2.tertial 2023

FORDELING DISP.FOND (tall i mill. kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ubundet driftsfond	0,6	0,6	0,3	27,5	31,5	79,3	84,8	99,09	64,55
Pensjonsfond	14,0	18,5	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	23,15	23,15
Vedlikeholdsfond	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,50	1,50
Veifond	0,4	0,1	0,0	0,0	5,0	5,0	7,3	7,32	7,32
Flyktningetilskudd 2016	1,5	1,5	0,0	0,0	1,5	1,5	1,5	1,50	1,50
Næringsfond 2011/2012	1,0	0,8	2,3	1,6	1,6	1,6	1,6	1,58	1,58
Rentereguleringsfond	13,1	13,0	17,7	17,7	17,7	17,7	17,7	17,69	17,69
Sum disposisjonsfond	**32,1**	**36,0**	**44,9**	**71,4**	**82,0**	**129,7**	**137,6**	**151,83**	**117,29**

Bundne fond

Bundne fond referere til økonomiske ressurser eller midler som er satt av til spesifikke formål og som ikke kan brukes fritt av kommunen. Disse midlene er øremerket og bundet til bestemte formål i samsvar med lover, regler eller bestemmelser.
Bundne fond gir kommunen en økonomisk struktur som sikrer at midlene blir brukt til det de er ment for, og det kan være juridiske eller regnskapsmessige krav knyttet til bruken av disse midlene.
Under fremkommer de ulike bundne fondene som kommunen har, det bemerkes at dette er inngangsverdier til 2023 som legges til grunn - hvor bruk i 2023 vil endre utgående verdier.

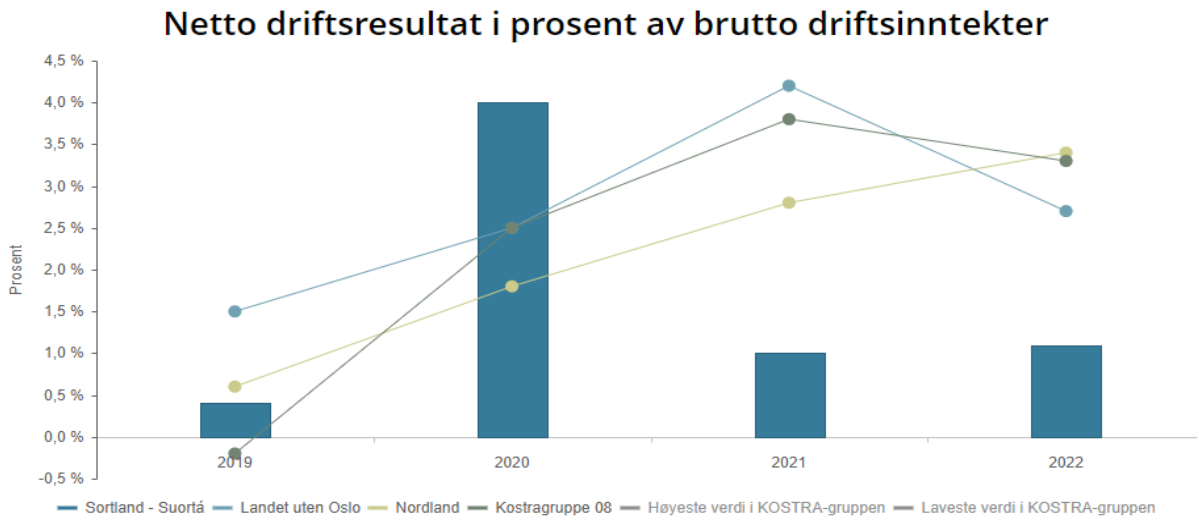
Bundne fond – per 31.12.22

Sortland Kommune 2022	I	Avsetning 202	Bruk 202	U	Tilskuddsgiver
Konto: 251080396 Oppfølging rusarbeid	-	500 000,00	-	500 000,00	Statsforvalteren i Nordland
Konto: 251080394 LOS-funksjon for oppfølging	- 400 000,00	133 888,50	-	533 888,50	Bufdir
Konto: 251080822 Persontilskudd 8029	-	580 119,00	-	580 119,00	IMDi intergrerings, -og mangfoldsdir.
Konto: 251080273 BTI	- 950 000,00	846 540,00	950 000,00	846 540,00	Bufdir
Konto: 251080150 Viltfond 2000	- 851 090,72	69 592,98	-	920 683,70	Fellingsavgifter, ansvar 140230
Konto: 251080397 Æ e mæ - digitale grenseset	-	1 000 000,00	-	1 000 000,00	Helsedirektoratet
Konto: 251080422 Kommunalt næringsfond (tilf	- 2 781 026,34	34 034,33	1 660 001,00	1 155 059,67	Kommunal- og modeniseringsdep.
Konto: 251080190 LOVE-beredskapsfond	- 1 113 306,29	610 792,79	443 721,31	1 280 377,77	Interkommunalt
Konto: 251080421 Eget næringsfond (tilføres	- 4 605 422,32	286 643,00	307 500,00	4 584 565,32	Vesterålskreft Produksjon AS
Sum bundet fond drift	**- 21 668 002,17**	**6 715 224,93**	**11 603 828,87**	**16 779 398,23**	
Konto: 253080100 Ubundne investeringsfond	- 547 222,75	-	-	547 222,75	Ubundet investeringsfond
Konto: 253080105 Næringsområder	- 4 546 460,00	-	-	4 546 460,00	Ubundet investeringsfond
Konto: 253080110 Salg Jennestad H.Sted 02	- 400 000,00	-	-	400 000,00	Ubundet investeringsfond
Sum Ubundet investeringsfond	**- 5 493 682,75**	-	-	**5 493 682,75**	
Konto: 255080101 Frikjøpsordning parkering	- 20 894,43	-	-	20 894,43	Bundet investeringsfond
Konto: 255080102 Avsetn avdrag etabl.lån	- 4 776 218,39	1 882 132,91	4 776 218,39	1 882 132,91	Bundet investeringsfond
Sum Bundet investeringsfond	**- 4 797 112,82**	**1 882 132,91**	**4 776 218,39**	**1 903 027,34**	

Økonomisk utvikling i planperioden

I det videre synliggjør kommunedirektøren tidligere års resultater med hensyn til vedtatte måltall/handlingsregler, samt noen utvalgte økonomiske nøkkeltall for kommunen.

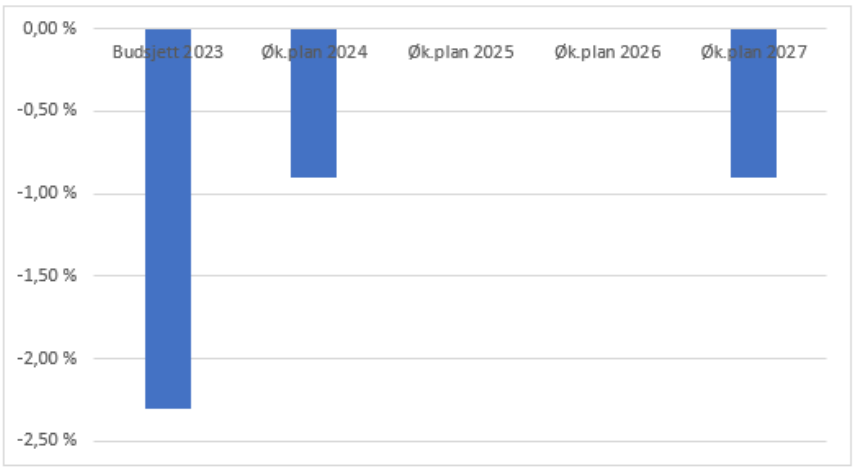
Disse er basert på de forutsetninger for forslag som ligger til grunn i kommunedirektørens budsjett 2024 og for økonomiplan 2024-2027.

	2019	2020	2021	2022
Sortland - Suortá	0,4 %	4,0 %	1,0 %	1,1 %
Landet uten Oslo	1,5 %	2,5 %	4,2 %	2,7 %
Nordland	0,6 %	1,8 %	2,8 %	3,4 %
Kostragruppe 08	-0,2 %	2,5 %	3,8 %	3,3 %

Tabellen viser resultat for de fire foregående årene sett opp mot andre sammenlignbare kommuner (KOSTRA-gruppen), Nordland og landet for øvrig. Frem til 2023 ble måltallene innfridd i henhold til vedtatt netto driftsresultat.

Nedenfor fremgår Sortland kommunes stipulerte netto driftsresultat i prosent av inntektene, i budsjett 2023 (slik anslag foreligger *før* budsjettregulering nummer 3 formelt er vedtatt) og for økonomiplanperioden 2024-2027.

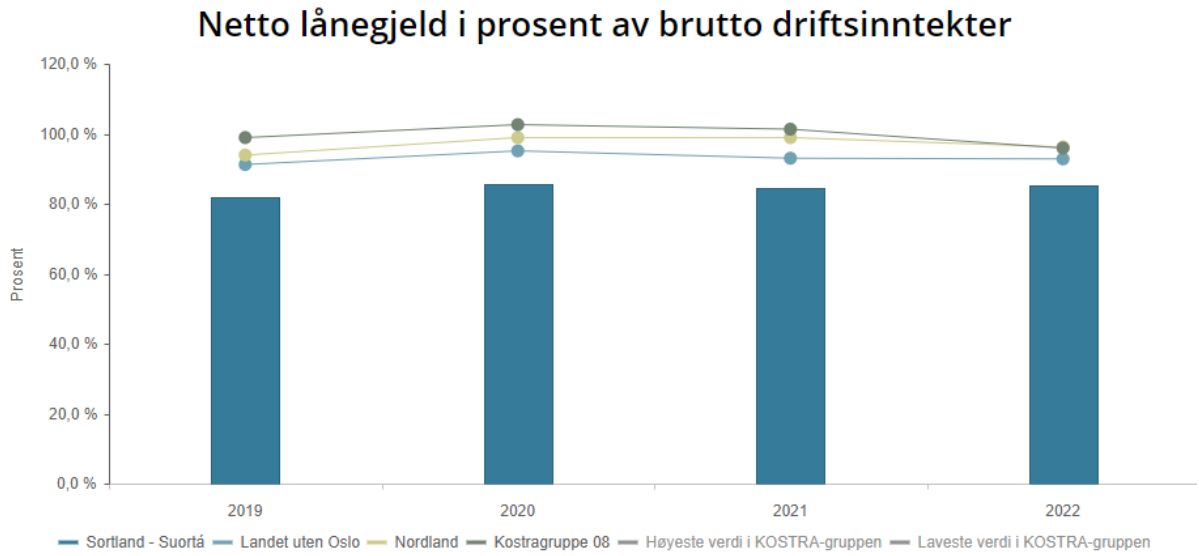

	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sortland	-2,30 %	-0,90 %	0,00 %	0,00 %	-0,90 %

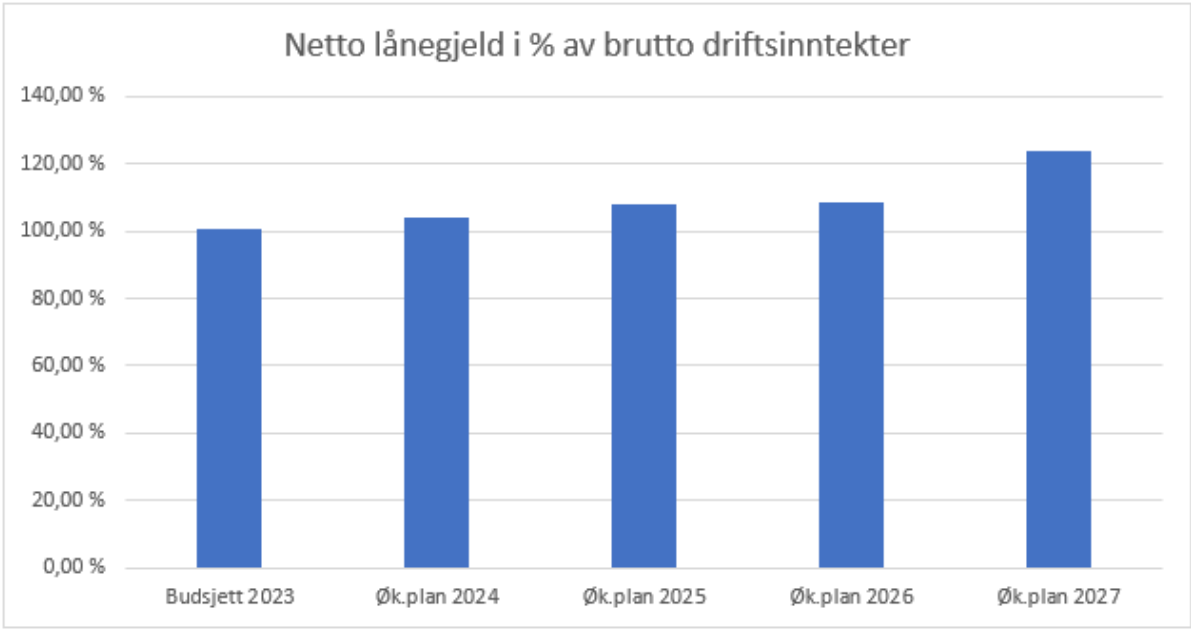
Kommunedirektøren har gjennom arbeidet med konsekvensjustert budsjett vektlagt at kommunen skal prøve å oppnå mål om positivt (netto)driftsresultat i løpet av gjeldene økonomiplanperiode, i henhold til måltall på 0,1 %.

Som tabellen overfor viser er det relativt stor avstand til vedtatt måltall, samt til tilrådingen fra TBU om at netto driftsresultat bør være minst 1,75 %. Kommunedirektøren har ved flere anledninger

uttrykt bekymring for ubalanse i driften. Utviklingen i netto driftsresultat for økonomiplanperioden markerer denne bekymringen.

	2019	2020	2021	2022
Sortland - Suortá	81,8 %	85,7 %	84,5 %	85,2 %
Landet uten Oslo	91,2 %	95,1 %	93,0 %	92,8 %
Nordland	93,9 %	98,9 %	98,9 %	96,2 %
Kostragruppe 08	98,9 %	102,6 %	101,3 %	95,9 %

	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Sortland	100,90 %	104,10 %	107,90 %	108,40 %	123,90 %

I første tabell overfor fremgår netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter for de foregående fire år, og tabellen nedenfor viser fremtidig prognoseberegning for økonomiplanperioden. Tallet på 100,9 % for budsjett 2023 er før regulering 3 er behandlet. Tabellene viser at Sortland kommune i løpet av den kommende økonomiplanperioden vil oppnå en netto lånegjeld på 123,9 %. Oversikten

som fremgår i tabellene viser kommunens hele låneportefølje inkludert selvkostområdene. KF-ene er ikke inkludert i denne oversikten.

Per dags dato har vi ikke noe eksakt beregningsgrunnlag for å skille selvkostområdene fra total lånestol, men kommunedirektøren foretar en stipulering på området hvert år med hensyn til gitte måltall. Det er videre viktig å være oppmerksom på at i nivåene som presenteres, så inkluderes også investeringer som kommunen mottar kompensasjon for.

Under vises den totale lånestolen til Sortland kommune som første tall, og tallet etter skrå strek er lånegjeld eksklusive selvkostområdene (tallene er estimater), slik at vi anslår netto lånegjeld med følgende utvikling i planperioden:

- 2024: 1391/1021 MNOK
- 2025: 1437/1041 MNOK
- 2026: 1483/1059 MNOK
- 2027: 1671/1233 MNOK

Det gjøres oppmerksom på at det også er flere store investeringsprosjekter som er skjøvet frem i tid denne økonomiplanperioden, og disse vil i fremtiden øke kommunens måltall, følgelig også lånegjelden og renteutgiftene/avdragsutgiftene.

Oppsummert stipuleres måltall 2 slik : 2024: 80 % 2025: 81,3 % 2026: 82,7 % 2027: 96,3%

Egenfinansiering av kommunens investeringer

Kommunestyret har vedtatt måltall på at egenfinansiering av investeringene skal være minimum 20 % av total finansiering ved økonomiplanens utløp, med følgende utvikling; 10 % første år og påfølgende år 20 %. Med hensyn til planlagte/ vedtatte investeringer i økonomiplanperioden, kombinert med økte renteutgifter, vil kommunen ikke ha anledning til å nå dette måltallet. Kommunedirektøren vil i løpet av vinteren/våren komme med et forslag på endret/nytt måltall. Det er uansett et faktum at kommunen fullfinansierer investeringer med kun bruk av lån, og med fratrekk for merverdiavgift.

DEL 3 Hovedtallene i budsjettet (sentrale kapitler)

Sentrale kapitler i budsjettet består av skatteinntekter, rammeoverføringer, bruk av- og avsetning til fond, finansinntekter og utgifter, eiendomsskatt og andre generelle statstilskudd.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	2024	2025	2026	2027
Skatt på inntekt og formue	-382 800	-326 730	-369 742	-369 742	-369 742	-369 742
Ordinært rammetilskudd	-330 559	-383 232	-402 511	-407 111	-407 114	-407 125
Skatt på eiendom	-35 374	-32 805	-42 245	-42 245	-42 245	-42 245
Andre direkte eller indirekte skatter	-149	-142	-142	-142	-142	-142
Andre generelle statstilskudd	-10 878	-10 685	-10 685	-10 685	-10 685	-10 685
Havbruksfond	-21 230	-4 700	-19 800	-11 500	-21 600	-12 500
Sum sentrale inntekter	**-780 991**	**-758 294**	**-845 125**	**-841 425**	**-851 528**	**-842 439**

Kommentar

Skatt på inntekt og formue og ordinært rammetilskudd

Kommunedirektøren benytter KS sin prognosemodell i budsjetteringen av skatteinntekter og ordinært rammetilskudd. Det er prognosene per 20.10.23 som er lagt til grunn i budsjettet og for økonomiplanperioden. Å benytte KS sin prognosemodell har vært fast praksis i kommunen de senere år.

Skatt på eiendom

Dagens maksimalsats på 4 ‰ holdes på samme nivå gjennom hele økonomiplanperioden. For næring er eiendomsskatten fortsatt uendret på 7 ‰. Eiendomsskattetakstene i kommunen ble tatt sist i 2009. Det ble i år 2020 vedtatt å utføre kontorjustering på 10 % på skattetakstene. Kontorjustering går ut på at en kan øke eiendomsskattegrunnlaget med 10 % hvert år, opp til markedsverdi. En slik kontorjustering er foretatt for budsjettet i 2024. Det er ikke foretatt justering for årene 2025-2027.

Andre direkte eller indirekte skatter

Denne inntektsposten dreier seg om konsesjonsavgift til kommunen.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd dreier seg hovedsakelig om vertskommunetilskudd som kommunen mottar fra Helsedirektoratet.

Havbruksfond

Havbruksfondet fordeler den kommunale sektorens andel av inntekter fra vekst i oppdrettsnæring og ved inntekter fra produksjonsavgift på fisk. Sortland kommune har i 2024 lagt til grunn at kommunen vil motta 19,8 MNOK. Det er samlet sett forventet inntekter på 65,4 MNOK i økonomiplanperioden. Dette er basert på prognoser fra Kontali analyse. Prognostiserte inntekter fra Havbruksfondet er budsjettert i sin helhet og tatt med i den løpende kommunale driften.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	2024	2025	2026	2027
Renteinntekter og utbytte	-9 009	-7 170	-11 980	-11 780	-10 977	-10 977
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	22 747	42 710	61 210	60 210	58 210	60 210
Avdrag på lån	36 232	37 000	39 000	40 000	41 000	42 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	**49 970**	**72 540**	**88 230**	**88 430**	**88 233**	**91 233**
Finansutgifter i tjenesteområdene	-5	5	5	5	5	5
Totale finansutgifter	**49 965**	**72 545**	**88 235**	**88 435**	**88 238**	**91 238**
Motpost avskrivninger	0	-39 102	0	0	0	0

Kommentar

Renteinntekter og utbytte

Det er for år 2024 budsjettert med 8,68 MNOK kroner i renteinntekter. Inntektene fordeler seg på renter av bankinnskudd, renter forvaltningslån og morarenteinntekter.

For aksjeutbytte har Kommunedirektøren lagt til grunn inntekter på 3,3 MNOK per år i økonomiplanperioden. Utbyttet kommer hovedsakelig fra eierposter i Vesterålskraft og Reno-Vest, samt et mindre beløp fra Gjensidigestiftelsen.

Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter

Hensyntatt nåværende lånegjeld og opptak av nye lån blir renteutgifter beregnet med grunnlag i 3-MND Nibor, i tillegg til marginalpåslag på 0,6 %. Beregning for renteutgiftene er gjort med grunnlag i Kommunalbankens porteføljesimulering, hvor Kommunedirektøren forutsetter at nye lån tas opp i tråd med skjema 2 A.

Sortland kommunes renteutgifter for 2024 øker betraktelig. I 2022 viste regnskapet 22,75 MNOK i renteutgifter, revidert budsjett for 2023 er satt til 45 MNOK, mens det i 2024 er budsjettert med utgifter på 61,2 MNOK. Etter flere hyppige renteøkninger fra høsten 2022, kan en nå se tydelig effekt på låneforpliktelsene og økt utgiftsnivå i kommunen knyttet til eksisterende låneportefølje.

Avdrag på lån

I kommuneloven er det fastsatt bestemmelser i form av beregningsmetode for kommunens minimumsavdrag for lån per år. Avdrag skal være lik kommunens avskrivninger for regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelse på lånegjeld og kommunens avskrivbare anleggsmidler/varige driftsmidler. Det er krevende å skulle gjøre en nøyaktig beregning på minsteavdrag før endt regnskapsår, men Kommunedirektøren har stipulert en avdragskostnad på 39 MNOK i år 2024 med hensyn til periodens planlagte investeringsprosjekter.

Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	2024	2025	2026	2027
Til bundne avsetninger	360	442	442	442	442	442
Bruk av ubundne avsetninger	-33 132	-5 380	-9 850	-3 250	-3 000	-15 109
Bruk av bundne avsetninger	-9 513	-4 764	-4 680	-80	-80	-80
Overført til investering	0	2 000	0	0	0	0
Overføring til investering EK-tilskudd	2 215	2 215	3 000	3 000	3 000	3 000
Avsetning av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	**-40 070**	**-5 487**	**-11 088**	**112**	**362**	**-11 747**
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	5 924	130	170	170	170	170
Totale avsetninger	**11 595**	**-5 437**	**-10 918**	**282**	**532**	**-11 577**

Satsingsområder

Visjon

Ilag om fremtidas Sortland - raus, attraktiv og bærekraftig

Visjonsbeskrivelse

Sortland kommune sin visjon er et fremtidsbilde på hvor og hvordan vi ønsker å utvikle oss i planperioden.

Raus - vi synliggjør, verdsetter og fremmer mangfoldig og gjensidig respekt.

Attraktiv - vi er en trygg, god og levende kommune å bo i, etablere og drive næringsvirksomhet i, arbeide i og besøke.

Bærekraftig - i alle valg vi tar, tenker vi på fremtidens generasjoner, miljø og naturmangfold.

Forutsetninger, rammebetingelser og utfordringer

Kommuneplanens samfunnsdel er et viktig styringsdokument for å peile ut retningen for utviklingen til Sortland kommune frem mot år 2034. Kommunedelplanen består av en samfunndel med tilhørende langsiktig arealstrategi.

Samfunnsdelen består av 5 hovedmål for utviklingen av kommunen som samfunn og organisasjon:

1. Sortland er motoren i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen
2. Sortlandssamfunnet er raust, sunt og helsefremmende
3. I Sortlandssamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring
4. Sortlandssamfunnet er grønt, smart og bærekraftig
5. Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør

Måloppnåelse krever at oppgaver og utfordringer løses i samarbeid mellom kommunen, innbyggere, frivillige, lag og foreninger og næringslivet. Sortland må som kommunedelplanens samfunnsdel sier; Samarbeide «Ilag om fremtidas Sortland».

Samfunnsplanens hovedmål reflekterer at bærekraftig utvikling fremmes i tre dimensjoner, miljømessig, sosial og økonomisk utvikling.

Rammeområdenes hovedmål i sitt utviklingsarbeid bygger på sammfunnsdelens hovedmål og delmål. Deres mål er videre spesifisert under rammeområdenes kapitler.

Les mer om Sortland kommunes mål, delmål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel.

Hovedmål for kommunen

- 1. Sortland er en motor i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen
  Målet for arbeidet med attraktivitet er å skape vekstkraftige og inkluderende lokalsamfunn. Veksten skal være bærekraftig og ivareta klima, miljø, mennesker og samfunn. Lavere befolkningsvekst med store demografiske endringer, med færre unge og sterk økning i antall eldre, gjør at vi må styrke vår bo- og næringsattraktivitet for å få en fremtidig økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft i Vesterålen.

- 2. Sortlandssamfunnet er raust, sunt og helsefremmende
  God helse er samfunnets viktigste kapital og den enkelte sin forutsetning for å utvikle seg og delta i samfunnet. Vi må sørge for at alle opplever gode oppvekstkår, trygge rammer og universelle løsninger som fjør det lett for alle og ta sunne valg for seg og sine medborgere.

- 3. I Sortlandssamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring
  Nøkkelen til all utvikling ligger i utdanning. Det gjelder både for samfunnet og for den enkelte. For at vi skal lære og utvikle oss må en rekke forutsetninger være oppfylt. Opplevelsen av god livskvalitet, mestring og trivsel er sentrale elementer i dette. Det gjelder for enhver Sortlending, enten en er 9 eller 90 år.

- 4. Sortlandssamfunnet er grønt, smart og bærekraftig
  Det grønne skiftet handler om hvordan Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050. For å få til dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrenser. For at Sortland skal være et klima- og miljøvennlig samfunn må vi være ilag om et grønt skifte. Det innebærer at kommunen, utbyggere, næringslivet, havn- og samferdselsaktører og innbyggere ilag må endre holdninger og handlinger som i sum reduserer Sortlandssamfunnets klimafotavtrykk.

- 5. Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør
  Sortland kommune som organisasjon skal bidra i arbeidet med å realisere målene og satsningsområdene i samfunnsplanen. For å oppnå dette, må kommuneorganisasjonen aktivt involvere interessenter, utvikle seg i takt med samfunnet og sørge for å rekruttere og beholde rett kompetanse.

DEL 4 Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	-7 234	539	28 056	26 556	24 556	24 656
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 363	12 957	13 057	12 907	12 907	12 807
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	30 890	29 805	29 960	29 960	29 960	29 960
Overføringsutgifter	13 055	9 178	15 520	7 570	7 320	7 320
Finansutgifter	-4 455	-8 604	-9 701	-9 701	-9 701	-9 701
Sum Driftsutgifter	**45 619**	**43 875**	**76 892**	**67 292**	**65 042**	**65 042**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 669	-2 525	-2 525	-2 525	-2 525	-2 525
Refusjoner	-3 269	-2 350	-2 645	-2 645	-2 645	-2 645
Overføringsinntekter	-786	-142	-142	-142	-142	-142
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 969	-80	-80	-80	-80	-80
Sum Driftsinntekter	**-7 694**	**-5 097**	**-5 392**	**-5 392**	**-5 392**	**-5 392**
Sum	**37 925**	**38 778**	**71 500**	**61 900**	**59 650**	**59 650**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Under rammeområde kommunedirektør tilhører det som ofte omtales som stab og støttefunksjoner, herunder økonomi, IT, organisasjon og utvikling, stab, kultur (overføring til Kulturfabrikken Sortland KF), Kirkelig fellesråd og felles kapitler v/kommunedirektøren som omhandler pensjon og felles lønnspott. I tillegg ligger også politiske overføringer og «tjenester» under rammeområde Kommunedirektør. Politiske overføringer omhandler blandt annet dekning av utgifter til kontrollutvalg, møtegodtgjørelser og øvrige godtgjørelser til folkevalgte.

Samlet er det budsjettert med 37,87 årsverk i rammeområde kommunedirektør, herunder ordfører og varaordfører (samlet 1,5 årsverk), samt tillitsvalgte og verneombud.

Utfordringer og strategi

Budsjett og økonomiplanen de neste 4 årene anses av Kommunedirektøren som utfordrende, og det vil bli krevende både å følge opp budsjett- og økonomiplanen, samtidig som en skal utvikle kommunen videre fremover.

Budsjettdisiplin og måloppnåelse vil være sentrale elementer i det å kunne nå de mål og tiltak som dette budsjettet krever.

Kommunedirektøren forventer at tiltakene i organisasjonen innfris innenfor de forutsetningene som dette dokumentet bygger på. Rammeområdet har fokus på å være en pådriver for at rammeområdene ivaretar en felles forståelse og oppnåelse av driftstiltakene som er lagt til grunn.

Hovedmål

- Bygge kultur for læring, nytenkning og innovasjon
- Ha virkemidler som stimulerer til sosialt entreprenørskap
- Inkluderende arbeidsplass preget av åpenhet
- Kommunedirektøren skal sikre at kommunens administrasjon har rutiner for internkontroll og rapportering i tråd med kommunelovens bestemmelser
  Hvordan gjør vi det:

    - I planperioden skal det utarbeides en overordnet plan for risikobasert internkontroll og rutiner for gjennomføring og rapportering fra sektorene.

- Mål om å være attraktiv, inkluderende, tillitsskapende og åpen i all kommunikasjon
  Hvordan gjør vi det:

    - Fremst som enhetlig i all kommunikasjon internt og eksternt
    - Sikre åpenhet, innbyggerdialog og samarbeid
    - Jobbe kunnskapsbasert og dele erfaringer med innbyggere og samarbeidspartnere
    - Styrke og utvikle informasjonen og kommunikasjonen internt og eksternt
    - Kommunens kommunikasjonsstrategi ferdigstilles og implementeres i planperioden
    - Informasjon skal være lett tilgjengelig og bygge på prinsippene til "klart språk"

- Stimulere til hverdagsaktivitet
- Strategisk arbeid i langsiktig perspektiv for å sikre rekruttering av riktig kompetanse til kommunen
  Hvordan gjør vi det:

    - Vektlegge kompetanseutvikling og innovasjon
    - Sikre at våre ansatte har nødvendig kompetanse og verktøy
    - Foreta revisjon av kommunens arbeidsgiverstrategi
    - I planperioden skal overordnet kompetanseplan revideres og utvikles i tråd med utfordringsbildet for rekruttering og kompetansemobilisering.

- Ta i bruk digitale løsninger i tjenestene for å gi innbyggerne økt mestring i egen hverdag
  Hvordan gjør vi det:

    - Arbeide opp mot digitaliseringsstrategi for Sortland kommune vedtatt i desember 2022.
    - Sortland kommune deltar i det regionale digitale nettverket DIGI-Vesterålen og skal samarbeide med de øvrige kommunene på enkelte digitaliseringsprosjekt
    - Arbeide med å implementere digitale løsninger som kan bidra til økt kvalitet og mer effektiv drift av kommunale tjenester
    - Utarbeide sektorvise tiltaksplaner for digitalisering

- Ta vare på arbeidstakerne gjennom systematisk arbeid for helsefremmende arbeidsmiljø
  Hvordan gjør vi det:

    - Nærværsstrategi for Sortland kommune med definerte satsningsområder for nærvær
    - Gjennomføre årsaktiviteter som bidrar til lederutvikling
    - Implementere HMS-årshjul i alle enheter

- Kommunen skal i planperioden arbeide mot målet om å redusere sykefraværet fra 10,4 % i 2022 (rapportering per 2. tertial) til 8,5 % i 2026.

Sammendrag budsjett

Kommunedirektøren har økt detaljbudsjettet for 2024 med ca. 33,2 MNOK sammenlignet med opprinnelig ramme for året. Konsekvensjustert budsjett utgjør 22,5 MNOK, mens nye tiltak og endringer utgjør 10,7 MNOK. I det videre spesifiseres økningen fra opprinnelig ramme.

Konsekvensjustert budsjett utgjør 22,5 MNOK:

Økningen skyldes i hovedsak høyere pensjonspremier, som følge av lavere premieavvik for pensjon. Dette gir en økt utgift for 2024 på ca. 21 MNOK.

Nye tiltak og endringer utgjør 10,7 MNOK:

- 6 MNOK til videreutvikling av Bredbånd i kommunen
- 150 TNOK til ny profilhåndbok for Sortland kommune
- Økning av felles lønnspott på 2,9 MNOK. Økning av felles lønnspott er basert på fortsatt høy prisvekst og anslått kommunal deflator på 4,3 % i 2024, hvorav lønn på 4,9 %.
- 155 TNOK i økning jf. politisk vedtak ny budsjettramme for kontroll og tilsyn.

Tilpasning til aktivitetsnivå

Justert lønnspott forventet økning
Oppjustert lønnspott for 2024 med en forventet nedgang i lønnspotten i økonomiplanperioden.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Driftstilskudd for barn og unge Blåbyhallen (gratis halleie tom 16 år), KS-77/20
I de siste årene har Sortland kommune vedtatt at det skal være gratis halleie i Blåbyhallen. I kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan, ble det ikke funnet økonomisk handlingsrom til å fortsette tiltaket. Kommunedirektøren foreslo derfor å tilføre det kommunale budsjettet med 1,2 mill kr årlig i planperioden, gjennom å avslutte tiltaket.

Kommunestyret vedtok å videreføre tiltaket som et driftstilskudd for barn og unge i Blåbyhallen for 2020, med en rekke forutsetninger til Sortland Idrettslag sitt styre. Tiltaket skal utredes i 2020 og det skal oppnevnes en kommunal styrerepresentant i Sortland IL.

Under fremgår kommunes bidrag/satsinger på idrettshaller og “gratis leie barn/unge”. Utover dette tiltaket har Sortland kommune følgende årlige nettoutgifter til Sortlandshallen og Blåbyhallen AS:

Nye tiltak

Ny profilhåndbok for Sortland kommune
Ny profilhåndbok for Sortland kommune, behov for modernisering. Kr 150 000.

Kommunestyrets vedtak

Tilskudd til Sortland Byforening
Vedtak KS-042/23 tilskudd til Sortland Byforening

Stab

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	5 852	5 326	4 891	4 891	4 891	4 891
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 443	1 016	1 016	1 016	1 016	1 016
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 057	1 527	1 527	1 527	1 527	1 527
Overføringsutgifter	3 752	1 513	2 013	563	313	313
Finansutgifter	12	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**14 117**	**9 383**	**9 448**	**7 998**	**7 748**	**7 748**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-60	-50	-50	-50	-50	-50
Refusjoner	-389	-568	-568	-568	-568	-568
Overføringsinntekter	-637	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 662	-80	-80	-80	-80	-80
Sum Driftsinntekter	**-2 748**	**-698**	**-698**	**-698**	**-698**	**-698**
Sum	**11 369**	**8 684**	**8 749**	**7 299**	**7 049**	**7 049**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Staben er i hovedsak en støttefunksjon som bidrar til det interne arbeidet i kommunen. Enhet stab består av kommunedirektøren, næringssjef og næringskonsulent og kommuneadvokat.

Økonomi

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	12 075	10 722	11 057	11 057	11 057	11 057
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 542	5 162	5 162	5 162	5 162	5 162
Overføringsutgifter	1 115	1 062	7 062	562	562	562
Finansutgifter	4	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**17 735**	**16 946**	**23 281**	**16 781**	**16 781**	**16 781**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-191	-220	-220	-220	-220	-220
Refusjoner	-1 711	-1 276	-1 276	-1 276	-1 276	-1 276
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 902**	**-1 496**	**-1 496**	**-1 496**	**-1 496**	**-1 496**
Sum	**15 833**	**15 450**	**21 785**	**15 285**	**15 285**	**15 285**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Økonomiavdelingen omfatter kommunens sentrale økonomifunksjoner og kommunens IT-avdeling. Enheten har 13,5 årsverk totalt, hvorav 8,2 årsverk ved økonomi og resterende 5,3 ved IT avdelingen.

Enhet økonomi har overordnet ansvar for økonomi og finans, og utøver konsernfunksjoner innen økonomiområdet og har faglig ansvar for den overordnede budsjettprosessen herunder analyser og utredninger, årsregnskap, finansforvaltning og har ansvar for løpende oppfølging og rapportering. Økonomiavdelingen bistår enhetene i organisasjonen med økonomisk veiledning, budsjettering og økonomirapportering. Seksjonen forvalter også relevante reglement innen fagområdet.

IT-avdelingen ivaretar kommunenes systemer, maskinvare, digitalisering, sikkerhet samt deltagelse og styring i fagrelaterte prosjekter. IT-avdelingens arbeid bidrar til effektivisering og digitalisering av den kommunale tjenesteproduksjonen hvor teknologien er en sentral del av grunnlaget for videreutvikling i tjenestene.

IT-avdelingen vurderer sikkerhet og risiko i sine tjenester og kommuniserer videre til kommunens ledelse om behov for endringer og eventuelle investeringer for sikkerhetstiltak i driften. Det gjennomføres fornyelser i og av systemene for å sikre kontinuitet og stabilitet.

Organisasjon og utvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	16 936	16 748	19 787	19 787	19 787	19 787
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 133	6 393	6 493	6 343	6 343	6 243
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 242	2 817	2 972	2 972	2 972	2 972
Overføringsutgifter	1 033	766	772	772	772	772
Finansutgifter	101	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**26 445**	**26 725**	**30 025**	**29 875**	**29 875**	**29 775**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-319	-315	-315	-315	-315	-315
Refusjoner	-1 116	-471	-766	-766	-766	-766
Sum Driftsinntekter	**-1 435**	**-786**	**-1 081**	**-1 081**	**-1 081**	**-1 081**
Sum	**25 010**	**25 938**	**28 943**	**28 793**	**28 793**	**28 693**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Området organisasjon og utvikling består av avdelingene kommunikasjon og service, HR og lønn.

Kommunikasjon og service er kommunens førstelinjetjeneste og har overordnet ansvar for kommunens kommunikasjonsstrategi og publikumsservice. Avdelingen har ansvar for publisering av digital informasjon og veiledning til innbyggerne på tvers av fagområder i hele kommunen. Gjennom sentraliserte oppgaver innen post, dokumentsenter og sentralbord er fellestjenesten også tilrettelegger for den interne kommunale virksomheten. Fellestjenestens oppgaver utføres i hovedsak på vegne av de ulike enhetene. I tillegg er ansvaret for politisk sekretariat og bevillingsordningene etter serverings- og alkoholloven tillagt avdelingen.

HR-avdelingen har ansvar for utvikling av kommunens arbeidsgiver- og personalpolitikk samt opplæring, rådgiving og veiledning til ledere og ansatte på fagområdet. Videre er oppgavene saksutredning til arbeidsmiljøutvalg og administrasjonsutvalg, forhandlingsansvar etter avtaleverkets forhandlings- og drøftingshjemler samt overordnet ansvar for HMS, IA/nærværsarbeidarbeid og rekruttering. HR-avdelingen har også kommunens ansvar for det regionale kompetanseutviklingsarbeidet og utvikling av regionalt digitaliseringssamarbeid.

Lønnsavdelingen har ansvar for lønnskjøring, refusjoner og rapportering for Sortland kommune, Sortland havn, Kulturfabrikken, kirkekontoret og Vesterålsrådet, Vesterålen kultursamarbeid og Vesterålen friluftsråd.

Felles kapitler v/ kommunedirektør

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	-42 097	-33 823	-9 869	-11 369	-13 369	-13 269
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	244	385	385	385	385	385
Overføringsutgifter	361	34	34	34	34	34
Finansutgifter	-4 571	-8 604	-9 701	-9 701	-9 701	-9 701
Sum Driftsutgifter	**-46 063**	**-42 008**	**-19 152**	**-20 652**	**-22 652**	**-22 552**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 098	-1 940	-1 940	-1 940	-1 940	-1 940
Refusjoner	-54	-34	-34	-34	-34	-34
Overføringsinntekter	-149	-142	-142	-142	-142	-142
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-308	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 609**	**-2 116**	**-2 116**	**-2 116**	**-2 116**	**-2 116**
Sum	**-47 671**	**-44 124**	**-21 268**	**-22 768**	**-24 768**	**-24 668**

Sammendrag budsjett

I den første tabellen for rammeområdet kommunedirektør «fordeling på hovedart» fremkommer det hvordan kostnadene i planperioden vil bli for rammeområde kommunedirektør. Lønn skiller seg ut med større endringer, mens øvrige driftsinntekter forholder seg stabile i økonomiplanperioden. Overføringsutgifter har en stor økning i 2024 som skyldes tiltaket for bredbåndsbygging som har avsatt 6 MNOK til egenandel for utbygging.

Endringer i lønnskostnader er et resultat av to faktorer, lønnspott og pensjonsinnskudd.
Den største endringen er premieavviket på pensjon, hvor det er foretatt en justering i form av merforbruk på ca. 21 MNOK opp mot rammen fra forrige års opprinnelige budsjett. Denne justeringen er foretatt under rammeområdet kommunedirektør, men da i tabellen «felles kapitler v/kommunedirektør», og må således ses i sammenheng med denne.

Fordeling av pensjonskostnader og -inntekt gjelder for hele den kommunale organisasjonen. Premieavviket utgjør forskjellen mellom kommunens netto pensjonskostnad og årets premieinnbetaling og er justert i henhold til de siste prognosene fra KLP. Prognosen sin økning i pensjonsinnskudd er budsjettert inn under sentrale poster som vi ser i tabellen nedenfor. Der ligger det en kostnad på 26,0 MNOK som skal gå i mot premieavviket på 13,5 MNOK. Pga. at det ikke er en bestemt avdeling pensjonsinnskuddet gjelder er det blitt lagt på sentrale poster.

Felles lønnspott økt med 2,9 MNOK, fra 21,1 MNOK til 24 MNOK. Økningen i lønnspott tar høyde for fortsatt høy inflasjon og dermed høy lønnsøkning i et presset arbeidsmarked.

Sentrale poster

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	0	26 200	26 024	26 024	26 024	26 024
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	125	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	15	0	0	0	0	0
Finansutgifter	150 477	123 027	139 271	139 271	138 271	141 271
Sum Driftsutgifter	**150 617**	**149 227**	**165 295**	**165 295**	**164 295**	**167 295**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-64	0	0	0	0	0
Refusjoner	-14	0	0	0	0	0
Overføringsinntekter	-780 842	-758 152	-844 983	-841 283	-851 386	-842 297
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-85 069	-51 652	-64 685	-58 385	-57 332	-68 441
Sum Driftsinntekter	**-865 989**	**-809 803**	**-909 668**	**-899 668**	**-908 718**	**-910 738**
Sum	**-715 372**	**-660 577**	**-744 374**	**-734 374**	**-744 424**	**-743 444**

Felles kapitler v/ Kommunedirektør

Dette «området» under rammeområde kommunedirektør består hovedsakelig av lønnsavsetninger til lønnsoppgjør, bruk av premiefond og premieavvik. Inntekter fra konsesjonskraft ligger også under felles kapitler. Konsesjonskraften ligger fast inne med en prognostisert inntekt på 0,4 MNOK i planperioden, selv om det de siste årene har vært beskjedent med inntekter.

Det ble i juli 2022 innført produksjonsavgift for landbasert vindkraft. Produksjonsavgiften skal tilfalle kommunene hvor anleggene er plassert. Det er følgelig budsjettert med 1,54 MNOK i inntekter per år i planperioden, basert på Ånstadblåheia vindparks årlige produksjon.
Som vi kan se av tabellen for felles kapitler synliggjøres reguleringen i pensjon som følge av endring i premieavvik under lønnsutgifter. Foruten det som er kommentert i avsnittet er inntektene og utgiftene ellers stabile under felles kapitler i perioden.

Kultur

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	26 591	25 460	25 460	25 460	25 460	25 460
Sum Driftsutgifter	**26 591**	**25 460**	**25 460**	**25 460**	**25 460**	**25 460**
Sum	**26 591**	**25 460**	**25 460**	**25 460**	**25 460**	**25 460**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Enhet Kultur omhandler overføringer av kommunalt tilskudd fra Sortland kommune til Kulturfabrikken Sortland KF. Overføringen består av tre elementer; kapitalkostnader og administrative kostnader til eiendomsselskapet Kulturfabrikken Eiendom AS, FDV-kostnader fra Sortland kommune v/eiendomsdrift og til sist kulturdriften.

Det er ikke lagt inn noen endringer i driftsutgiftene til Kulturfabrikken Sortland KF i 2024, og følgelig er overføringene på 25,46 MNOK per år lagt inn for økonomiplanperioden.

Kulturfabrikken Sortland KF melder i sin rapportering per 2. tertial 2023 et forventet merforbruk på 2,3 MNOK. Det forventes ikke at det vil være mulig å kunne dekke inn merforbruket innenfor året. Merforbruket skyldes svikt i inntekter for kino, samt kurs og konferanse. Trenden med reduserte inntekter er lik med landet, hvor det er en generell nedgang i inntektene.

Kirkelig fellesråd

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	0	1 566	2 191	2 191	2 191	2 191
Overføringsutgifter	6 793	5 803	5 639	5 639	5 639	5 639
Sum Driftsutgifter	**6 793**	**7 369**	**7 830**	**7 830**	**7 830**	**7 830**
Sum	6 793	7 369	7 830	7 830	7 830	7 830

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tilskuddet til Den Norske kirke (DNK) er hjemlet i Lov om tros- og livssynsamfunn § 14 og i Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd § 3. Medlemstallet for DNK i Sortland kommune er ca. 8 000 og Sortland kommune er prostesete for Vesterålen. Prostesete driftes som en integrert del av Sortland kirkekontor.

Kommunens tilskudd til kirkens virksomhet lokalt går til bygging, drift og vedlikehold av kirkebygg, til anlegg drift og forvaltning av gravplasser/kirkegårder og til lovpålagt bemanning og drift av kirkekontor og prostesete. Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd. I Sortland er det inngått tjenesteytingsavtaler for merkantile tjenester og for drift og vedlikehold av gravplasser.

Tilskudd for 2024 fordeler seg som følger:

- Kr 5.639.359 i tilskudd/overføring til drift og vedlikehold av kirkebygg og lovpålagt bemanning og drift av kirkekontor og prostesete i 2024. Tilskuddet inkluderer helårsvirkningen av lønnsoppgjøret for 2023 og 0,25 MNOK til brannvarslingsanlegg på kirkene.
- Kr 2.020.948 gjelder tjenesteytingsavtale for drift og vedlikehold av gravplasser.
- Kr 170 000 til tjenesteytingsavtale for merkantile tjenester.

Oppvekst

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	285 501	280 247	333 340	331 740	331 740	331 740
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	47 634	40 300	48 819	48 819	48 819	47 639
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	102 144	105 590	99 375	100 375	100 375	100 375
Overføringsutgifter	48 807	35 621	42 907	42 907	42 907	42 907
Finansutgifter	2 898	605	405	405	405	405
Sum Driftsutgifter	**486 984**	**462 363**	**524 847**	**524 247**	**524 247**	**523 067**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-14 269	-15 586	-14 396	-15 396	-15 396	-15 396
Refusjoner	-128 329	-116 915	-119 304	-119 304	-119 304	-119 304
Overføringsinntekter	-61 656	-75 530	-125 040	-125 040	-115 040	-115 040
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 706	-600	-5 300	-700	-700	-700
Sum Driftsinntekter	**-209 959**	**-208 631**	**-264 040**	**-260 440**	**-250 440**	**-250 440**
Sum	**277 025**	**253 732**	**260 807**	**263 807**	**273 807**	**272 627**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Oppvekstområdet dekker grunnskole, voksenopplæring, barnehager, NAV integrering og sosial, samt vertskommune for det regionale samarbeidet i Vesterålen barnevern. Disse fagområdene representerer et stort område av kommunens tjenesteproduksjon og virksomhet, med stor grad av kompleksitet.

Utfordringer og strategi

Kommunedelplan for kvalitet i skole og barnehage ble vedtatt i 2021. Denne planen styrer fortsatt mye av satsningene innenfor oppvekstfeltet. I løpet av 2023 ble det etablert en handlingsplan som skal sikre at alle skoler og barnehager arbeider målrettet for å nå felles mål om god inkludering, trygt og godt skole- og barnehagemiljø, og muligheter for hvert barn og elev å nå sitt potensiale. For å sikre helhetlig og kvalitativ utvikling i fagområdene barnehage og skole vil systematisk oppfølging, forventningsavklaring og støtte være viktige momenter. I desember 2023 vil det bli lagt fram til Kommunestyret «Kvalitetsmelding for skole og barnehage». I meldingen vil det vises til ulike resultat innen utdanning og barnehage som beskriver kvalitative nivåer.

Gjennom 2023 er Sortland kommune fortsatt etter folketall, en av de kommunene i Norge som har tatt imot flest ukrainske flyktninger. I løpet av november måned passerte mottakstallet for kommunen for andre året på rad mer enn 200 flyktninger. Det har vært utfordrende på mange tjenester i kommunen, men gjennom tett samarbeid mellom tjenester, med frivilligheten, og privat engasjement har kommunen lyktes godt i sitt mottaksarbeid. Samarbeidet mellom Integrering, Voksenopplæring, barnehage, grunnskole, helsestasjon, legetjenester og teknisk drift har også vært helt avgjørende. Vi ser og at det private næringsliv er kommet aktivt på banen i forbindelse med å rekruttere en god andel av de ankomne flyktningene inn på sine arbeidsplasser.

Sortland kommune er vertskommune for Vesterålen barnevern. I 2022 ble barnevernsreformen innført. Denne reformen utfordrer kommunen til å arbeide aktivt og målrettet med forebygging i

møte med sårbare barn, unge og familier. I oppfyllelsen av reformen har Sortland kommune utviklet og vedtatt en Forebyggende plan for barn og unge, etablert gode strukturer og forpliktelse fra tjenester i Laget rundt barnet og eleven.

Hele oppvekstsektoren har gjennom hele 2023 hatt til dels store utfordringer knyttet til mangelen på kort- og langtidsvikarer. Dette skyldes i all hovedsak at det er svært lav arbeidsledighet. Dette utfordrer den daglige driften, spesielt i skoler og barnehager.

Sortland kommune er vertskommune for Sortland videregående skole. Dette er en viktig utdanningsaktør for Sortland. Det vil være en prioritert oppgave å få etablert og videreført både samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune som skoleeier og Sortland VGS som samarbeidspartner for å sikre gode overganger og redusert utenforskap.

Hovedmål

- Arbeide systematisk, tverrfaglig og gjennom tidlig innsats innenfor alle tjenesteområder
  Hvordan gjør vi det:

  - Vi skal utvikle og ta i bruk verktøy og systemer for å avdekke og sette inn tiltak på rett nivå så tidlig som mulig
  - Vi skal gi barn og elever en praktisk og relevant undervisning i skolen, og barna en aktiv barnehagehverdag med varierte aktiviteter
  - Vi skal ha tidlig fokus på høyt fravær og tydelige arbeidsverktøy for å forebygge at barn/elever ikke ønsker å gå i barnehage/på skolen
  - Vi skal formidle kunnskap og trygghet om at nytenkning og handling, kan påvirke og bremse klimaendringer

- Ha barnehager og skoler med fysiske miljø ute og inne som stimulerer til trivsel, opplevelser, lek og læring
- Ha inkluderende læringsfellesskap hvor barn og unge utvikler grunnleggende ferdigheter og kompetanse gjennom lek og læring
  Hvordan gjør vi det:

  - Vi skal delta aktivt i samskaping av møteplasser som bidrar positivt til barn og unges oppvekstvilkår.
  - Barn og elever skal oppleve annerkjennelse i et inkuderende fellesskap gjennom hele oppveksten
  - Vi skal jobbe systematisk og målrettet for å skape et godt lek- og læringsmiljø for alle

- Ha trygge kompetente voksne som utøver god læringsledelse
  Hvordan gjør vi det:

  - Vi skal utvikle systemer der vi vurderer, samarbeider, tar den spørrende tilnærming og er endringsvillig.
  - Vi skal bruke målrettede og evidensbaserte verktøy og metoder for å forhindre mobbing, avdekke mobbing og forhindre mobbing
  - Vi skal legge til rette for at ansatte får utvikle sin kompetanse
  - Vi skal samarbeide langsiktig og målrettet med universitets- og høgskolesektoren

- Systematisk sammenheng og kontinuitet i læringsløpet fra barnehage til ungdomsskole, videregående skole og høyere utdanning
  Hvordan gjør vi det:

  - Vi skal utvikle god systematikk og rutiner for overgang mellom barnehage og skole, mellom hovedtrinnene og mellom skolene
  - Vi skal utvikle systemer som sikrer at samarbeid og ansvarsfordeling i laget rundt barnet fungerer
  - Invitere fagområder som inngår i laget rundt barnet til å utarbeide forslag til hvordan samhandling kan gjøres til det beste for barn og unge
  - Utvikle prosedyrer og systemer der involvering av hjemmet ligger som en naturlig del av arbeidet
  - Arbeide på system- og enhetsnivå med veiledning og tiltak for å fremme inkluderende praksis særlig med fokus på å forebygge utestengning, krenkelser og mobbing.

- Tett samarbeid mellom kommunen, organisasjoner og frivillighet for å utnytte ressursen i frivilligheten til behov for gagner barn og unge
  Hvordan gjør vi det:

  - Vi skal legge til rette for å sikre etableringen av Partnerskap mot mobbing

Sammendrag budsjett

Rammeområde Oppvekst har et økt budsjett for 2024 med i overkant av 8 MNOK totalt sammenlignet med opprinnelig ramme for år 2023.

Denne økningen representerer den totale endringen i rammeområdet, hvor noen enheter har reduksjon i kostnader, mens andre har økninger i driften og økte inntekter.

For enhet Utdanning isolert sett er det en økning på 29 MNOK i 2024, sammenlignet med opprinnelig ramme for 2023. Dette er en større økning og skyldes flere forhold.

I hovedtrekk gjelder økningen høyt lønnsoppgjør for 2023 med tilhørende økte sosiale kostnader. I tillegg til overnevnte lønnsoppgjør har det tidligere vært budsjettert mindre vikarkostnader, da det har vært tenkt at refusjonsinntektene skulle forsvare vikarkostnadene. Fra 2024 er dette endret på i budsjettet, da en har sett at vikarkostnadene går utover de forventede refusjonsinntektene for enhet utdanning. Det er derfor lagt inn med budsjetterte vikarkostnader som i større grad skal kunne forsvare slik driften har vært de senere år. Budsjetterte vikarkostnader har som følger økt med omtrent 6,8 MNOK sammenlignet med foregående år. I 2023 har den økte utgiften for vikarer (utover sykelønnsrefusjoner) blitt justert opp gjennom regulering i året.

Nytt tiltak av året er også «Inn på tunet» med 0,5 MNOK, som er en del av økningen til enheten.

I enhet Barnehage er det en økning på 7,75 MNOK i 2024. Dette skyldes i stor grad økning av tilskudd private barnehager og en fortsatt økning på ressurser til spesialpedagogisk støtte.

Enhet NAV har en reduksjon på 29,44 MNOK. Dette skyldes i hovedsak merinntekter som følge av tilskudd fra IMDI, som følge av at kommunen har økt antall bosatte flyktninger.

For Vesterålen barnevern er det en endring på 0,7 MNOK.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Beholde bemanning SFO, KS-77/20
Tekst fra Budsjett 2021:

For budsjettåret 2020 ble det foreslått av Kommunedirektøren å redusere voksentettheten i SFO fra 15 elever til 20 elever per voksen. Tiltaket ble ikke vedtatt av kommunestyret.

For budsjettåret foreslår Kommunedirektøren å redusere bemanningen i sfo fra 1 voksen pr. 15 barn til 1 voksen per. 25 barn.

I 2021 er det høstvirkning som er lagt inn da vi ikke klarer å gjennomføre det i et inneværende skoleår. Da vil endringen tre i kraft ved nytt sfo år, 1. august 2021.

Ingen prisøkning SFO, KS-77/20
Tekst fra budsjett 2021:

- Tiltaket om endring av betalingssatsene for SFO plass ble foreslått av kommunedirektøren i 2020, men ble ikke vedtatt av kommunestyret. Det er en målsetting at SFO-tilbudet skal være selvfinansierende.
- Ved å øke satsene i SFO fra kr. 1400 til kr. 1600 for lav sats, og fra kr. 2500 til kr. 3000 for høy sats kan man øke inntektsgrunnlaget.
- I 2021 er det høstvirkning som er lagt inn da vi ikke klarer å gjennomføre det i et inneværende skoleår. Da vil endringen tre i kraft ved nytt SFO år, 1. august 2021.

Sommerskole, KS-114/22
Vedtatt i øk.plan 2023-2026

Villa Hjertego, KS-114/22
Vedtatt øk.plan 2023-2026

Utdanning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	158 998	147 423	169 612	168 012	168 012	168 012
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	25 621	21 027	25 457	25 457	25 457	24 457
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 284	8 064	8 002	8 002	8 002	8 002
Overføringsutgifter	4 321	1 127	1 127	1 127	1 127	1 127
Finansutgifter	1 427	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**198 652**	**177 642**	**204 199**	**202 599**	**202 599**	**201 599**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-5 099	-5 238	-4 462	-5 462	-5 462	-5 462
Refusjoner	-36 262	-30 859	-29 107	-29 107	-29 107	-29 107
Overføringsinntekter	-25	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 221	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-44 607**	**-36 097**	**-33 569**	**-34 569**	**-34 569**	**-34 569**
Sum	**154 045**	**141 545**	**170 630**	**168 030**	**168 030**	**167 030**

Beskrivelse av dagens virksomhet

I Sortlandsskolen har det vært stort søkelys på implementering av LK20 og godt og trygt skolemiljø. Gjennom 2022 har skolene, i samarbeid med skoleeier, arbeidet med utvikling av lokalt baserte utviklingsplaner. Dette er viktig arbeide for den enkelte skole, som på den måten får rettet sitt utviklingsarbeid mot der de vurderer behovet. Dette må sees opp imot Kvalitetsmeldingen for skole, barnehage og voksenopplæring.

I 2022 har skolene hatt svært vanskelig med å få tak i personell. I enkelte perioder har det derfor vært utfordrende og vanskelig å gi den tette og daglige oppfølgingen for både enkeltelever og grupper.

Sortlandsskolen har arbeidet målrettet og godt med å finne fram til felles læreverk og digitale ressurser i fagene Norsk og Matematikk. På den måten kan skolene sikre likskap og kvalitet i tilbudet til elevene på tvers av skoler. I 2023 vil det gjennomføres et tilsvarende arbeid i faget Engelsk.

Høsten 2021 fikk kommunedirektør i oppdrag av kommunestyret å utarbeide planer for å sikre bedre læringsutbytte for elever i skolen og redusere opplevelsen av mobbing. Dette leverte kommunedirektøren på, og den videre oppfølgingen her blir sentralt i arbeidet i Sortlandsskolen i årene som kommer.

Barnehage

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	64 142	55 638	64 828	64 828	64 828	64 828
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 582	2 611	3 807	3 807	3 807	3 807
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	52 596	51 480	52 682	52 682	52 682	52 682
Overføringsutgifter	2 024	4 033	3 533	3 533	3 533	3 533
Finansutgifter	120	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**122 464**	**113 762**	**124 850**	**124 850**	**124 850**	**124 850**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 170	-10 349	-9 934	-9 934	-9 934	-9 934
Refusjoner	-9 796	-2 352	-6 107	-6 107	-6 107	-6 107
Sum Driftsinntekter	**-18 966**	**-12 700**	**-16 041**	**-16 041**	**-16 041**	**-16 041**
Sum	**103 498**	**101 062**	**108 809**	**108 809**	**108 809**	**108 809**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barnehage har hatt et svakt økende antall barn som trenger barnehageplass. Gjennom 2022 har det vært økt etterspørsel grunnet stort antall mottatte flyktninger. Det er opprettet egen mottaksavdeling i regi av Vestmarka barnehage, lokalisert ved Frydenlund-parken. I året som kommer er det sannsynlig at behovet for barnehageplasser vil gå noe ned, da fødselstallene for kommunen viser en vesentlig nedgang. Det er viktig at Sortland kommune følge tett opp denne mulige endringen, og setter inn driftstiltak der det er nødvendig. Historisk har vi sett at når etterspørselen reduseres, er det spesielt i barnehager utenfor det sentrumsnære området som får færre søkere.

Det er en løpende utfordring å ha tilstrekkelig kompetanse etter pedagognormen. Per nå har noen barnehager dispensasjon for manglende kompetanse. Til utlyste stillinger ser vi og at antallet søkere går vesentlig ned siste år. Målet til Sortland kommune er at alle pedagogstillinger skal være sikret rett kompetanse, og at dispensasjonene har kort varighet.

Barnehagene i Sortland, kommunale og private, har et stort felles faglig fokus på arbeidet med lokal kompetanseutvikling gjennom lokale valg og den regionale satsningen REKOM. REKOM er et utviklingsarbeid som organiseres gjennom samarbeid i RKK Vesterålen og Lødingen. Fagområdene foreldresamarbeid og godt og trygt lek- og læringsmiljø har stått sentralt. Utvikling av trygt og godt lek- og læringsmiljø vil tas med videre i 2023.

Barnevern

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	26 363	27 021	26 021	27 021	27 021	27 021
Sum Driftsutgifter	**26 363**	**27 021**	**26 021**	**27 021**	**27 021**	**27 021**
Sum	26 363	27 021	26 021	27 021	27 021	27 021

Beskrivelse av dagens virksomhet

Utgifter Barnevern er Sortland kommunes andel av utgiftene til Vesterålen Barnevern, nærmere beskrevet i eget avsnitt. Disse utgiftene blir fakturert fra Vesterålen Barnevern til Sortland kommune.

NAV

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	23 470	36 425	53 256	53 256	53 256	53 256
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 980	3 844	5 074	5 074	5 074	4 894
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	440	210	210	210	210	210
Overføringsutgifter	30 929	20 610	27 315	27 315	27 315	27 315
Finansutgifter	1 238	500	400	400	400	400
Sum Driftsutgifter	**63 057**	**61 588**	**86 256**	**86 256**	**86 256**	**86 076**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-5 973	-780	-780	-780	-780	-780
Overføringsinntekter	-61 631	-75 530	-125 040	-125 040	-115 040	-115 040
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 335	-700	-5 300	-700	-700	-700
Sum Driftsinntekter	**-69 938**	**-77 010**	**-131 120**	**-126 520**	**-116 520**	**-116 520**
Sum	**-6 881**	**-15 422**	**-44 864**	**-40 264**	**-30 264**	**-30 444**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Nav Integrering og sosial arbeider målrettet for å utvikle gode tjenester som oppleves nær brukeren og som samhandler godet med øvrige kommunale tjenester og private aktører. Det betyr at i utviklingen av bedre tjenester skal samhandlingskvalitet og brukerstemmen få større plass. Det er å et sterkt ønske om å få på plass feler forpliktende avtaler mellom kommunale tjenester og NAV. Dette for å sikre og forbedre oppfølgingen av spesielt unge i utenforskap. I løpet av 2023 har NAV arbeidet tett med Sortlandshjelpa for å skape gode rammer for sårbare unge i arbeidsutprøving.

Igjennom 2023 har Intergreringstjenesten endret noe av struktur i tjenesteveien. Ettersom det har vært et par ekstraordinære år med uvanlige høye ankomsttall for flyktninger, spesielt Ukrainske, har tjenesten blitt midlertidig lagt i direkte linje til kommunalsjefen. I tillegg er det blitt gjort et svært godt arbeid for å utvikle en «Helhetlig integrerings- og inkluderingsplan for Sortland kommune». Denne vil bli arbeidet videre med i 2024, og gjennom det arbeidet stadfestet hvilket plannivå den skal ha.

Vesterålen barnevern

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	38 891	40 762	45 644	45 644	45 644	45 644
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 451	12 818	14 480	14 480	14 480	14 480
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	14 460	18 815	12 460	12 460	12 460	12 460
Overføringsutgifter	11 532	9 851	10 931	10 931	10 931	10 931
Finansutgifter	113	105	5	5	5	5
Sum Driftsutgifter	**76 448**	**82 351**	**83 521**	**83 521**	**83 521**	**83 521**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-76 298	-82 924	-83 311	-83 311	-83 311	-83 311
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-150	100	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-76 448**	**-82 824**	**-83 311**	**-83 311**	**-83 311**	**-83 311**
Sum	**-0**	**-473**	**210**	**210**	**210**	**210**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sortland kommune er vertskommune for Vesterålen barnevern, og fakturerer alle sine tjenester til de øvrige samarbeidskommunene i sin helhet.

Vesterålen barnevern har i løpet av 2023 implementert nye fagsystem, Visma flyt barnevern og Visma sikker sak. I 2024 vil ytterligere funksjoner, knyttet til lønn og økonomi, også iverksettes. Målet er å sikre høy sikkerhet og gode effektive løsninger.

Vesterålen barnevern har over tid levert gode resultater og tjenesten vurderes som en kompetent og godt drevet tjeneste. Vesterålen barnevern har over flere år arbeidet aktivt med å se til løsninger i familie og nettverk når barn har behov for ulike støttetiltak, og når det er behov for at barn bor utenfor hjemmet. Forskning viser at det å benytte disse nettverkene, sikrer at det i større grad går bra med barn og unge som trenger tiltak fra barnevernet. Vesterålen barnevern vil i årene framover fortsatt ha stort fokus på evidensbaserte tiltak og å videreutvikle tjenesten i tråd med barnevernsreformen, lover og forskrifter.

Helse og omsorg

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	309 389	294 865	327 346	328 346	330 646	330 646
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 706	29 182	33 531	33 531	33 531	33 531
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	26 470	20 258	27 348	27 348	27 348	27 348
Overføringsutgifter	10 383	6 739	7 007	7 007	7 007	7 007
Finansutgifter	3 000	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**380 947**	**351 044**	**395 232**	**396 232**	**398 532**	**398 532**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-19 105	-18 819	-20 399	-20 399	-20 399	-20 399
Refusjoner	-55 870	-50 143	-59 459	-59 459	-59 459	-59 459
Overføringsinntekter	-198	-598	-0	-0	-0	-0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 717	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-76 889**	**-69 560**	**-79 858**	**-79 858**	**-79 858**	**-79 858**
Sum	**304 057**	**281 484**	**315 373**	**316 373**	**318 673**	**318 673**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helse og omsorg omfatter tjenester på helsefeltet, f.eks legetjenester og helsestasjon samt omsorgstjenester, for eksempel sykehjem og hjemmetjeneste. Helse og Omsorg sysselsetter i alt 354,76 årsverk.

De siste årene har viktige inntektsposter til Helse og Omsorg blitt redusert. Det skyldes hovedsakelig svikt i tradisjonelle inntekter som tilskudd til ressurskrevende tjenester, skjønnsmidler til ressurskrevende tjenester er blitt tatt helt bort og det bosettes ikke enslige mindreårige flyktninger lenger. Inntektspostene for legetjenester har imidlertid økt betydelig da nesten alle legene gikk over til fast lønn i 2022. Tidligere beholdt de legene som jobbet 0- avtale refusjon fra Helfo samt egenbetaling fra pasientene som deres inntekt. Nå beholder kommunen refusjoner og betaler ut fast lønn samt en andel av refusjoner (insentivlønn). Fra mai 2023 ble systemet for basistilskudd endret slik at indikatorer som kjønn, alder, bruk av legetjenester, sentralitet og sosioøkonomi har betydning for størrelsen av tilskuddet. Det har øket inntektene til Sortland kommune noe.

Basert på sammenligningstall kan en si at Helse- og omsorgstjenesten i Sortland fortsatt drives med lave utgifter og med jevnt over god kvalitet. Hvis tjenestene sammenlignes med noen få svært effektive kommuner kan det likevel framstå som om det er et potensiale for effektivisering. Dette er analysert/vurdert i forbindelse med en strukturvurdering av helse og omsorg. Resultatet av prosessen vil bli gjenstand for behandling og gjennomføring i 2024. Videre utover i 2020-årene må en forvente at helse og omsorgstjenesten må tilføres ytterligere ressurser for å kunne gi et forsvarlig tilbud som holder tritt med den forventede demografiske utviklingen.

I 2023 har samfunnet og kommunen unngått at pandemien har hatt hovedfokus. Likevel har vi måttet leve med noe som av enkelte er oppfattet som ettervirkninger. Helse og omsorg har fortsatt et høyt fravær sammenlignet med tidligere og det er blitt svært vanskelig å skaffe vikarer. Dette gjelder både fagutdannede og ufaglærte. Det har ført til store utfordringer i alt fra ferieavvikling til å

holde en forsvarlig legetjeneste i gang. Arbeidsmarkedet ser ut til å være svært godt sett fra arbeidstakernes side. Helse og Omsorg har i 2023 fortsatt arbeidet med å utforske alternative måter å komme i kontakt med arbeidssøkere på. Høyt fravær og mangel på vikarer øker behovet for bruk av overtid samt bruk av bemanningsbyråer. Det gir en uforutsigbar økonomistyring.

Utfordringer og strategi

For Helse og omsorg er den største utfordringen at etterspørselen etter tjenester øker samtidig som den reelle ressurstilgangen reduseres eller holdes stabil. Dette skaper et kontinuerlig behov for endring og effektivisering. Det er stadig flere som har behov for og har forventninger til tjenesteomfanget som kommunen kan tilby.

Samhandlingsreformen har utfordret kommunen i svært stor grad gjennom overføring av ansvar fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Samhandlingsreformen startet i 2012 og store endringer ble gjennomført de første årene. Imidlertid har ikke ansvarsoverføringen stoppet opp på noe tidspunkt, selv om det har gått noe saktere etter hvert.

I 2021 ble det etablert helsefellesskap mellom Nordlandssykehuset og kommunene i sykehusets nedslagsfelt. I helsefellesskap skal sykehuset og kommunene gå fra å være parter til å bli partnere. I 2022 ble det etablert strategisk samarbeidsutvalg (SSU) og det første dialogmøtet ble avholdt da. Kommunene i Nordlandssykehuset har også fått på plass felles kommunalt samhandlingssekretariat. Det forventes at kommunen og sykehuset i stadig større grad skal fremstå som likeverdige parter i samarbeidet. Dette vil få positive konsekvenser for pasientene som må forvente et bedre og noe mer sømløst tilbud. Både sykehuset og kommunene bør bruke denne muligheten til å få bedre kontroll over økonomien. I 2023 er det utarbeidet forslag til nye samhandlingsavtaler mellom Nordlandssykehuset og disse kommer til politisk behandling i 2024.

Det regionale helseforetaket (Helse Nord) har startet et arbeid med funksjons og oppgavedeling i hele regionen. Styrets forslag forventes ferdigstilt fram mot nyttår i 2023 og høringsrunden blir på vinteren i 2024. Slik signalene fra arbeidet er i skrivende stund(november) må det forventes at uansett resultat av prosessen så vil dette føre til endringer i ansvar og oppgaver for kommunene. Det må forventes at utfordringsbildet vil øke både i omfang og intensitet.

Bygging av kommunens nye sykehjem ble igangsatt i september 2023. Bygget forventes ferdigstilt i andre halvdel av 2025. Det fortutsettes at Håløygtunet sykehjem nedlegges da og pasientene overføres til det nye sykehjemmet. Netto vekst i antall plasser blir da 13. Etter opprinnelig plan skulle nytt sykehjem stå ferdig i 2023, men er altså 2 år forsinket. Denne forsinkelsen medfører ekstra utfordringer i perioden fram til 2025. Veksten i antall eldre bremser ikke tilsvarende, men går sin gang. Det betyr at Sortland kommune vil ha en tilsvarende endring av utfordringsbildet. Det er ikke budsjettert med tiltak for å avhjelpe denne situasjonen. Aktuelle tiltak kan være styrking av hjemmetjenesten, styrking av dagtilbudet for hjemmeboende samt at mulighetsrommet for noe større grad av digitalisering må utforskes.

I 2023 ble Sortland kommune tatt opp i KS sitt oppfølgingsprogram – TØRN. TØRN er et program hvor målsettingen er å innføre heltidskultur i kommunen. Denne målsettingen kombineres i ulike kull med andre mål. I kullet som Sortland er tatt opp i er det også fokus på oppgavedeling. Oppgavedeling handler i hovedsak om å fordele oppgaver etter personalets kompetanse. På den måte får kommunen utnyttet yrkesgruppenes kompetanse maksimalt og alle yrkes- og utdanningsgrupper gis så interessante oppgaver som mulig.

Hovedmål

- Arbeide systematisk og tverrfaglig for å gi barn og unge like muligheter og utvikle innenforskap
  Hvordan gjør vi det:

  - Æ e mæ
  - Utvikle tverrfaglig habiliteringskompetanse
  - Samordne frivillige og kommunale ressurser
  - Fysisk tilrettelegging ved universell utforming og bruk av hjelpemidler

- Planlegge boligareal med krav til gode kvaliteter med nærhet til hverdagsfunksjoner som barnehager og skoler, rekreasjonsområder, trygge trafikkforhold og lignende
  Hvordan gjør vi det:

  - Fokus på at brukere i miljøtjenesten har et optimalt tilrettelagt botilbud/boligstruktur ved god organisering og ressursutnyttelse.
  - Nytt sykehjem i 2025

- Ta i bruk digitale løsninger og velferdsteknologi i tjenestene for å gi innbyggere økt selvhjulpenhet og mestring i egen hverdag
  Hvordan gjør vi det:

  - Plan for velferdsteknologi
  - Gi innbyggerne mulighet til å mestre egne liv
  - Ta i bruk ny teknologi for å øke opplevd kvalitet i tjenestene.
  - Fremme aktivitetstilbud som fører til en bedre helse og aktive liv.

- Arbeide tverrfaglig for å gi innbyggere og brukere helhetlig og koordinert tjenestetilbud
  Hvordan gjør vi det:

  - Sammenheng i tjenester
  - Økt satsning på forebyggende tiltak og informasjon
  - Bedre koordinering og samarbeid
  - Utvikling av kompetanse
  - Effektiv bruk av tilgjengelige ressurser
  - Fokus på friskhetsperspektivet
  - Danne møtepunkter via en bedre organisering av helse og omsorg
  - Danne en god kommunikasjonsplattform
  - Videre interkommunalt samarbeid med tanke på løsning av komplekse oppgaver

- Planlegge alle offentlige rom ut fra krav til universell utforming
  Arbeid med universell utforming i offentlig rom for å styrke kommunens statsningsområder; “Et aldersvennlig Sortland” og “Leve hele livet”.

  Nytt sykehjem i 2025 vil bidra til dette.

- Prioritere forebygging og tidlig innsats som bidrar til økt selvhjulpenhet og mestring i egen hverdag
  Hvordan gjør vi det:

- Satsning på dagtilbud og aktivitetstilbud
- Personsentrert omsorg er gjennomgående "Hva er viktig for deg"?
- Helsetjenester som supplement til egen funksjon/egen tilrettelegging
- Pasienter i hjemmetjenesten følges systematisk opp på ernæring
- Satsning på hverdagsmestring - fokus på ressurser hos bruker
- Styrke botilbud til utsatte grupper

- Gjennom planlegging og utforming av aktiviteter og tjenester fremme fellesskap, inkludering og deltagelse for alle aldersgrupper.
  Hvordan gjør vi det:

  - Kontinuerlig fokus på kompetanse, motivasjon, holdning og egnethet.
  - Sørge for trygge og gode rammer rundt personer med demens.
  - Bruke demensteamet som ressurs for hele rammeområde helse og omsorg.
  - Dagtilbud hvor brukere har et godt og forsvarlig aktivitets- og tjenestetilbud, uavhengig av botilknytning.

- Gjenoppta arbeid med mål om å etablere helsehus med hensikt å samlokalisere relevante aktører som jobber med friskelementet i helsen vår
- Ha bygg og anlegg av høy kvalitet får både organisert og uorganisert aktivitet innen idrett, kultur og fritid
  Hvordan gjør vi det:

  - Øke hallkapasiteten i kommunen

- Legge til rette for at alle som vil kan delta i arbeids-, fritids- og samfunnsliv
  Hvordan gjør vi det:

  - Det er en målsetning at stadig flere skal ha mulighet til å kunne gå eller sykle til barnehage, skole, arbeid eller fritidsaktiviteter, og at dette skal bli det mest naturlige valget å ta.

- Legge til rette for en mangfoldig frivillig sektor og anvende ressursene i seniorstyrken
  Hvordan gjør vi det:

  - Prioritere frivilligsamarbeid og pårørendesamarbeid.

- Tjenestene i helse og omsorg er samordnet og effektivt organisert, forutsatt satsning på bruk av ny teknologi
  Hvordan gjør vi det:

  - Utvikling og rekruttering av arbeidskraft gjennom kvalifikasjonsprogrammer, nyorganisering eller lignende.

  Helsestasjon:

  - Alle skal motta tilbud om hjemmebesøk av jordmor innen 3 dager etter hjemkomst

- Vektlegge universell utforming i all planlegging
  Hvordan gjør vi det:

- Fokus på universell utforming vil bidra positivt i arbeidet med kommunens satsningsområder; et aldersvennlig Sortland, aktivitet og fellesskap og "Leve hele livet".

Sammendrag budsjett

Helse og Omsorgs budsjett for 2024 er utarbeidet med sikte på at tjenestenivået for 2023 skal beholdes. Det er imidlertid vanskelig å forutsi eksakt hvor mye utfordringsbildet endrer seg på et år og i hele økonomiplanperioden.

Utvikling av rammen

Helse og omsorg har økt detaljbudsjettet for 2024 med 23,4 MNOK sammenlignet mot opprinnelig ramme for 2023. Økningen er fordelt på 20,353 MNOK i økning lønn, økning andre utgifter 9,6 MNOK og 6,6 MNOK i økt inntekt.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Stilling som psykisk helserådgiver, KS-082/21
Lagt til som vedtak for budsjett 2022 og i økonomiplan for 2022-2025.

Er blitt lagt i stillingsbeskrivelsen og dermed inkludert i lønnsbudsjettet.

Blir derfor tatt bort fra konto 14900 og fjernet fra lønn for 2026-2027 pga. ikke vedtatt for denne perioden.

Nye tiltak

Driftseffekt av nytt sykehjem
Driftseffekt av nytt sykehjem, 2 MNOK i 2025, og 5 MNOK i 2026 og 2027.

Videreføring av 50% jordmorstilling i prosjekt
50% jordmorstilling i prosjekt ønskes videreført enten som fast stilling eller som innleie.

Videreføring av stilling fra ansvar 133103 skolehelsetjenesten til Helsestasjon 133100
DA-tilskudd utfases 31.12.2023. Stillingen ønskes overført fra avdeling 133103 Styrking helsestasjon-/skolehelsetjenste til 133100 Helsestasjon.

Økt 50% stilling på småbarn Helsestasjon
På grunn av økt antall Ukrainske flyktninger (150 stk under 18 år) ønskes det opprettet ei 50% stilling på småbarn Helsestasjon.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	2024	2025	2026	2027	2024-27
Helse og omsorg					
Aggregat- Rådhus II (Ventilasjonsaggregat)	1 500	0	0	0	1 500
Biler - Hjemmetjenesten	4 800	1 200	0	0	6 000
Hardbruks hus	0	3 000	0	0	3 000
Pakkemaskiner til Kjøkkenet	600	0	0	0	600
Trygghetsalarmer 200 stk	1 000	0	0	0	1 000
Sum Helse og omsorg	7 900	4 200	0	0	12 100

Aggregat- Rådhus II (Ventilasjonsaggregat)
Rådhus II trenger nytt ventilasjonsaggregat. Det er avtalt med teknisk avdeling at vi legger det inn i investeringsbudsjettet.

2024: 1,5 MNOK.

Biler - Hjemmetjenesten
Helse og omsorg skal skrifte ut de gamle bilene. Samlet forslag investering for perioden 2024 – 2025 er 6,0 MNOK.

Hardbruks hus
Behov for sterkt byggede boliger er innmeldt i et antall av fire fra helse/omsorg. Kommunedirektøren tar her til orde for bygging av den første boligen av disse fire. Kommunal tomt finnes til formålet.

2025: 3,0 MNOK.

Pakkemaskiner til Kjøkkenet
Kjøkkenet trenger 2 pakkemaskiner for pakking av mat som skal sendes ut av kjøkkenet. Disse står på to forskjellige stasjoner.

2024: 0,6 MNOK.

Trygghetsalarmer 200 stk
Med bakgrunn i at 2G fases ut i 2025, bør det investeres i nye trygghetsalarmer som er tilpasset dagens nett. HO trenger 200 nye alarmer.

2024: 1,0 MNOK.

Stab Helse og omsorg

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	5 667	4 656	5 296	5 296	5 296	5 296
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	504	355	476	476	476	476
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	28	62	204	204	204	204
Overføringsutgifter	610	41	41	41	41	41
Sum Driftsutgifter	**6 809**	**5 115**	**6 018**	**6 018**	**6 018**	**6 018**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-760	-32	-332	-332	-332	-332
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-555	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 315**	**-32**	**-332**	**-332**	**-332**	**-332**
Sum	**5 494**	**5 082**	**5 686**	**5 686**	**5 686**	**5 686**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalsjefens stab består av assisterende kommunalsjef og 3 rådgivere. Rådgiverne arbeider innenfor områdene økonomi, HMS/kvalitet samt personal/administrasjon. Kommunepsykolog, kommuneoverlege, SLT-koordinator og folkehelsekoordinator er også organisert nært kommunalsjefen.

Fellesfunksjoner

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	14 169	14 772	15 186	15 186	15 186	15 186
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 615	1 702	2 029	2 029	2 029	2 029
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 446	5 668	6 180	6 180	6 180	6 180
Overføringsutgifter	4 567	4 467	4 735	4 735	4 735	4 735
Finansutgifter	2 394	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**28 192**	**26 609**	**28 129**	**28 129**	**28 129**	**28 129**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-786	-914	-914	-914	-914	-914
Refusjoner	-7 499	-4 731	-4 421	-4 421	-4 421	-4 421
Overføringsinntekter	-180	-598	-0	-0	-0	-0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-647	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-9 111**	**-6 243**	**-5 335**	**-5 335**	**-5 335**	**-5 335**
Sum	**19 081**	**20 367**	**22 794**	**22 794**	**22 794**	**22 794**

Enslige mindreårige flyktninger

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	159	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	79	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	16	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	21	0	0	0	0	0
Finansutgifter	2	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**277**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-10	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum	**267**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Helsestasjon

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	10 481	10 948	13 472	13 472	12 772	12 772
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 032	1 693	1 233	1 233	1 233	1 233
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	511	385	0	0	0	0
Overføringsutgifter	112	64	64	64	64	64
Finansutgifter	134	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**12 270**	**13 090**	**14 769**	**14 769**	**14 069**	**14 069**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-2 547	-2 050	-1 071	-1 071	-1 071	-1 071
Overføringsinntekter	-18	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-102	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-2 667**	**-2 050**	**-1 071**	**-1 071**	**-1 071**	**-1 071**
Sum	**9 603**	**11 039**	**13 698**	**13 698**	**12 998**	**12 998**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Ved helsestasjonen er det ansatt 11 helsesykepleiere samt en jordmor. I tillegg er det ansatt en fysioterapeut i 50 % og en psykisk helserådgiver (fast fra 2022). I 2023 ble helsestasjonen tilført ressurser for å opprette 100 % stilling som barnekoordinator. Helsestasjonen har ansvar for svangerskaps- og barselomsorg, oppfølging av spe- og småbarn samt skolehelsetjeneste i grunnskole, ungdomsskole og videregående skole. Ifølge KOSTRA – tall har Sortland en helsestasjonstjeneste som er lavt dimensjonert. Sortland kommune har over mange år mottatt tilskudd til styrking av skolehelsetjenesten. 2023 var siste året det ble mottatt slike midler. Derfor

har kommunedirektøren lagt inn et tiltak med styrking av helsestasjonen med 50 % jordmor og 100 % helsesykepleier. Dette for å opprettholde dagens tilbud. I 2022 kom prosjektet med LOS – funksjon i gang. LOS er et tiltak der en arbeider for å redusere alvorlig fravær i grunnskolen. Det arbeides både på individnivå og på systemnivå. Prosjektet er finansiert delvis gjennom statlige midler og delvis med egenandel fra Sortland kommune. Prosjektets resultater er svært gode. Prosjektet varer til august 25.

Det er også lagt inn en økning på helsestasjonen med 50 % stilling for å imøtekomme ytterligere vekst i bosettingen av flyktninger. Dette som tiltak foreslått av kommunedirektøren.

Helsestasjonens ansatte har over tid opplevd at ungdomsmiljøet på Sortland er utfordrende. Denne erkjennelsen ser ut til å ha eskalert gjennom 2023. Ungdom starter tidligere å eksperimentere med rus og det foregår salg til skoleelever – også i skoletida. Fenomenet er ikke lett å forstå og det må satses på kompetanseheving og forskning knyttet til ungdomsmiljøet.

I 2023 ble «plan for forebyggende arbeid for barn og unge» vedtatt. Planen har en handlingsplan med prioriterte tiltak. På prioritet 1 står COS – kurs for alle foreldre. COS står for Circle of Security – trygghetssirkelen. Det vil si at dette kurset skal tilbys universelt – i dag tilbys kurset kun til antatt utsatte foreldre, eks de som blir foreldre i svært ung alder. Kommunedirektøren har foreslått at helsestasjonen styrkes med 50% stilling for å kunne gi dette tilbudet.

Hjemmetjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	76 565	70 457	77 759	77 759	77 759	77 759
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 512	5 166	5 664	5 664	5 664	5 664
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	9 604	7 912	5 950	5 950	5 950	5 950
Overføringsutgifter	975	204	204	204	204	204
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**92 656**	**83 739**	**89 577**	**89 577**	**89 577**	**89 577**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-601	-833	-584	-584	-584	-584
Refusjoner	-8 192	-7 326	-6 468	-6 468	-6 468	-6 468
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-342	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-9 136**	**-8 159**	**-7 053**	**-7 053**	**-7 053**	**-7 053**
Sum	**83 520**	**75 580**	**82 524**	**82 524**	**82 524**	**82 524**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hjemmetjenesten i Sortland er organisert i 3 lag. Inndelingen er gjort etter faglige føringer. Lag 1 har hovedvekt på hverdagsmestring/rehabilitering, lag 2 på rus og psykisk helse samt palliasjon og lag 3 på demens og kognitiv svikt. En slik organisering gjør at de ansatte kan spesialisere seg faglig, ha kontakt med færre pasienter og således gi et bedre faglig tilbud med større nærhet til hver enkelt pasient. Det er en viss fare for at organisasjonsformen kan gå ut over effektiviteten i og med at kjøring eller tid i bil kan bli noe forlenget. Organiseringen praktiseres i sin helhet i sentrale områder

av kommunen og «tynnes ut» jo lenger ut i distriktet pasienten bor. Bor pasienten langt fra sentrum må flere oppdrag slås sammen og således bli uavhengige av lagstilhørighet. Dette for å unngå unødig mye kjøring.

Hjemmetjenestens store utfordring over mange år har vært at samhandlingsreformen har medført en betydelig endring av brukergruppen. Pasienter som skrives ut fra sykehus har blitt mye mer syk og står ofte på kompliserte behandlingsformer som krever personell med høy kompetanse. Dette er i første rekke en kompetanseutfordring, men selvsagt også en ressursmessig utfordring. Hjemmetjenesten har klart å omstille seg på en svært god måte. De nye oppgavene handteres godt. Ressursmessig har det vært vanskeligere og tjenesten har blitt tilført ressurser over flere år. Hjemmetjenesten har lite tilpassede og små lokaler. Dette vil bli løst gjennom bygging av nytt sykehjem hvor hjemmetjenesten får nye og tidsriktige lokaler i underetasjen. Sjøgata regnes som en del av hjemmetjenesten. Avdelingen består av totalt 31 omsorgsboliger, hvorav 12 inngår i et bofellesskap.

Hjemmetjenesten opplever også å være hardt rammet av rekrutteringsproblemer. Særlig gjelder dette på området praktisk bistand (renhold i hjemmet). Stadig færre ønsker å stå i disse jobbene og dette går ut over brukerne av tjenestene da frekvensen på renholdet er blitt tynnet mer enn vedtakene tilsier. Det letes nå etter løsninger i samarbeid med teknisk som organiserer renhold av kommunale bygg.

Institusjon

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	82 635	76 414	83 114	85 114	88 114	88 114
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 493	12 413	13 368	13 368	13 368	13 368
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 212	275	275	275	275	275
Overføringsutgifter	2 683	1 219	1 219	1 219	1 219	1 219
Finansutgifter	469	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**100 493**	**90 321**	**97 976**	**99 976**	**102 976**	**102 976**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-14 267	-14 372	-14 660	-14 660	-14 660	-14 660
Refusjoner	-9 229	-6 013	-6 157	-6 157	-6 157	-6 157
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-23 515**	**-20 385**	**-20 817**	**-20 817**	**-20 817**	**-20 817**
Sum	**76 978**	**69 936**	**77 159**	**79 159**	**82 159**	**82 159**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sortland kommune driver 2 sykehjem. Det er Lamarktunet med 60 plasser og Håløygtunet med 18 plasser. Lamarktunet har 4 avdelinger. Kårstua (18) - hovedsakelig for korttidsplasser, palliasjon og rehabilitering. Laen (18) som er tilrettelagt for omfattende somatisk pleie samt Stabburet (12) og Gammelstua (12) som gir tilbud til personer med demens/kognitiv svikt. Håløygtunet med 18 plasser gir tilbud til personer med demens/kognitiv svikt.

Tilbud om sykehjem gis til personer som ikke lenger kan gis tilbud i eget hjem eller omsorgsbolig. Terskelen for å motta tjenesten er, og skal være, høy i den forstand at tilbudet kun skal brukes der det ikke kan gis et forsvarlig tilbud i heimen. I de seneste årene (også i deler av 2022) har Sortland slitt med at pasienter har blitt liggende på sykehuset etter at de har vært utskrivningsklar. Dette er ugunstig for pasientene som har behov for et annet tilbud og selvsagt for både sykehuset og kommunen. For sykehuset handler dette om at sykehuset ikke blir brukt til det som det er ment til(diagnostikk og behandling) og for kommunen særlig om økonomi. Det er svært ressurskrevende å komme i en situasjon hvor kommunen blir avhengig av å ha pasienter liggende på sykehus etter at de er utskrivningsklar. Det satses mye på å hindre at det oppstår mye «overligg». Dette handler både om gode samarbeidsrutiner mellom sykehus og kommune og om gode rutiner internt i kommunen. Situasjonsbildet på dette området er i stadig endring. Kommunen kan oppleve lange perioder uten overligg for så å komme inn i intense perioder med mye overligg. Dette er normalt for en kommune på Sortlands størrelse, men det er på ingen måte ønskelig.

Tjenestetilbud i sykehjem er avgrenset i form av at antall pasienter er fast. Det er en fordel sammenlignet med f.eks hjemmetjenesten som til enhver tid må forholde seg til nye behov og nye pasienter som innlemmes i tjenesten på kort varsel. Utfordringene i sykehjem er særlig av faglig karakter. Behandlingen som gis i sykehjem er stadig mer avansert og krever en annen kompetanse enn før samhandlingsreformen.

Kommunens strategi er å fortsette med å bygge kompetanse blant personellet som jobber i avdelingene. I tillegg må kommunen lykkes med rekruttering av alle personellgrupper.

Videre er det viktig at kommunen viderefører arbeidet med kvalitetsforbedring. Dette arbeidet har skutt fart gjennom deltagelse i et pilotprosjekt drevet av helsedirektoratet. Det har vært jobbet på områdene ernæring, palliasjon og aktivisering. Resultatene av prosjektet danner basis for kvalitetsreformen «Leve hele Livet.

Legetjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	28 206	31 863	37 264	37 264	37 264	37 264
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 333	4 181	6 441	6 441	6 441	6 441
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 708	4 900	13 525	13 525	13 525	13 525
Overføringsutgifter	840	359	359	359	359	359
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**43 087**	**41 303**	**57 589**	**57 589**	**57 589**	**57 589**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 452	-2 700	-4 240	-4 240	-4 240	-4 240
Refusjoner	-11 023	-10 229	-20 350	-20 350	-20 350	-20 350
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-51	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-14 526**	**-12 929**	**-24 590**	**-24 590**	**-24 590**	**-24 590**
Sum	**28 561**	**28 374**	**32 999**	**32 999**	**32 999**	**32 999**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Legetjenesten i Sortland består av 15 fastleger og 2 leger i spesialisering 1 (LIS1). Tjenesten er fordelt på 2 kontorer. Det er Parkveien legekontor (gamle Rådhus II legekontor) og Blåbyen legekontor. Blåbyen legekontor ble tatt i bruk i 2020 og begge legekontorene er nå beliggende til Rådhus II.

Blåbyen legekontor ble etablert som en midlertidig løsning fram mot etablering av nytt Helsehus. Planlegging av nytt helsehus stoppet opp i 2021 da det ikke ble prioritert i investeringsbudsjettet. Flere av de funksjonene som helsehuset skulle/kunne ivareta er løst på andre måter. Rustjenesten har fått gode lokaler i en ombygd 3. etasje i Parkveien 2 og er nå samlokalisert med resten av tjenesten. Hjemmetjenesten får nye lokaler i nytt sykehjem. Parkveien legekontor ble opprustet noe i 2023, bla gjennom etablering av flere kontorer og oppgradering av laboratoriet. Helsestasjonen gis en stor oppgradering gjennom at administrasjonen er flyttet til Kystnæringssenteret og lokalene oppgraderes.

Det er heller ikke i denne økonomiplanen funnet plass til en frisklivssentral og heller ikke frisklivskoordinator. I 2023 er det vedtatt å etablere et 3. legekontor gjennom å leie lokaler i Sortland sentrum. Dette kontoret skal tas i bruk i 2024. Det er budsjettert med ressurser til leie, inventar, drift og bemanning av dette kontoret. Det tas sikte på en gradvis oppstart av kontoret.

Plassmangel på legekontorene har ført til relativt store kapasitetsproblemer på legetjenester. Sortland kommune bryter fastlegeforskriften på flere områder. Det er for lang ventetid på telefon, det er for lang ventetid på time og det er generelt ikke stor nok valgfrihet for skifte av fastlege. Andelen tilflyttere som har måttet vente lenge på å få fastlege på Sortland øker fortsatt. Det er mange innbyggere i nabokommunene som har fastlege på Sortland. Antallet variere noe, men jevnt over opptar disse pasientene en fastlegeliste.

Fagsystem for legekontor eller elektronisk pasientjournal (EPJ) er i en omstillingsfase. Gamle systemer som bygger på gamle plattformer takler ikke de moderne systemene for sykemelding, resepter og elektronisk meldingsutveksling. De må byttes ut. De nye systemene er gjerne skybasert eller driftes mot leverandørens servere. De nye systemene ser ikke ut til å være helt ferdig utviklet. Sortland har i ca. 1 år nå kjørt på et slikt system som ikke har holdt mål. Det har før til utfordringer av mange slag. Pasienter har bla opplevd at det har forsinket muligheten for å få time samt feil med resepter. Dette er nå i ferd med å gå over i en ny fase. Kommunen bytter system igjen på nyåret. Det er ikke mulig å garantere seg mot feil også i dette systemet, men mye taler for at mye skal forbedre seg.

I 2021 ble det vedtatt at fastlegene går over på fastlønnsavtaler fra juli 2022. Dette er gjennomført i 2022 og kun 1 lege er nå på såkalt 0- avtale.

Miljøtjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	70 745	67 125	74 109	74 109	74 109	74 109
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 819	2 724	3 318	3 318	3 318	3 318
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	882	1 045	1 205	1 205	1 205	1 205
Overføringsutgifter	313	230	230	230	230	230
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**74 758**	**71 124**	**78 861**	**78 861**	**78 861**	**78 861**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-13 475	-18 552	-19 991	-19 991	-19 991	-19 991
Sum Driftsinntekter	**-13 475**	**-18 552**	**-19 991**	**-19 991**	**-19 991**	**-19 991**
Sum	**61 283**	**52 572**	**58 871**	**58 871**	**58 871**	**58 871**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Miljøtjenesten i helse og omsorg er en samleavdeling for mange tiltak som gir tilbud til personer med funksjonshemming, særlig personer med psykisk utviklingshemming. Avdelinger som Snorres vei, Karles vei og Kjempenhøy er eksempler på botilbud innenfor miljøtjenesten.

Denne tjenesten preges av at tilbudet er et livslangt tilbud. For de fleste betyr det at de flytter inn i en bolig i begynnelsen av 20 – årene og lever der svært lenge. Enkelte andre personer kan flytte ut og etablere seg i egen bolig og atter andre kan flytte mellom andre botilbud i kommunen. På denne måten blir gjerne personell og beboere svært godt kjent. Dette er i all hovedsak positivt. Det skaper forutsigbarhet og trygghet. Men, det kan også være en utfordring for personalet å føle at arbeidet gir nok utfordringer og spenning.

For kommunen er det en utfordring at flere av disse botilbudene har begrenset størrelse (antall enheter samlokalisert). Det kan i noen tilfeller gi liten mulighet for å effektivisere tjenestene f. eks gjelder bruk av nattevakt. Det meste av boligmassen som benyttes i miljøtjenesten er av eldre type. Mye er bygget opp rundt HVPU – reformen som ble iverksatt i 1991 uten at det er gjort vesentlige oppgraderinger. Boligstrukturen er preget av at det er relativt små klynger av boliger. Det er mulig at denne strukturen ikke er formålstjenlig på lang sikt. Større klynger gir større muligheter for effektiv tjenesteyting og større faggrupper/nettverk. Formannskapet har vedtatt at Kommunedirektøren igangsetter et forprosjekt med bygging av nye boliger i samarbeid med Sortland Boligstiftelse. Det er i den sammenheng pekt på en konkret tomt i Søndre Frydenlund alle'.

Rus/psykisk helse

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	16 981	15 728	17 515	16 515	16 515	16 515
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 093	859	898	898	898	898
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	52	10	10	10	10	10
Overføringsutgifter	226	147	147	147	147	147
Sum Driftsutgifter	**18 351**	**16 744**	**18 569**	**17 569**	**17 569**	**17 569**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-2 499	-1 202	-662	-662	-662	-662
Sum Driftsinntekter	**-2 499**	**-1 202**	**-662**	**-662**	**-662**	**-662**
Sum	**15 852**	**15 542**	**17 908**	**16 908**	**16 908**	**16 908**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Avdeling for Psykisk helse og avhengighet (Sortlandshjelpa) gir tilbud til personer med forskjellige former for psykiske helseplager og rusutfordringer. Avdelingen ble bygget opp gjennom statens opptrappingsplan for psykisk helse (1990 og 2000 – tallet). Avdelingen har i dag 18 årsverk.

I løpet av 2022 og 2023 har Sortland lagt om helsetilbudet til personer med utfordringer knyttet til psykisk helse og avhengighet. 1. mars ble Sortlandshjelpa åpnet. Sortlandshjelpa er et lavterskeltilbud uten ventetid og som gis etter prinsippet – «Hjelp som hjelper». Det er den som har behov for hjelp som vet best hva hen trenger hjelp til og terapeuten eier ikke hverken hjelpa eller «oppskrifta på hva som er best for den enkelte». Hjelp gis i stor grad gjennom kurs og selvhjelpsgrupper. Det gis fortsatt individualtilbud, men en tilstreber å redusere det i størst mulig grad. Sortland samarbeider med andre kommuner i Vesterålen og spesialisthelsetjenesten om tilbudet kalt FACT. I 2023 gikk dette tilbudet over fra å være prosjektbasert til fast tilbud. Dette tilbudet gis til personer som har alvorlige diagnoser og som trenger tett oppfølging. Et annet eksempel på moderne og effektivt tilbud til gruppen er IPS (Individuell jobbstøtte). NAV, spesialisthelsetjenesten og Sortlandshjelpa samarbeider slik at personer med helseutfordringer kan komme ut i ordinært arbeidsliv.

Sortland har en særlig utfordring innenfor psykisk helsefeltet. Dette skyldes større utfordringer enn gjennomsnittlig blant kommunene i Nordland. Folkehelseprofilen viser at Sortland har flere ungdommer som dropper ut av videregående skole, flere unge på sosialhjelp og flere unge uten arbeid. Videre viser profilen at kommunen har flere enslige forsørgere, flere unge som ikke ser lyst på framtida, flere som opplever mobbing osv. Samlet gir dette utfordringer som det forventes at kommunen skal gi hjelp og støtte i forhold til. Det har vært en klar oppfatning av at utfordringsbildet øker i omfang år for år.

Det arbeides nå med å etablere et behandlingstilbud til personer under 18 år. Tidligere har dette vært ivaretatt av spesialisthelsetjenesten (BUP). De senere har dette tilbudet blitt begrenset og stadig færre faller innenfor prioriteringsområdet til Spesialisthelsetjenesten. I statlige føringer legges det nå også større vekt på at kommunene skal opprette slike tilbud, Sortland kommune er i gang med arbeidet og det legges opp til å ha et tilbud klart i juni 2024.

Mye tyder på at rusutfordringene har endret seg og muligens tiltatt de senere år. Rusmiljøet har hardnet til og de elementene som har økonomiske interesser i salg og formidling retter seg også mot yngre ungdommer. Dette krever en stor innsats på forebyggende område. Denne innsatsen må økes i økonomiplanperioden. Det er et tiltakende problem at enkelte personer med rusutfordringer mangler bolig og samtidig mangler kompetanse i det å bo. Sortland kommune har ikke boliger som tåler hard bruk og kommunedirektøren har derfor startet arbeidet med å utrede bygging/etablering av 2 slike boliger i Sortland. Det er identifisert 2 aktuelle tometer til formålet og kommunedirektøren har lagt inn 1 slik bolig i økonomiplanen for 2025. I 2024 vil det bli gjennomført planlegging for bygging.

Tjenestekontoret

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	3 780	2 903	3 631	3 631	3 631	3 631
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	228	88	104	104	104	104
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	36	8	8	8	8	8
Sum Driftsutgifter	**4 055**	**2 999**	**3 742**	**3 742**	**3 742**	**3 742**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-636	-8	-8	-8	-8	-8
Sum Driftsinntekter	**-636**	**-8**	**-8**	**-8**	**-8**	**-8**
Sum	**3 418**	**2 991**	**3 734**	**3 734**	**3 734**	**3 734**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tjenestekontoret har ansvar for vurdering av søknader om helse og omsorgstjenester samt fatte vedtak i de samme sakene. Dette gjelder alt fra søknader om støttekontakt til søknader om fast plass ved sykehjem. Tjenestekontoret har også funksjon som koordinerende enhet i kommunen. Det vil si at de tar imot og følger opp henvendelser om koordinerte tjenester for personer med omfattende behov.

Koordinering av tjenester er utfordrende og det er tvilsomt om kommunen oppfyller behovet for koordinator/individuell plan på alle områder. Fra 1. august 2022 er «barnekoordinator» blitt lovpålagt. Barnekoordinator stiller større krav til koordinatorrollen som skal utøves for barn. Kommunedirektøren vurderer at det er behov for å øke ressursene for å oppfylle det nye lovkravet. Det er derfor lagt inn tiltak, både i oppvekst og helse og omsorg, som samlet vil gi en ressurs på 100% barnekoordinator.

I tillegg har kontoret et administrativt ansvar for Brukerstyrt personlig assistanse, støttekontakt og omsorgsstønad. Tjenestekontoret disponerer 4,5 årsverk.

Det har avgjørende betydning at tjenestekontoret gir riktig tilbud, utmåling til riktig nivå og til riktig gruppe av tjenestemottakere. Kontoret er i en kontinuerlig prosess hvor en ser egen vedtakspraksis opp mot gjeldende lovverk og rettspraksis. To utviklingsprosjekter knyttet til henholdsvis hverdagsmestring/rehabilitering og velferdsteknologi er lagt til tjenestekontoret. Målet er at økt fokus på hverdagsmestring og teknologiske hjelpemidler skal bidra til at flere kan bo hjemme lenger med god livskvalitet selv om de har utfordringer knyttet til helse, funksjonsnivå og alder.

Teknisk og Samfunnsutvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	74 068	71 742	79 332	79 332	79 332	79 332
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	70 350	63 079	65 215	60 565	60 565	62 065
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 297	6 103	8 176	8 176	8 176	7 876
Overføringsutgifter	15 731	20 236	20 867	20 617	20 617	20 617
Finansutgifter	9 743	12 901	17 358	17 358	17 358	17 358
Sum Driftsutgifter	**177 189**	**174 061**	**190 948**	**186 048**	**186 048**	**187 248**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-42 116	-48 727	-57 811	-57 811	-57 811	-57 811
Refusjoner	-36 627	-32 946	-36 193	-36 193	-36 193	-36 193
Overføringsinntekter	0	-941	-0	-0	-0	-0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 082	-4 864	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	**-80 825**	**-87 478**	**-94 004**	**-94 004**	**-94 004**	**-94 004**
Sum	**96 365**	**86 583**	**96 944**	**92 044**	**92 044**	**93 244**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Teknisk sektor; "Teknisk og Samfunnsutvikling", består av enhetene Teknisk drift, Prosjekt og utvikling, Plan og forvaltning, samt Brann og redning. I tillegg har sektoren kompetanse og ressurser som ivaretar sektorens økonomiarbeid og kommunens eiendomsforvaltning.

Sektoren produserer tjenester som berører hele befolkningen i Sortland kommune, direkte og indirekte. Mange av tjenestene er av samfunnskritisk art som krever særskilt kompetanse. Ved årsskiftet har Teknisk og Samfunnsutvikling nødvendig kompetanse på alle områder, om enn ikke tilstrekkelig for å dekke alle løpende oppgaver. Det arbeides fortløpende med å dekke avviket.

Sum antall årsverk budsjett 2024: 112,43. Antall ansatte budsjett 2024: 124.

Utfordringer og strategi

Knapphet på ressurser vil alltid være en stor utfordring– bemanningsmessig så vel som økonomisk. Vi opplever stadig at det kan være vanskelig å rekruttere personell, så enkelte stillinger kan bli stående ledig over lengre tid. Språkbarrierer kan vanskeliggjøre både rekruttering og ansettelsesforhold. Å gjøre gode rekrutteringer er utfordrende, men av stor betydning.

Økende vedlikeholdsetterslep på bygg og anlegg og utdaterte anlegg som dels ikke er i bruk krever mer ressurser enn medarbeidere med ansvar for disse opplever at stilles til rådighet. Det tas sikte på å fremme sak for avklaring av enkelte eiendommers fremtid.

Økende behov for digital kompetanse, økte krav fra myndigheter gjennom ulike lover og forskrifter, opplevd handlingsrom mellom forvaltningsregler og forventninger samt et mylder av gamle planer er alle områder hvor det oppleves at vi møter utfordringer og ikke får ønsket fremdrift. Det tas sikte på et initiativ for å få ryddet i gammel planportefølje.

Strategi for å møte utfordringene er å tenke "i forkant" og søke handling deretter. Tydelige prioriteringer, herunder søke politisk avklaring på hva vi skal gjøre mindre av eller ikke gjøre. Gjøre oppgaver ferdig.

Hovedmål

- Bygge et tydelig og avgrenset sentrum med gode adkomst- og parkeringsløsninger for innbyggere og tilreisende
  Hvordan gjør vi det:

  - Utvikle "Sortlandspakken" som plan og metode for styrket samskaping regionalt og lokalt
  - Samarbeide med Byforeningen for etablering av havnepromenade og attraktive byrom
  - Få på plass gode parkeringsløsninger der man prioriterer handelens behov

- Legge til rette for effektiv trafikkavvikling i sentrum og gjennom Vesterålsgata
- Legger til rette for fortetting med boliger, næring og møteplasser i sentrum
  Hvordan gjør vi det:

  - Reviderer Byplan for mer fleksibel bruk av sentrumsnære arealer der kommunen samarbeider om utvikling av attraktive møteplasser.
  - Planlegger alle nye kommunale bygg med ambisjon om minimum passivhus
  - Etablerer tett og åpent samarbeid med Byforening for utvikling av Sortland Sentrum
  - Ser på mulighetene for å gjøre planprosessene mer åpne gjennom bruk av Storymap eller lignende.

- Målrettet arbeid med klimatilpasning og styrket samfunnssikkerhet i alle kommunale planer
  Hvordan gjør vi det:

  - Planlegger for et vann- og avløpssystem tilpasset økt risiko for stormflo og økt mengde overvann
  - Klimautfordringer og tilpassing for redusert risiko er et sentralt premiss i all kommunal planlegging. Alle kommunale prosjekter skal så langt som mulig ha et CO2 regnskap.

- Prioritere utviklingsprosjekter og samhandling med eksterne aktører
  Hvordan gjør vi det:

  - Leverer byggesaksbehandling i tråd med lovverk
  - Sikrer effektivt planprosesser i samarbeid med eksterne aktører.

- Samarbeid med Reno-Vest for styrket sortering og redusert avfallsmengde totalt
  Hvordan gjør vi det:

  - Miljøsertifisering av alle kommunale enheter

- Sikre rent drikkevann og hindre utslipp av urenset avløp
  Hvordan gjør vi det:

  - Følger opp vedtatt avløpsplan og reduserer antall direkte utslipp til sjø

- Styrke kommunens boligpolitikk gjennom strategisk planlegging og vilje til økonomisk risiko og sterk gjennomføringskraft
  Hvordan gjør vi det:

  - Utvikle boligområder gjennom utbyggings-avtaler med private.
  - Styrke tilbudet av utleieboliger gjennom å bruke Husbankens virkemidler
  - Rullere Byplan med sikte på å lette mulighetene for fleksibel bruk av areal i sentrum

- Styrke Kystvaktas tilstedeværelse i nord ved å legge til rette for Kystvaktas behov for areal og kaiplass
  Legge til rette for alternativ lokalisering av nytt havneavsnitt.

- Styrke Sortland som knutepunkt for regionalt og lokalt kollektivtilbud
  Hvordan gjør vi det:

  - Realisere kollektivterminal i sentrum tilrettelagt for de reisendes behov

- Utvikle attraktive næringsområder
  Mål om å til en hver tid ha 20 mål næringsareal tilgjengelig

- Utvikle Sortland sentrum ved å styrke stedets urbane kvaliteter
  Bidra aktivt i arbeidet med å etablere GaiaVesterålen (museumsbygg)

- Utvikler plan for stedsutvikling og grønn mobilitet (Sortlandspakken)
  Hvordan gjør vi det:

  - Etablerer KDP for Klima og miljø med klimabudsjett og klimaregnskap
  - Bruker arealpolitikken bevisst og aktivt med mål om reduksjon i CO2

- Være et attraktivt sted for lokalisering av regionale og statlige arbeidsplasser
  Hvordan gjør vi det:

  - Styrke det regionale samarbeidet og delta aktivt i arbeidet med å etablere fagfellesskap
  - Styrke rollen som vertskommune for de videregående skolene i Sortland

- Verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturminner og et aktivt levende landbruk
  Drive en streng praktisering ved søknad om omgjøring av Landbruks-, natur- og friluftsområder til annet formål.

- Videreutvikle Sortland som "Den blå Kulturbyen" i Vesterålen

Sammendrag budsjett

Foreliggende budsjettforslag for 2024 er løst innenfor gitte budsjettrammer i vedtatt økonomiplan for perioden 2023-2026. Det vises her til hver enkelt enhetsleder sine særskilte kommentarer i forhold til de utfordringene som ligger i dette.

Nye tiltak

- GAIA Vesterålen - 2,5 MNOK i 2024. Midlene vil gå til forprosjekt for selve bygget, utredninger og forarbeid, samt avklaringer i forhold til regulering av område.
- Renovering sanitær økonomiavdelingen rådhuset, 0,35 MNOK i 2024.
- Klimasatsmidler 0,5 MNOK i 2024.
- Miljøvernrådgiver 0,5 MNOK. Netto hvert år i planperioden.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Bortkjøring snø fra parkeringsplass, KS-77/20
Tekst fra budsjett 2021:

- Kommunedirektøren hadde i sitt konsekvensjustert budsjett redusert innkjøp av tjenester til bortkjøring av snø fra kommunale parkeringsplasser. Kommunestyret bevilget midler for å opprette tjenesten.

Tilskudd forskjønning, KS-77/20
Tekst fra budsjett 2021:

- Kommunestyret bevilger inntil kr 50 000 til forskjønning på områder der private ønsker å gjøre en innsats/dugnad, og kan for eksempel få blomster, potter, mold fra kommunen.

Tilskudd vei, KS-77/20
Tekst fra budsjett 2021:

- Kommunestyret bevilger inntil 0,2 mill. kr til vedlikeholdspott for vei. Beløpet er beregnet for privat dugnad med mulighet for å få et lass grus eller lignende fra kommunen.

Åpent basseng, KS-114/22
Mer åpent basseng i nært samarbeid med svømmeklubben

Nye tiltak

Miljøvernrådgiver
Stillingen er en videreføring av den toårige satsingen som er gjort for å få Sortland kommune miljøsertifisert. Dette engasjementet førte ikke til at oppgaven ble fullført; det bør gjøres. Grunnlaget bør også vedlikeholdes og oppdateres. Videre er stillingen sentral og nødvendig for å følge opp arbeidet med ny klima- og miljøplan; først utvikling og siden oppfølging og rullering. Erfaring tilsier at det er nødvendig å ha ressurser avsatt til dette arbeidet dersom det skal bli gjort. Kommunens vedtak om reduksjon i klimagassutslipp trenger en ressurs for oppfølging. Det tas sikte på at stilingen skal være delvis selvfinansierende gjennom søknad om/innhenting av eksterne midler.

Kommunestyrets vedtak

Et løft for skolebygg i Sortland, forprosjekt for alle skoler, KS-045/23
Vedtatt i budsjettregulering 2, 1. tertial 2023 KS-045/23

Adm teknisk og samfunnsutvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	3 083	2 824	3 519	3 519	3 519	3 519
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	305	-1 155	271	271	271	271
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	215	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	54	36	49	49	49	49
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**3 657**	**1 705**	**3 839**	**3 839**	**3 839**	**3 839**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-54	-56	-69	-69	-69	-69
Overføringsinntekter	0	-171	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	**-54**	**-227**	**-69**	**-69**	**-69**	**-69**
Sum	**3 603**	**1 478**	**3 769**	**3 769**	**3 769**	**3 769**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Enhet består av tre årsverk: kommunalsjef, eiendomsforvalter samt rådgiver økonomi. Ved årsskiftet pågår rekruttering av eiendomsforvalter.

Teknisk drift eiendom

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	36 214	33 110	35 286	35 286	35 286	35 286
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	40 161	38 741	40 159	38 229	38 229	39 729
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 078	2 448	3 098	3 098	3 098	2 798
Overføringsutgifter	9 861	5 946	6 410	6 360	6 360	6 360
Finansutgifter	2	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**89 316**	**80 245**	**84 952**	**82 972**	**82 972**	**84 172**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-16 075	-15 390	-16 888	-16 888	-16 888	-16 888
Refusjoner	-24 272	-18 965	-19 798	-19 798	-19 798	-19 798
Overføringsinntekter	0	-484	-0	-0	-0	-0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-40 348**	**-34 839**	**-36 686**	**-36 686**	**-36 686**	**-36 686**
Sum	**48 968**	**45 406**	**48 266**	**46 286**	**46 286**	**47 486**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Ny Enhet «Teknisk Drift» ble etablert 01.04.2022 og er en sammenslåing av tidligere Eiendom og Kommunalteknikk.

Teknisk Drift har en stab og 4 avdelinger (Teknisk byggdrift, Kommunalteknikk, Park/kirkegård, Renhold) – og totalt 80 medarbeidere.

Stab Teknisk Drift har 2 medarbeidere. Oppgaver er drift av fagsystemer for teknisk byggdrift, støtte til teknisk byggdrift og renhold og leieavtaler/reglement.

Avdeling Teknisk byggdrift forvalter en samlet bygningsmasse på om lag 85 000 m2 BTA (inkludert kulturfabrikken). Avdelingen har ansvar for områdene drift, vedlikehold og forvaltning av kommunens bygg, samt mindre utbyggingsprosjekter. Teknisk bygg drift har stort fokus på profesjonalisering av eiendomsforvaltningen og å skape synlige resultater med hensyn til effektivitet og kvalitet på tjenestene.

Avdelingen har avdelingsleder, 4 driftsledere, 11 bygg driftere, 7 renholdere, 3 badevakter og 4 handverkere – totalt 30 medarbeidere. Avdelingen drives godt og har nødvendig fagkompetanse i relevante fag. Avdelingen anskaffer en ny el-varebil i slutten av 2023.

Avdelingen har behov for ytterligere utskifting og ønsker samtidig å bevege seg mot en fossilfri bilpark. Å holde maskinparken oppdatert er både et HMS-tiltak, økonomisk lønnsomt og et miljøvennlig tiltak.

Manglede løpende vedlikehold akkumulerer vedlikeholdsbehov og reduserer verdien av bygningsmassen. Per 2023 er vedlikeholdsetterslepet beregnet til 152 mill. Kroner.

Avdelingen har fokus på brannsikkerhet og lovpålagte oppgaver.

Inngåtte rammeavtaler på viktige fagområder (tømrer, el., låsesystemer, ventilasjon, rørlegger og byggevarer) bidrar til effektivitet i anskaffelser for driften og mindre prosjekt.

Budsjett for 2024 gir fortsatt utfordringer når det gjelder å vedlikeholde og opprettholde verdien på bygg- og anleggskapital samt prioritering av kapasiteten for å møte den høye utviklingstakten i kommunen.

I henhold til nytt RoHS-direktiv som innebærer forbud mot lyskilder som inneholder kvikksølv (lysrør, sparepærer etc.) må Sortland kommune skifte ut samtlige lyskilder i alle bygg. Denne jobben har vi startet med, men vi er avhengige av å fremskynde utskiftingstakten. Konsekvensen ved å ikke prioritere dette er stort, og det vil bli mørkt i mange bygg.

Det er behov for budsjett til utviklingsprosjekt på omsorgsbygg. Det kan søkes tilskudd fra Husbanken til tiltak som etterisolering av yttervegger, etterisolering yttertak/kaldloft, utskifting av vinduer, termisk isolering av rør i varmesentraler, varmepumper veske/luft og luft/vann. I tillegg kan det søkes om solcelle og solvarmekollektor. Slike tiltak kan vi få 50 % tilskudd til. Vi har flere bygg som ligger i denne kategorien og det er viktig at vi utnytter denne muligheten.

Følgende behov er meldt, men ikke gitt prioritet i forslag til investeringsplan i perioden 2024 – 2027:

4,0 MNOK. fordelt over 4 år til utviklingsprosjekt omsorgsbygg, 2024-2027.

4,0 MNOK. fordelt over 2 år til utskifting av lyskilder, 2024-2025.

1,1 MNOK. til biler (0,75 i 2025 og 0,35 ekstra i 2027).

Prosjekt og Utvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	817	794	2 518	2 518	2 518	2 518
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 924	2 415	3 412	912	912	912
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	183	0	300	300	300	300
Overføringsutgifter	383	11 050	11 010	11 010	11 010	11 010
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**3 307**	**14 259**	**17 241**	**14 741**	**14 741**	**14 741**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-689	-6 600	-7 060	-7 060	-7 060	-7 060
Sum Driftsinntekter	**-689**	**-6 600**	**-7 060**	**-7 060**	**-7 060**	**-7 060**
Sum	**2 618**	**7 659**	**10 181**	**7 681**	**7 681**	**7 681**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Enheten består av enhetsleder og 8 medarbeidere. Ansvarsområdene er reguleringsplanarbeid, prosjekt for bygg og anlegg fra A til Å, innkjøpsrådgivning for alle sektorene i kommunen og bidrag til stedsutvikling. Av større prosjekter som skal gjennomføres i perioden kan det nevnes nytt sykehjem, flerbrukshall, avløpsrensing, separering av overvann og avløp. I tillegg kommer en rekke små og store prosjekter. Av stedsutviklingsprosjekter kan det nevnes GNIST, GAIA, samt små og store reguleringsplaner.

Plan og forvaltning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	11 421	12 523	15 800	15 800	15 800	15 800
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 605	2 371	2 670	2 670	2 670	2 670
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 350	2 725	4 042	4 042	4 042	4 042
Overføringsutgifter	754	912	906	906	906	906
Finansutgifter	134	130	139	139	139	139
Sum Driftsutgifter	**19 263**	**18 661**	**23 557**	**23 557**	**23 557**	**23 557**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 767	-8 125	-5 455	-5 455	-5 455	-5 455
Refusjoner	-5 074	-3 837	-5 473	-5 473	-5 473	-5 473
Overføringsinntekter	0	-5	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	**-8 841**	**-11 967**	**-10 928**	**-10 928**	**-10 928**	**-10 928**
Sum	**10 422**	**6 694**	**12 630**	**12 630**	**12 630**	**12 630**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Plan og forvaltning består av avdelingene Plan, Byggesak, Geodata og Naturforvaltning. Avdelingene fyller rollen som myndighetsutøver ovenfor både lokal- og storsamfunnet, innenfor byggesaksbehandling, kommuneplanarbeid, offentlig behandling av private reguleringsplaner, forurensning, oppmåling og matrikkel. I tillegg ivaretar avdelingene forvaltningsoppgaver innenfor kartdata, planforvaltning og landbruksforvaltning. Enheten er også vertskap for interkommunale samarbeid innenfor landbruks- og skogforvaltning. Enheten fikk ny enhetsleder som tiltrådte 14. august 2023.

Enheten er en viktig bidragsyter til at lokalsamfunnet skal kunne utvikles og utbygges, samtidig som utviklingstakten i kommunen gir et hektisk aktivitetsnivå for avdelingene. For å sikre søkernes rettigheter og samtidig bidra til god lokalsamfunnsutvikling kreves det høy kompetanse hos medarbeiderne som foretar saksbehandlingen. I tillegg er dialogen og informasjonen mot innbyggerne viktig, slik at tjenestene fremstår som godt tilpasset innbyggernes forventinger og behov. Godt tilpassede tjenester er kostnadseffektive, oppleves som formålstjenlige og innehar god kvalitet. På fagavdeling byggesak vil det bli benyttet tjenester fra eksterne konsulenter for å få ned restansene i saksbehandlingen. Det er inngått rammeavtale om dette.

Kartdata danner grunnlaget for plan- og byggesaksbehandlingen. Utviklingen innenfor digitale innsyns-, kommunikasjons- og søknadsløsninger vil i fremtiden, i enda større grad, kreve at kartgrunnlaget til enhver tid er oppdatert og korrekt. Arbeidet med kvalitet på kartdata er derfor en sentral oppgave for enheten.

I kommende planperiode skal først Byplanen og deretter Kommuneplanens arealdel revideres. Først ved igangsetting av en del forberedende arbeid og utredninger, før selve arbeidet med planene kan starte. Arbeidet med klima- og miljøplan er også planlagt igangsatt i perioden.

Det er for tiden flere vakante stillinger på enheten, både på plan og på byggesak, som det er pågående prosesser med å få besatt. I tillegg skal kommunens miljørådgiver (tidligere tilhørende Teknisk drift) nå plasseres på fagavdeling naturforvaltning. Prosessen med å ansette ny miljørådgiver er i gang.

I planperioden vil vi videreføre og intensivere arbeidet med å få på plass rutiner for effektive og kvalitativt gode tjenester. Eksisterende rutiner vil bli gjennomgått og forbedret, nye rutiner vil bli laget der det er nødvendig. Når de vakante stillingene blir besatt vil det være bedre kapasitet til å fortsette å ha fokus på kontinuerlig forbedring.

Teknisk drift kommunalteknikk

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	11 078	11 438	12 392	12 392	12 392	12 392
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	21 977	18 712	16 315	16 095	16 095	16 095
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	120	206	206	206	206	206
Overføringsutgifter	4 252	2 074	2 274	2 074	2 074	2 074
Finansutgifter	9 280	12 658	16 805	16 805	16 805	16 805
Sum Driftsutgifter	**46 708**	**45 089**	**47 992**	**47 572**	**47 572**	**47 572**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-19 808	-22 583	-32 829	-32 829	-32 829	-32 829
Refusjoner	-4 752	-2 454	-2 454	-2 454	-2 454	-2 454
Overføringsinntekter	0	-282	-0	-0	-0	-0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 046	-4 864	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	**-26 605**	**-30 183**	**-35 283**	**-35 283**	**-35 283**	**-35 283**
Sum	**20 102**	**14 905**	**12 709**	**12 289**	**12 289**	**12 289**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Ny Enhet «Teknisk Drift» ble etablert 01.04.2022 og er en sammenslåing av tidligere Eiendom og Kommunalteknikk.

Teknisk Drift har en stab, 4 avdelinger (Teknisk byggdrift, Kommunalteknikk, Park/kirkegård, Renhold).

Avdeling for Kommunalteknikk har i løpet av 2023 klart å få en tilfredsstillende organisering. Det er ansatt to nye driftsingeniører, en på vei og en på VA. Ny avdelingsleder tiltrådte 01.01.2023.

Avdelingen har i 2023, 15 medarbeidere: 8 driftsoperatører, 1 driftsledere, 1 saksbehandler, og 5 ingeniører inkludert avdelingsleder. Fem av de seks ansatte som jobber på rådhuset er relativ fersk i jobben. Oppgavene er i hovedsak knyttet til drift av kommunal vannforsyning, avløp, veier og gatelys, samt planlegging og saksbehandling innenfor disse fagområdene.

Fra og med 2023 har kommunalteknikk fått ansvar for kommunal parkering og det vil bli benyttet ressurser som vi allerede innehar. Det pågår et arbeid med parkeringsregulativ/skilting.

Aktiviteten er høy. I samarbeid med kommunens utbyggingsavdeling har vi gjennomført en rekke prosjekter og anskaffelser. Flere store prosjekter er i gang og fortsetter i 2024, blant annet avløp Strandskog-Myrland, Markveien nord med gang-/sykkelvei, Rundkjøring, Kjempenhøy, Utrykningsvei, gatelys, ny inntaksledning Storvatnet og separering avløp/overvann.

I 2021 ble det fremlagt en utfyllende rapport over tilstanden til de kommunale veiene. Denne beskriver blant annet hva som må gjøres for å motvirke og innhente vedlikeholdsetterslepet. I 2021, 2022 og 2023 er det brukt henholdsvis 5, 7,5 og 5,5 millioner kroner på asfaltarbeid. Oppgraderingen av de kommunale veiene fortsetter innenfor de vedtatte bevilgningene.

Høsten 2021 ble det også utført inspeksjoner av kommunale bruer og kulverter. Skader og mangler av vesentlig betydning for bæreevne og trafikksikkerhet er avdekket. De mest kritiske forholdene har en samlet estimert utbedringskostnad på 5,6 millioner kroner. Det er foretatt en konkurranse på Nordalselv bru med en kostnad på kr. 2,4 mill. Kroner, avsatt investeringsbudsjett er for lavt og vi avventer igangsettelse inntil bevilgninger foreligger. Det bør avsettes mer midler videre i planperioden.

I 2023 ble det anskaffet en redskapsbærer med diverse utstyr. Avdelingen har i 2024 behov for ytterligere utstyr til driftsoppgaver. Med disse investeringene kan vi i større grad utføre driftsoppgaver på vei/VA i egen regi.

Kommunalteknikk har fortsatt tre arbeidskjøretøy som bør utskiftes i planperioden. For to av disse er det gjennomført anbudskonkurranse i 2022 og 2023, En blir levert i 2023 og levering av den andre blir først levert i 2024. Kommunedirektøren har prioritert innkjøp av disse bilene.

Vann og avløp er selvkostområder, hvor gebyrnivået tilpasses de årlige driftsutgiftene. For fagområde vei er det foreslått å øke driftsbudsjettet i tråd med faglige råd for å unngå videre vedlikeholds-etterslep.

Følgende viktige behov er meldt, men ikke gitt prioritet i forslag til investeringsplan i perioden 2024 – 2027:

Inspeksjonskamera avløp	1,0 MNOK.
Kantslått utstyr	0,8 MNOK.
Vibroplate	0,2 MNOK.
Opplæring parkering	0,1 MNOK.
Utbedring Frøskeland vannverk	0,7 MNOK.
UTV-kjøretøy	0,35 MNOK.

Parkavdelingen består av 7 medarbeidere (en av dem på tilrettelagt arbeidsplass i 60 % stilling)

Avdelingen forvalter kommunens uteområder. Vedlikeholds rapport fra 2017, samt senere befaringer avdekker behov for løpende vedlikehold og etterslep ved offentlige uteområder og kommunale bygg. For friluftsområder, lekeplasser og parker var det da estimert vedlikeholdsetterslep på om lag 1,3 mill.kr. Økt tilskudd fra kirkevergen i 2023 har gitt rom for økt kapasitet med 0,5 stilling. Det er mangel på fagarbeidere innenfor parkområdet og avdelingen ønsker å ta ansvar, det vil være samfunnsnyttig at Sortland kommune tilføres en lærling innenfor fagområdet.

Det er i de senere år anskaffet mer moderne utstyr som batteridrevet verktøy og maskiner. Avdelingen erfarer at anskaffet utstyr har vært nyttig og vi oppfyller kravene til HMS på en bedre måte. Det er imidlertid meget viktig at bevilgninger ikke uteblir slik at vi kan fortsette en positiv utvikling av avdelingen.

Innspill fra avdelingen i forhold til nødvendige investeringer i ny planperiode er ikke gitt prioritet i forslag til investeringsplan 2024 – 2027.

Avdeling Renhold utfører renhold på samtlige kommunale bygg, samt noen leide lokaler. Renholdsleder har det faglige ansvaret for alle renholdere, personalansvar for assisterende ledende renholder og 25 renholdere. Ved rekruttering er avdelingen opptatt av at ansatte er best mulig egnet til jobben, at flest mulig har fagbrev og at samtlige skal gjøre seg forstått på norsk.

Avdelingen har en egen bil samt har en oppegående maskinpark. Maskinparken (moppe-vaskere, maskiner til polering, etc.) må oppdateres jevnlig for å opprettholde et moderne renhold.

Sykefraværet som over tid har vært høyt på avdelingen, viser også en nedgang i 2023. Medvirkende årsak er trolig at sykefravær har høyt fokus i avdelingen.

Sortland kommune har en strategi for å få flest mulig i hele stillinger. Avdeling renhold har samme strategi og jobber for at dem som har deltid og ønsker heltid skal få det.

Renhold benytter Famac som dokumentasjonsverktøy, der vi bl.a. har digitale renholdsplaner og renholderne har I-Pad for registrering av utført arbeid.

For å utvikle renholdet i Sortland kommune og spare lønnsmidler bør vi satse på robotvaskere på større flater, for eksempel i Sortlandshallen.

Brann og redning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter						
Lønn	11 454	11 052	9 817	9 817	9 817	9 817
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 379	1 994	2 388	2 388	2 388	2 388
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	351	724	530	530	530	530
Overføringsutgifter	428	218	218	218	218	218
Finansutgifter	327	113	414	414	414	414
Sum Driftsutgifter	**14 938**	**14 101**	**13 366**	**13 366**	**13 366**	**13 366**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 466	-2 629	-2 639	-2 639	-2 639	-2 639
Refusjoner	-1 785	-1 033	-1 339	-1 339	-1 339	-1 339
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-36	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-4 287**	**-3 661**	**-3 977**	**-3 977**	**-3 977**	**-3 977**
Sum	**10 651**	**10 440**	**9 389**	**9 389**	**9 389**	**9 389**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Brann og redning består av 6 heltidsansatte - brannsjef/leder forebyggende, beredskapsleder/LoVe IUA, branninspektør, brannforebygger/brannformann og 2 brannforebyggere. 4 av disse inngår også i beredskapsvakt.

Brann og redning ivaretar både forebyggende- og beredskapsoppgaver etter brann og eksplosjonsvernloven og beredskap etter forurensningsloven.

Brann og redning er kommunens fremste beredskapsressurs. Vi er til enhver tid på vakt og rykker ut på branner og andre akutte ulykker som skjer i kommunen. Beredskapen er organisert som hjemmevakt med 4 vaktlag med 5 stykker på hvert vaktlag. Noen har Sortland kommune som sin hovedarbeidsgiver, men de fleste har en annen hovedarbeidsgiver. Det ble ansatt 2 nye reserver/aspiranter i 2023. Den ene er en kvinne. Mannskapene i brann og redning har meget god kompetanse, bl.a. har alle gjennomført grunnkurs.

Det er et interkommunalt samarbeid på beredskap mot akutt forurensning: *Lofoten og Vesterålen interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (LoVe IUA)*. Sortland er vertskommune. Brann og redning bidrar med ressurser i tilknytning til analyser av risiko, sikkerhet og sårbarhet (ROS) og kriseberedskap på kommunalt nivå.

Fra 2016 er forebyggende forskriften endret, slik at kommunene også skal sørge for at røykkanaler i fritidsboliger føres tilsyn med og feies. I 2023 ble det anskaffet en elektrisk tilsyns/feiebil. Da en del fritidsboliger ligger slik til at vi må ha båt for å komme til for tilsyn og feiing, bl.a. Eidsfjord vestside ble det investert i en 15 fots båt i 2023. Kommandobilen ble også skiftet ut i 2023.

Det eldste kjøretøyet er nå skyliften som er fra 2010.

Det er store krav til brann og redning i forhold til HMS, opplæring/øvelser og dokumentasjon. Innenfor eksisterende ressurser ble det i 2021 ferdigstilt nytt øvingsområde på

Kleiva. Dette i samarbeid med Hadsel brann og redning og Sortland videregående skole. Her kan vi øve på røykdykking og innsatsledelse med varme og røyk.

Sortland kommune har en lang kyststrekning. Hvert år er det hendelser der personer hopper eller faller på sjø eller vann. Anskaffelse av rednings-skuter i 2021 gjør det lettere å håndtere disse situasjonene på en god og effektiv måte.

DEL 5 Investeringer i økonomiplanperioden

Nedenfor følger investeringsplanen for kommunen. Som det fremgår av tabellen under er det både investeringer i budsjett 2024, og i økonomiplanen 2024-2027. Hvert enkelt investeringsprosjekt fremkommer i det videre under respektive investeringsportefølje.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	272 530	210 150	68 000	294 000
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 000	3 000	3 000	3 000
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	**275 530**	**213 150**	**71 000**	**297 000**
Kompensasjon for merverdiavgift	-39 806	-40 670	-12 820	-64 820
Tilskudd fra andre	0	-73 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-11 100	-10 100	-8 200	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-221 624	-86 380	-46 980	-229 180
Videreutlån	30 000	30 000	4 000	4 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000	-30 000	-4 000	-4 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 000	4 000	4 000	4 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Overføring fra drift	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	**-275 530**	**-213 150**	**-71 000**	**-297 000**
Sum finansieringsbehov	**275 530**	**213 150**	**71 000**	**297 000**
Sum finansiering	**-275 530**	**-213 150**	**-71 000**	**-297 000**
Udekket finansiering	**0**	**0**	**0**	**0**

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investering	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Driftsmateriell og transportmidler				
Bil - Eiendomsdrift	0	0	0	400
Bil- /maskinpark - Eiendom Park	0	600	0	0
Biler - Hjemmetjenesten	4 800	1 200	0	0
El- ladere - Komm. bygg	200	200	200	0
IT - ramme	1 250	1 250	1 250	0
Kameraovervåkning - kommunale bygg	250	250	250	0
VA Kommunalteknisk arbeidsbiler	600	600	0	0
Sum Driftsmateriell og transportmidler	**7 100**	**4 100**	**1 700**	**400**
Kommunale bygninger				
Bygg - lokasjon utetjenesten	4 000	0	0	1 000
Bygg Aronsvei - rehabilitering	200	200	0	0
Jennestad brygge fundament	200	200	200	0
Kjempenhøy oms.bolig tiltak bygg	1 450	0	0	0
Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak	200	200	200	0
Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.	500	500	500	0
Maurnes skole - rehabilitering bygg	150	150	0	0
Nytt sykehjem - Lamarka	170 000	146 000	0	0
Parkveien 2 - rehabilitering bygg	2 500	0	0	0
Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II	200	200	200	0
Rådhuset - rehabilitering	2 500	2 500	2 500	0
Sigerfjord skole - rehabilitering bygg	400	400	0	0
Sortland barneskole NY	0	0	0	2 000
Strand bhg - rehabilitering bygg	200	200	0	0
Strand skole - rehabilitering bygg	300	300	0	0
Vestmarka bhg - rehabilitering bygg	0	150	0	0
Sum Kommunale bygninger	**182 800**	**151 000**	**3 600**	**3 000**
Park og anlegg				
Blåbyhallen - rehabilitering bygg	3 000	0	500	0
Friluftsområder - oppgradering	200	200	200	0
Hall i Lamarka	2 000	2 000	10 000	238 000
Kjempenhøy omsorgsbolig uteområde	300	0	0	0
Lamarktunet - uteområde	0	300	0	0
Lekeplasser – nye lekeapparat	0	500	0	0
Maurnes skole, basseng	2 000	0	0	0
Sortlandshallen - rehabilitering	500	0	500	0
Uteområder - Rådhuset	200	0	0	0
Uteområdet - Sigerfjord skole	0	0	300	200
Utområder - Byplan	250	250	250	0
Sum Park og anlegg	**8 450**	**3 250**	**11 750**	**238 200**
Vei, trafikk og gatelys				
Bjørklundv - Vesterv sammenkobling	500	1 000	0	28 500
G/S Sigerfjord	0	6 000	6 000	0
G/S Vesterveien	900	0	900	0
Gatelys - systematisk utskifting	1 200	1 200	1 200	1 000
Skilting – gatenavn	1 200	1 200	0	0
Trafikale løsninger - Kjempenhøy	10 000	0	0	0
Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan	200	200	200	0
Vei - Bakkeveien sanering	0	0	500	4 500
Vei - Kommunale bruer og kulverter	2 330	0	0	0

	Økonomiplan			
Investering	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Vei - Kong Øysteins vei, utrykningsvei	1 000	0	0	0
Vei - Markveien, nordre del med G/S	5 000	0	0	0
Vei - Steiroveien rehabilitering	1 200	0	0	0
Vei - Åsveien Solveien	500	0	3 250	0
VEI- torg parkeringsplasser	600	600	600	0
Sum Vei, trafikk og gatelys	**24 630**	**10 200**	**12 650**	**34 000**
Tomter				
Tomtefelt - ramme	100	100	200	0
Vestmarka næringsområde - nyetabl felt nord	16 500	0	0	0
Sum Tomter	**16 600**	**100**	**200**	**0**
Nye investeringsprosjekter				
Aggregat- Rådhus II (Ventilasjonsaggregat)	1 500	0	0	0
Hardbruks hus	0	3 000	0	0
Pakkemaskiner til Kjøkkenet	600	0	0	0
Trygghetsalarmer 200 stk	1 000	0	0	0
Sum Ingen verdi	**3 100**	**3 000**	**0**	**0**
Sum	**242 680**	**171 650**	**29 900**	**275 600**

Avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investering	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Driftsmateriell og transportmidler				
Biler - VVA KTEK	750	0	0	0
Sum Driftsmateriell og transportmidler	**750**	**0**	**0**	**0**
Vann, avløp og VVA				
Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda	0	0	1 100	4 200
Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgata	1 200	0	0	0
Avløp - avskjæring Selnes RA	0	0	4 000	0
Avløp - renseanlegg Myrland	1 200	0	0	0
Avløp - rensing Myrland - Strandskog	5 500	4 000	1 000	8 000
Avløp - Selnes nord RA	0	0	6 000	0
Avløp renseanlegg Blåheiveien, slamavskiller	0	0	4 400	0
Avløp renseanlegg Ånstadsjøen, slamavskiller	0	0	4 400	0
HP vann – diverse tiltak	3 000	1 000	1 000	0
VA - KDP avløp vannmiljø - pumpestasjon/ledn Strand sentrum	0	6 300	0	0
VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning	11 200	6 200	6 200	6 200
VA Separering Kirkåsveien, nord og sør	1 000	0	6 000	0
Vann - damanlegg Storvannet	2 000	0	0	0
Vann - økt vannkapasitet sentrum	700	0	0	0
VVA Natlandsveien, sanering	1 000	3 000	4 000	0
Sum Vann, avløp og VVA	**26 800**	**20 500**	**38 100**	**18 400**
Vei, trafikk og gatelys				
Bjørklundvn, nedre del	2 300	18 000	0	0
Sum Vei, trafikk og gatelys	**2 300**	**18 000**	**0**	**0**
Sum	**29 850**	**38 500**	**38 100**	**18 400**

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Driftsmateriell og transportmidler

Bil - Eiendomsdrift
52005 Eiendomsdrift biler. 0,4 MNOK i økonomiplanperioden.

Eiendomsdrift har flere biler som etter hvert bør skiftes ut. Driftspersonalet har ansvaret for flere bygg hver og er avhengige av å kunne forflytte seg i løpet av dagen uavhengige av andre. Tilgang på kjøretøy er nødvendig for å opprettholde en effektiv oppfølging av byggene. Utskifting av gamle kjøretøy er HMS-tiltak.

Bil- /maskinpark - Eiendom Park
52001 Eiendom Park, utskifting bil- og maskinpark, 0,6 MNOK i planperioden.

Tilgang på kjøretøy og utstyr er nødvendig for å opprettholde en effektiv drift. Utskifting av gamle kjøretøy er HMS-tiltak.

Planlagt utskifting av 1 bil i planperioden 0,6 MNOK i 2025.

Biler - Hjemmetjenesten
Helse og omsorg skal skrifte ut de gamle bilene. Samlet forslag investering for perioden 2024 – 2025 er 6,0 MNOK.

El- ladere - Komm. bygg
41010 Kommunale bygg etablering av el-ladere, 0,6 MNOK i plan perioden

I forbindelse med elektrifisering av bilparken etableres el-ladere i kommunale bygg. Det foreslås videreføring med 0,2 MNOK pr. år til og med 2026.

Kameraovervåkning - kommunale bygg
4103 Kommunale bygg – kameraovervåking.

KS 082/21 bevilget 0,250 MNOK for å etablere kameraovervåkning. Det foreslås videreføring med 0,25 MNOK pr. år i 2024 – 2026.

VA Kommunalteknisk arbeidsbiler
60021 VA Kommunaltekniske arbeids biler, 1,2 MNOK.

KS 082/21 bevilget 1,2 MNOK til biler, drift avløp i 2024 og vei-drift i 2025.

Tiltak foreslås opprettholdt i planperioden.

Kommunale bygninger

Bygg - lokasjon utetjenesten
41901 Bygg - teknisk base til utetjenesten, 5,0 MNOK i planperioden.

Prosjektet var finansiert med 6 MNOK i 2023. Tiltakets neste fase er å flytte stålhallen fra tidligere Norturaeiendommen til den nye utebasen. Grunnlagsprosjektering pågår 2. halvår 2023 i kontrakt med avhoppklausul. Før kontrakten videreføres og prosjektet gjennomføres må prosjektets finansiering være på plass. Dette er ikke avklart når denne budsjettkommentaren formuleres.

Bygg Aronsvei - rehabilitering
48500 Arons vei – rehabilitering, 0,4 MNOK i planperioden.

Bygget har et stort oppgraderingsbehov utvendig og innvendig.

Estimert budsjettbehov 0,2 MNOK i 2024 og i 2025.

Jennestad brygge fundament
4680 Jennestad handelsted 0,6 MNOK i planperioden.

KS 082/21 bevilget 1,0 MNOK i planperioden, herav 0,4 MNOK i 2022. Rehabilitering av fasade sørøst og forsterkning bæresystemet. Gjelder fasaden som vender mot sjøen, samt forsterkning av peler og restaurering av steinkar under bygget. I 2022 ble det i tillegg oppdaget svakheter på fundamentet som er utbedret. Arbeidet foreslåes videreført i planperioden med 0,2 MNOK/år.

Kjempenhøy oms.bolig tiltak bygg
37404 Kjempenhøy omsorgsbygg, 1,45 MNOK i planperioden.

Det skal etableres et tilbygg for garderober og boder for oppbevaring av hjelpemidler/kjøretøy, samt utvendig rehabilitering. KS 082/21 bevilget 1,65 MNOK til tiltaket, herav 1,0 MNOK i 2022. Prosjektet er forsinket, men planlegges gjennomført i 2024 innenfor gitt budsjettramme.

Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak
3764 Lamarktunet brannsikkerhetstiltak, 0,6 MNOK i planperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.
37600 Lamarktunet rehabilitering innvendig og utvendig, 1,5 MNOK i planperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Maurnes skole - rehabilitering bygg
21590 Maurnes skole rehabilitering og brannverntiltak.

0,3 MNOK i økonomiplanperioden.

Nytt sykehjem - Lamarka
50030 Nytt sykehjem Lamarka, 316 MNOK i planperioden.

Prosjektet er under utførelse pr. november 2023, og vil etter planen overtas høsten 2025. Det styres mot fullføring i tråd med gjeldende budsjett. Mindre endringer i budsjettene for årene 2024 og 2025 må påregnes.

Årlig driftskonsekvens byggdrift beregnet fra fdv nøkkel bygning sykehjem, normal standard er estimert til 5,7 MNOK pr. år. Beregnet oppstart 2. halvår 2025.

Parkveien 2 - rehabilitering bygg
50072 Parkveien – ombygging varmeanlegg.

2,5 MNOK i økonomiplanperioden.

Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II
47005 Rådhuset brannverntiltak 0,6 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Rådhuset - rehabilitering
4701 Rådhuset rehabilitering, 7,5 MNOK i økonomiplanperioden .

Arbeidet som pågår i Rådhus I er avgjørende for en videre funksjonell drift. De tekniske anleggene er over 60 år gamle så å foreta utskifting, utvikling samt enøktiltak er både viktig og nødvendig. Varmeanlegget skiftes ut da det har store rustskader med påfølgende lekkasjer. Utskifting av radiatorer fører til inngrep på yttervegger, som etterisoleres og vi bygger en del lyd-vegger for å ivareta personvernet. Det elektriske anlegget blir sterkt berørt av ombyggingen. Anlegget er i en tilstand som trenger opprusting til dagens krav og vi legger fram ny tilførsel med jording, samt rydder opp i tidligere klatt-kabling.

I 2023 har oppgradering av fasader og tekniske anlegg på begge byggene vært prioritert.

Sigerfjord skole - rehabilitering bygg
2141 Sigerfjord skole rehabilitering bygg, 0,8 MNOK.

Rehabiliteringene er planlagt utført i 2024 og 2025 med 0,4 MNOK pr. år.

Sortland barneskole NY
21850 - Sortland barneskole NY.

Planlegging/prosjektering utsettes/forskyves til siste del av økonomiplanperioden.

Strand bhg - rehabilitering bygg
27530 Barnehage Strand rehabilitering av bygg, 0,4 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Strand skole - rehabilitering bygg
2197 Strand skole rehabilitering av bygg, 0,6 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Vestmarka bhg - rehabilitering bygg
27480 Vestmarka barnehage, rehabilitering bygg, 0,150 MNOK i 2025.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Park og anlegg

Blåbyhallen - rehabilitering bygg
5300 Blåbyhallen rehabilitering bygg, 3,5 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Vanninntrengning i yttervegger gir store utfordringer. Årsaken er for lite isolering, manglende dampsperre, utettheter i betong og manglende beslag på utvendige søyler. Dette fører til inntrenging av vann, nedbrytning av innvendige veggkledning, med fare for forringelser av innemiljø. Nødlys, lede-lys og øvrig belysning er dårlig og må skiftes ut. Lys som angår sikkerhet prioriteres først.

Rehabiliteringen fortsetter som vedtatt med 3,0 MNOK i 2024 og 0,5 MNOK i 2026.

Friluftsområder - oppgradering
51000 Friluftsområder – oppgradering, 0,6 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21. Oppgradering friluftsområder ved Selneselva, Dalsand, Osvolldalen og Gåsfjorden.

Hall i Lamarka
54010 Idrettshall i Lamarka.

Forberedelsene til realisering av ny flerbrukshall pågår 2. halvår 2023 i tråd med politiske vedtak, herunder vedtak om finansiering. Arbeidene vil fortsette i tråd med det som vedtas i behandlingen av budsjett og økonomiplan des. 2023.

Idrett - utegressbane Vestmarka
54011 Idrett ute – kunstgressbane i Vestmarka, 10 MNOK.
Realisering av kunstgressbane for å møte behovet for trenings- og aktivitets-areal for fotball og allidrett, 10 MNOK i 2024.

Kjempenhøy omsorgsbolig uteområde
37400 Kjempenhøy omsorgsbolig uteområde.

Oppgradering av aktivitets-arealene etter skisseplan og tilpasset brukere med spesielle behov. Tiltaket utføres i 2024.

2024: 0,3 MNOK.

Lamarktunet - uteområde
50009 Lamarktunet uteområde, 0,3 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Tiltak tilpasset brukerne 0,3 MNOK i 2025.

Lekeplasser – nye lekeapparat
51007 – nye lekeapparater på lekeplasser.

Det foreslås å bevilge 0,5 MNOK til dette formålet i 2025.

Maurnes skole, basseng
21580 - Maurnes skole, basseng, 2,0 MNOK.

I k-sak 029/22 ble det vedtatt å rehabilitere bassenget. I budsjettregulering 2/22 bevilget kommunestyret 11,6 MNOK til prosjektet. Anbudsprosess i 2022, og rehabilitering i 2022/2023. Estimert forbruk i 2022 er 2 MNOK. I budsjettregulering 3/22 ble 9,6 MNOK forskjøvet til 2023. 2,0 i økonomiplanperioden.

Sortlandshallen - rehabilitering
54382 Sortlandshallen, utskifting/rehabilitering, 1,0 MNOK.

Utskifting av rehabilitering av bygg og tekniske anlegg, 0,5 MNOK i 2024 og 0,5 MNOK i 2026.

Uteområder - Rådhuset
47310 Rådhuset rehabilitering av uteområdet, 0,2 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Uteområdet - Sigerfjord skole
22070 - Utemorådet Sigerfjord skole

Forslag fornyelse av uteområder Sigerfjord skole samlet 0,5 MNOK i 2026 og 2027.

Utområder - Byplan
51004 Uteområder byplan – byrom og lekeplasser, planlegging og mindre tiltak.

I byplan og forskningsprosjektet Tettsteds-pakker for attraktive, inkluderende og miljøvennlig stedsutvikling er det vedtatt at Sortland skal bli en attraktiv by med gode møteplasser, lekeareal og rekreasjonsområder. Det er viktig å videreføre dette arbeidet, og at kommunen har ressurser slik at vi kan bidra inn i samarbeidsprosjekt med frivillige og næringslivet.

0,75 MNOK i økonomiplanperioden.

Vei, trafikk og gatelys

Bjørklundv - Vesterv sammenkobling
77670 - Bjørklundveien sammenkobling, 30,0 MNOK i økonomiplanperioden.

Reguleringsplanen for sammenkoblingen er vedtatt, og ventes å være rettskraftig når 2023 utløper. Etter dette foreslås midler avsatt til grunnerverv og prosjektering de to påfølgende år. Bygging av sammenkoblingen er foreslått til etter at nedre del av Bjørklundveien er regulert og ferdigstilt. Regulering av nedre del pågår i 2023/2024.

G/S Sigerfjord
77300 - Sigerfjord GSV, 12,0 MNOK i økonomiplanperioden.

Reguleringsplanen for strekningen mellom Langbakken og Sigerfjord skole foreslås revidert, gjort til selvstendig reguleringsplan og lagt til grunn for søknad om trafikksikkerhetsmidler. Prosessen pågår 2023/2024 i tråd med orientering gitt i formannskapet 27.10.2023.
Det foreslås avsatt midler til bygging i 2025/2026.

G/S Vesterveien
77301 - Vesterveien GSV, 1,8 MNOK i økonomiplanperioden.

Tiltaket er en videreføring av de to bygde parsellene med gang-/sykkelvei mellom Idrettsveien og skibua, og det er i tråd med trafikksikkerhetsplanen. Når tiltaket er fullført, finner vi sammenhengende fortau/gang-/sykkelvei fra Fv82 opp Kirkåsveien og fram til Idrettsveien. I fremtid vil forbindelsen kunne videreføres frem til Sørlia (og videre ned til Fv82).
Det er gitt tilsagn om tilskudd fra NFK til reguleringsarbeidet; tiltaket er også prioritert i trafikksikkerhetsplanen.

Reguleringsarbeid pågår i 2023/2024. Det er foreslått midler i økonomiplanperioden som kan nyttes til grunnerverv og prosjektering hvoretter tiltaket kan fullfinansieres og bygges.

Gatelys - systematisk utskifting
7790 - Gatelys systematisk utskifting, 4,6 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Skilting – gatenavn
77020 - Skilting av kommunale veier/gatenavn, 2,4 MNOK i økonomiplanperioden.

KS 082/21 bevilget 2,4 MNOK til skilting av veier/gatenavn. Prosjektet er ikke startet opp, og er forskjøvet til 2024 og 2025.

Trafikale løsninger - Kjempenhøy
60023 - VVA Kjempenhøy trafikale løsninger og med VA Strandgata.

KS 114/22 bevilget 34,696 MNOK til prosjektet. I 3. kvartal 2022 ble det skrevet kontrakt for arbeidene. Målsetting er at oppdraget skal løses med byggestart i 2022, og fullføring i løpet av 2023.

Prosjektet er igangsatt, men produksjonen har vært mindre enn forventet. Forskjøvet framdrift gjør at ferdigstillelse blir i 2024.

Budsjett er i budsjettregulering 2/2023 tatt ned med 7,0 MNOK. Ytterligere forskjøvet fremdrift reduserer behov i 2023 med 10,0 MNOK.

10,0 MNOK i økonomiplanperioden.

Vei: 5,5 MNOK.

Vann: 2,25 MNOK.

Avløp: 2,25 MNOK.

I tillegg kommer et beløp oppad begrenset til 11 mill. kr på driften; av dette forventes en andel refundert/i tilskudd fra Nordland fylkeskommune.

Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan
77302 - Trafikksikkerhetstiltak mindre fra plan 0,6 MNOK i økonomiplanperioden

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Vei - Bakkeveien sanering
77202 - Bakkeveien sanering, 5,0 MNOK.

VA-ledningene i Bakkeveien bør saneres/separeres. Tiltaket innebærer også opprustning av veien, og må ses i sammenheng med prosjektet Åsveien/Solveien. Budsjettbehov estimert til 5,0 MNOK. Av dette prosjektering i 2026 på 0,5 MNOK. og utførelse i 2027 på 4,5 MNOK.

2026; 0,5 MNOK.

2027: 4,5 MNOK. kr., herav avgifts finansiert 1,5 MNOK.

Vei - Kommunale bruer og kulverter
77204 - VEI kommunale bruer og kulverter, 2,33 MNOK.

KS 082/21 bevilget 2,0 MNOK til tiltaket. I 2021 ble det utført hovedinspeksjon av bruer og kulverter langs kommunale veier, og totalt utbedringbehov er estimert til 5,6 MNOK. Dette omfatter kun vesentlige og kritiske skader/mangler. Utbedringer av investeringsmessig karakter utgjør 2 MNOK, og det øvrige behovet på 3,6 MNOK skyldes drifts- og vedlikeholdsetterslep. Prosjektet er forskjøvet.

Vei - Kong Øysteins vei, utrykningsvei
60018 - Utrykningsvei Kong Øysteins vei/Strandgata.

I Ks-sak 082/21 bevilget kommunestyret 3,5 MNOK til prosjektet.

Prosjektet handlet i utgangspunktet om å fullføre den delen av reguleringsplanen for brannstasjonen som ville medføre at rekkefølgebestemmelsene var oppfylt.

Arbeidet er forskjøvet fordi vi lenge ikke hadde tilgang til grunn. Planlagt oppstart er i tertial 3/22.

1,0 MNOK i økonomiplanperioden.

Vei - Markveien, nordre del med G/S
60017 - Markveien, nordre del med gang- og sykkelvei, 5,0 MNOK.

I Ks-sak 082/21 bevilget kommunestyret 19 MNOK til prosjektet.

Prosjektet kan ikke ferdigstiles før reguleringsplan og grunnerverv er på plass. Arbeidet pågår fra 2022 og fram til høsten 2023. Budsjett for 2023 (9,4 MNOK) forventes å måtte justeres i kommende budsjettregulering.

5,0 MNOK er forskjøvet fra 2023 til økonomiplanperioden.

Vei - Steiroveien rehabilitering
64001 VEI Steiroveien rehabilitering - masseutskifting, 230 m av veien.

I forbindelse med prosjektet *Anleggsvei Myrland* er det nylig utført masseutskifting på en strekning av Steiroveien. Herfra til punktet hvor Steiroveien-prosjektet ble avsluttet for noen år siden er det 230 m som ikke har blitt masseutskiftet. Dette må gjøres før veien kan asfalteres videre sørover.

Grovt estimert budsjettbehov er 4 MNOK. Tiltaket utføres i 2023.

Prosjektet gjennomføres nå i henhold til plan, gjenstående til 2024: asfaltering og ferdigstilling.

Det foreslås å redusere 2023 budsjettet med 1,2 MNOK. Disse overføres til budsjett 2024.

Vei - Åsveien Solveien
64013 - Åsveien/Solveien, 3,75 MNOK kr i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

VEI- Strandgata fortau
64020 - Vei Strandgata fortau.

Fortau Strandgata, jfr f-sak 018/22 – 5,2 mill i 2028.

VEI- torg parkeringsplasser
64021 - VEI- Torg og parkeringsplasser, 1,8 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Tomter

Tomtefelt - ramme
4141 - Tomtefelt – ramme

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Kommunen har fortsatt noen mindre tomter/arealer for salg og utgiftene dekkes av tomtesalg. 0,4 MNOK avsatt i økonomiplanperioden.

Vestmarka næringsområde - nyetabl felt nord
51300 - Vestmarka næringsområde nord N01

Næringsområdet er pr nov 23 uavklart: Endelig reguleringsplan av næringsarealet mangler, arealets avgrensning er ikke endelig avklart. Grunnerverv er ikke gjennomført, inngåtte opsjonsavtaler på erverv av arealer er ikke utløst - og utløper i februar 24. Avsatte midler omhandler primært erverv av grunn når reguleringsprosessen er avsluttet.

For ytterligere informasjon vises til tidligere kommentarer (økonomiplan 2024 - 2027).

2024: 16,5 MNOK.

Nye investeringsprosjekter

Aggregat- Rådhus II (Ventilasjonsaggregat)
Rådhus II trenger nytt ventilasjonsaggregat. Det er avtalt med teknisk avdeling at vi legger det inn i investeringsbudsjettet.

2024: 1,5 MNOK.

Hardbruks hus
Behov for sterkt byggede boliger er innmeldt i et antall av fire fra helse/omsorg. Kommunedirektøren tar her til orde for bygging av den første boligen av disse fire. Kommunal tomt finnes til formålet.

2025: 3,0 MNOK.

Pakkemaskiner til Kjøkkenet
Kjøkkenet trenger 2 pakkemaskiner for pakking av mat som skal sendes ut av kjøkkenet. Disse står på to forskjellige stasjoner.

2024: 0,6 MNOK.

Trygghetsalarmer 200 stk
Med bakgrunn i at 2G fases ut i 2025, bør det investeres i nye trygghetsalarmer som er tilpasset dagens nett. HO trenger 200 nye alarmer.

2024: 1,0 MNOK.

Avgiftsfinansierte investeringer

Driftsmateriell og transportmidler

Biler - VVA KTEK
60012 - Biler VVA K-tek, 0,75 MNOK.

I Ks-sak 077/20 bevilget kommunestyret 0,6 MNOK til bil kommunalteknikk i 2021. Anskaffelsen ble forskjøvet til 2022 i budsjettregulering 1/22. Etter gjennomført anbudsprosess er det inngått kontrakt for kjøp av bil, 0,750 MNOK. Bilen leveres i 2024 og dermed blir beløpet forskjøvet til 2024.

Vann, avløp og VVA

Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda
63021 - Avløpsanlegg Haltstranda, 5,3 MNOK i økonomiplanperioden.

Overføringsledning og pumpestasjon skal ifølge KDP avløp bygges i 2026 og 2027.

Estimert budsjettbehov er 1,1 MNOK i 2026 og 4,2 MNOK i 2027.

Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgata
63003 - Strandgata Avløp.

I Ks-sak 082/21 bevilget kommunestyret 21,5 MNOK i planperioden 22-25 til samlet avløpsløsning for strekningen mellom Strandskog og Myrland. Budsjett for 2022 er regulert ned til 4 MNOK. Arbeidet med pumpestasjonene pågår høsten 2022. Prosjektet er mer krevende i avslutningsfasen enn tidligere prosjektering har avdekket. Disse utfordringene gir betydelige økte kostnader. Dette må kommunedirektøren komme tilbake til i kommende budsjettregulering. Budsjettestimat for 2023 var 4 MNOK.

2024: 1,2 MNOK

Avløp - avskjæring Selnes RA
63013 - Selnes RA – avskjæring, 4,0 MNOK.

KS 070/19 Budsjett 2020 – Økonomiplan 2020-2023 bevilget 4,0 MNOK. til avløp Selnes RA avskjæring. En ny overførings-/pumpeledning inn mot nytt renseanlegg på Selnes nord. Prosjektet foreslås forskjøvet til 2026 med 4,0 MNOK.

Avløp - renseanlegg Myrland
AVLØP – renseanlegg Myrland

63005 Avløpsrenseanlegg Myrland, 1,2 MNOK i økonomiplanperioden

I avløpssone Strandskog – Myrland skal det etableres renseanlegg. KDP avløp skisserer dette i planperioden, men før renseanlegg kan bygges må det både reguleres og avklares type renseanlegg. Videre må det gjennomføres grunnerverv og utføres fylling i sjø. Realistisk vil renseanlegg komme ved inngangen til fireårsperioden etter 23-26. Herav følger at det avsettes midler til regulering, saksbehandling for avklaringer rundt renseanleggstype og fylling i sjø.

Estimert totalt budsjettbehov er 22 MNOK, herav 1,2 MNOK i 2024.

Avløp - rensing Myrland - Strandskog
63020 - Avløpsrensing Myrland – Strandskog, 18,5 MNOK i økonomiplanperioden.

Pågående prosjekt i 2023/2024 omhandler separat overføringsanlegg mellom Steiroveien og Myrland. Arbeid med regulering for bygging av renseanlegg nord i N04 (areal avsatt i byplanen) er igangsatt. Neste skritt i prosjektet vil være grunnerverv og deretter utfylling for kommende renseanlegg.

Avløp - Selnes nord RA
63014 - Selnes nord RA, 6,0 MNOK.

KS 070/19 Budsjett 2020 – Økonomiplan 2020-2023 bevilget 6,0 MNOK. i 2021 til Avløp Selnes nord RA nytt renseanlegg.

Anlegget skal etableres øst for FV820/nær Blåheiveien og skal dekke eksisterende utbygde områder, samt ta høyde for nytt næringsområde N01 (mellom Blåheiveien og Selneselva; reguleringsarbeid er i avslutningsfasen 2. halvår 2021) og for nytt næringsområde øst for FV820. Med bakgrunn i status og at anleggs-bidraget forventes å forfalle samtidig med bygging av avskjærende ledning (63013) foreslås tidligere beløp som vedtatt i 2026.

Til økonomiplanen: 2026: 6,0 MNOK.

Avløp renseanlegg Blåheiveien, slamavskiller
63023 - Avløp renseanlegg Blåheiveien, slamavskiller, 4,4 MNOK.

Etablering av slamavskiller på nedsiden av fylkesveien slik at boligområdet nord for Blåheiveien kan knyttes til, og likedan slik at nyetableringer på N01 kan få lovlig avløpsordning. Tiltaket henger sammen med realiseringen av N01.

HP vann – diverse tiltak
62000 - Tiltak Hovedplan vann, til sammen 5,0 MNOK. i økonomiplanperioden

Saneringstiltak
Årlig avsetning til mindre oppgaver med utbedring av vannledningsnettet. Dette er tiltak som er større enn at de dekkes over driften, og er nødvendige og nyttige med tanke på en løpende forbedring av vannledningsnettet. I tillegg er slike tiltak omtalt i hovedplan for vannforsyning. Driftsutfordringer
Årlig avsetning til oppgaver av driftsmessig karakter, jfr. hovedplanen. Tilsvarende tiltak av mindre karakter som saneringstiltakene, men oppgaver mer av administrativ karakter. Nytteverdien er bl.a. at driften skjer i tråd med lov og forskrift.

VA - KDP avløp vannmiljø - pumpestasjon/ledn Strand sentrum
60051 VA- KDP avløp vannmiljø – pumpestasjon/ledning Strand sentrum

KS 082/21 bevilget 2,0 MNOK. til prosjektet i 2022. Prosjektet er ikke påbegynt i påvente av vedtak i KDP Avløp og vannmiljø. Denne planen forskyver prosjektet til 2025.

Avløp fra Strand sentrum slippes i dag urenset ut i sjøen. Det planlegges å etablere pumpestasjon og pumpeledning for å pumpe spillvannet til Strand renseanlegg.

Budsjettbehov for 2025 er estimert til 6,3 MNOK.

VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning
60050 - VA- KDP avløp vannmiljø – separering avløpsledning

KDP avløp og vannmiljø - Separering av felles avløpsledninger, 29,8 MNOK i økonomiplanperioden.

I Sortland kommune er det ca. 22 km med felles avløpsledninger. For å oppnå tilstrekkelig god rensegrad må overvann og spillvann separeres. Det planlegges å separere 1 km ledning pr. år.

VA Separering Kirkåsveien, nord og sør
60024 - VA separering Kirkåsen nord/sør, 7,0 MNOK.

KS 070/19 Budsjett 2020 – Økonomiplan 2020-2023 bevilget 1,0 MNOK. i 2023.

Sortland kommune har betydelige utfordringer innenfor avløpssektoren. Separering av overvann og spillvann går i dag i felles ledninger. Utfordringene med fellesledninger er mange. For å få kontroll på utslipp må separering gjennomføres. Dette lokale tiltaket er estimert til 38 MNOK. Tiltakene må også sees i sammenheng med utfordringene i Havnegata (prosjekt 60009 - utsatt).

Til økonomiplanen: 2024: 1,0 MNOK, 2026: 6,0 MNOK.

Vann - damanlegg Storvannet
62003 - VANN Storvannet damanlegg

Dammen på Storvatnet er satt på vent. Forholdet er avklart med NVE og bygging av ny dam krever ny avklaring i hovedplan vannforsyning. Prosjekter omfatter i 2022 ny inntaksledning mellom inntak og vannverk, og arrondering av gammel dam. Nytt gjerde rundt Storvannet planlegges utført i 2023.

Budsjettbehov for 2024 estimeres til 2 MNOK.

Vann - økt vannkapasitet sentrum
62006 - VANN Økt vannkapasitet sentrum øst

I Ks-sak 082/21 bevilget kommunestyret 8 MNOK i 2023 til økt kapasitet slukkevann Sortland sentrum øst – utskifting av ledninger og samtidig øke dimensjoner noe for å gi utbyggere i sentrum tilstrekkelig kapasitet.

Prosjektet er nå stilt i bero, og det er forskjøvet 0,7 MNOK til budsjett 2024.

VVA Natlandsveien, sanering
60027 - VVA Natlandsveien sanering, 8,0 MNOK.

KS 077/20 Budsjett 2021 – Økonomiplan 2022-2024 bevilget 5,5 MNOK til sanering, herav 5,0 MNOK i 2022.

Avløpsanlegget i Natlandsveien er dårlig. Dette resulterer i at tilknyttede boliger til stadighet får kloakk i kjelleren. Veilegeme og dekke har også stort behov for oppgradering. Sanering må sees i sammenheng med utbygging i Lamarka, da kapasiteten for dette omådet kan økes ved å legge nye VAO-ledninger i Natlandsveien.

Tiltak er ikke kommet i gang. Det foreslås prosjektering i 2024, gjennomføring i 2025 – 2026. Samlet estimert kostnad 8,0 MNOK.

Vei, trafikk og gatelys

Bjørklundvn, nedre del
77665 - Bjørklundveien nedre del, 20,3 MNOK.

Reguleringsplanen for denne parsellen ble vedtatt i 2007. Mye av planområdet er ennå ikke etablert i tråd med planen; dette gjelder bl.a. gang-/sykkelveier, internveier og rundkjøring i kryss Bjørklundveien/Fv82.

Gjenstående arbeid må i hovedsak regnes som offentlig tilrettelegging for kommende, økt utnyttelse av arealer som vil benytte denne infrastrukturen. Det er grunn til å regne med at det vil bli stilt krav om realisering før videre utvikling, herunder samlevei fra Vesterveien, utbygging på Lamarka, utbygging av boliger i Rundheia.